

**A Kúria
Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Jogi Irodájának
Hírlevele**

**2018. október 31.
IX. évfolyam 8. szám**

EURÓPAI UNIÓS JOGI KÖZLEMÉNYEK..... 3

KÖZZÉTETT ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL IRÁNTI KÉRELMEK.....	3
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	3
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	3
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	9
POLGÁRI ÜGYSZAK	10
GAZDASÁGI ÜGYSZAK.....	12
ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL TÁRGYÁBAN KÖZZÉTETT HATÁROZATOK.....	13
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	13
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	14
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	25
POLGÁRI ÜGYSZAK	26
GAZDASÁGI ÜGYSZAK	27
EGYÉB, MAGYAR VONATKOZÁSÚ ÜGYEK AZ EURÓPAI BÍRÓSÁG ELŐTT	28
A KÚRIA UNIÓS JOGI TÁRGYÚ HATÁROZATAI	28
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	28
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	30
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	40
POLGÁRI ÜGYSZAK	40
GAZDASÁGI ÜGYSZAK	43

EMBERI JOGI KÖZLEMÉNYEK..... 52

AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK MAGYAR VONATKOZÁSÚ ÍTÉLETEI	52
AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK KIEMELTEN FONTOS ÍTÉLETEI	53
A KÚRIA EMBERI JOGI VONATKOZÁSÚ HATÁROZATAI	57
BÜNTETŐ ÜGYSZAK.....	57
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK.....	58
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	59
POLGÁRI ÜGYSZAK	59
GAZDASÁGI ÜGYSZAK	62

Európai uniós jogi közlemények

Közzétett előzetes döntéshozatal iránti kérelmek

Büntető ügyszak

Az adott időszakban nem tettek közzé ilyen tárgyú kérdést.

Közigazgatási ügyszak

195. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (Magyarország) által 2018. április 24-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-276/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv („héta-irányelv”) célkitűzéseit, így különösen a héa-irányelv preambuluma (17) és (62) bekezdésében megfogalmazott, a tagállamok közötti hatásköri összeütközések és a kettős adóztatás elkerülésére vonatkozó követelményeket, továbbá a 904/2010/EU tanácsi rendeletet (2), különösen annak (5), (7) és (8) számú preambulumbekendéseit és 7., 13., és 28–30. cikkeit, hogy azok nem teszik lehetővé az olyan tagállami hatósági gyakorlatot, amely ugyanazon ügyletet egy másik tagállami hatóságnak ugyanarra az ügyletre vonatkozó, azonos tényálláson alapuló jogértelmezésével és ennek alapján kiadott kötelező erejű feltételes adómegállapításával, valamint a mindezeket megerősítő adóellenőrzés során tett megállapításával szemben eltérően minősíti, ezzel az adózó kétszeres adóztatását előidézve?

2) Amennyiben az első kérdésre adott válasz alapján az ilyen gyakorlat nem ellentétes a közösségi joggal, akkor a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv és az uniós jog figyelembevételével jogosult-e a tagállami adóhatóság arra, hogy egyoldalúan határozza meg az adókötelezettséget, figyelmen kívül hagyva azt, hogy az adózó magatartásának jogszerűségét egy másik tagállam adóhatósága előzetesen az adózó kérésére és utólagosan ellenőrzése során határozataiban többször megerősítette?

Vagy pedig az adósemlegesség elvének biztosítása és a kétszeres adóztatás elkerülése érdekében köteles-e az adózó ügyében együttműködni a két tagállam adóhatósága, és megállapodásra jutni azért, hogy az adózónak csak az egyik országban kelljen a héát befizetnie?

3) Amennyiben a második kérdésre adott válasz alapján a tagállami adóhatóság jogosult az átminősítést egyoldalúan megtenni, a Héta irányelv rendelkezéseit úgy kell-e értelmezni, hogy a héafizetésre kötelezett adózónak a másik tagállam adóhatósága által feltételes adómegállapításban rögzített, adóellenőrzéssel lezárt időszakra vonatkozóan befizetett adóját a másik tagállam adóhatósága köteles visszautalni annak érdekében, hogy ezáltal a kétszeres adóztatás elkerülése és az adósemlegesség elve biztosítva legyen?

4) Miként értelmezhető a harmonizált héa-irányelv 33. cikk (1) bekezdésének első mondatában foglalt azon kifejezés, hogy a fuvarozás az értékesítő fél „által vagy megbízásából” megy végbe? Az említett kifejezés magában foglalja-e azt az esetet, amikor az

adózó mint eladó internetes vásárlási felületén felajánlja annak lehetőségét, hogy a vevő egy olyan logisztikai vállalkozással kössön szerződést, amellyel az eladó az értékesítéstől eltérő ügyletekben együttműködik, amellett, hogy a vevő szabadon választhat a felajánlottól eltérő, más fuvarozót is, és a fuvarozási szerződést a vevő és a fuvarozó köti, az eladó a szerződésben nem részes fél?

Az értelmezés szempontjából – különös tekintettel a jogbiztonság elvére – van-e jelentősége annak, hogy a héa-irányelv említett rendelkezését átültető jogszabályokat a tagállamoknak 2021-ig módosítaniuk kell oly módon, hogy a héa-irányelv 33. cikk (1) bekezdése a fuvarozó kiválasztásában való közvetett közreműködés esetén is alkalmazandó legyen?

5) Az uniós jogot, így különösen a héa-irányelvet úgy kell-e értelmezni, hogy az alábbi tények együtt vagy külön-külön relevanciával bírnak annak értékelése szempontjából, hogy a termék értékesítését, valamint elszállítását vagy fuvarozását végző független társaságok közti jogi kapcsolat kialakítását az adózó a héa-irányelv 33. cikkének megkerülésére, ezáltal a joggal való visszaélés megvalósítására hozta-e létre, amely annak kihasználására irányult, hogy a másik tagállamban alkalmazandó általános forgalmi adó mértéke alacsonyabb volt:

5.1) ha a fuvarozást végző logisztikai vállalkozás az adózóval kapcsolt vállalkozás és az adózónak más, a fuvarozástól független szolgáltatásokat nyújt;

5.2) ugyanakkor a vevő bármely időpontban eltérhet attól az adózó által ajánlott gyakorlattól, hogy a fuvarozáshoz a vele szerződött logisztikai partnerét keresse meg, a vevőnek lehetősége volt eltérő fuvarozót megbízni vagy az árut személyesen átvenni?

196. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (Magyarország) által 2018. május 16-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-323/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Az EUMSZ-nek a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvét (EUMSZ 18. cikk és 26. cikk), a letelepedés szabadságának elvét (EUMSZ 49. cikk), az egyenlő elbánásban részesülés elvét (EUMSZ 54. cikk), az 54. cikk értelmében vett társaságok tőkéjében való egyenlő részesedés elvét (EUMSZ 55. cikk), a szolgáltatások szabadsága elvét (56. cikk), a tőke szabad mozgásának elvét (EUMSZ 63. és 65. cikk), a vállalkozásokra egyenlő adó kivetésének elvét (EUMSZ 110. cikk) szabályozó rendelkezéseivel összeegyeztethető-e, hogy bolti kiskereskedelmi tevékenységet folytató olyan adózónak, amely külföldi tulajdonban áll, és egy gazdasági társaságban több boltot működtet, ténylegesen az erősen progresszív adómértékek legfelső sávjában kell különadót fizetnie, míg az egységes cégjelzés alatt franchise rendszerben – boltonként tipikusan külön gazdasági társaságként – működő belföldi tulajdonú adóalanyok ténylegesen az adómentes sávba kerülnek, vagy az azt követő alacsony adókulcsok egyikét kell alkalmazniuk, és így a külföldi tulajdonú társaságok által fizetett adó és összes adóbevétel aránya lényegesen magasabb, mint a belföldi tulajdonú adóalanyok ezen arányszáma?

2) Az EUMSZ-nek a tiltott állami támogatások elvét (EUMSZ 107. cikk (1) bekezdés) szabályozó rendelkezéseivel összeegyeztethető-e, hogy a bolti kiskereskedelmi tevékenységet folytató olyan adózónak, amely egy gazdasági társaságban több boltot működtet, ténylegesen az erősen progresszív adómértékek legfelső sávjában kell különadót fizetnie, míg a vele közvetlen versenyhelyzetben lévő, egységes cégjelzés alatt franchise rendszerben – boltonként tipikusan külön gazdasági társaságként – működő belföldi tulajdonú adóalanyok ténylegesen az adómentes sávba kerülnek, vagy az azt követő alacsony adókulcsok egyikét

kell alkalmazniuk, és így a külföldi tulajdonú társaságok által fizetett adó és összes adóbevétel aránya lényegesen magasabb, mint a belföldi tulajdonú adóalanyok ezen arányszáma?

3) Az EUMSZ. 107. cikkét és a 108. cikk (3) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy annak hatálya kiterjed az olyan adóintézkedésre, amely szerves kapcsolatban áll az adóintézkedés alapján befolyt adóbevételből finanszírozott – állami támogatást megvalósító – adómentességgel azáltal, hogy a jogalkotó a kiskereskedelmi különadó bevezetését megelőzően (a piaci szereplők árbevétele alapján) meghatározott költségvetési bevételi előirányzat összegét nem egy általános adókulcs bevezetésével, hanem az árbevételhez igazodó progresszív adómértékek alkalmazásával úgy érte el, hogy a piaci szereplők egy részét, a szabályozás szándékos célkitűzéseként adómentességben részesítette?

4) Összeegyeztethető-e az eljárások egyenértékűségének elvével, valamint az uniós jog tényleges érvényesülésének és elsődlegességének elvével az a tagállami jogalkalmazói gyakorlat, amely alapján a hivatalból induló adóellenőrzés vagy az azt követő bírósági eljárás során – a tényleges érvényesülés elve és a félretételi kötelezettség ellenére – nem lehetséges az uniós jogba ütköző nemzeti adójogszabály alapján bevallott adó visszatérítésére irányuló igény előterjesztése, arra hivatkozva, hogy az adóhatóság vagy a bíróság az uniós jogba ütközést csak külön, kérelemre induló, csak a hivatalbóli eljárást megelőzően megindítható eljárásban vizsgálja, miközben a nemzeti jogba ütköző módon bevallott adóval kapcsolatban a visszatérítési igény adóhatósági vagy bírósági eljárásban történő előterjesztésének akadályai nincsenek?

197. A Finanzgericht Düsseldorf (Németország) által 2018. június 4-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-360/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvére tekintettel a nemzeti jog alapján és különösen az abban szabályozott elévülést alkalmazva kell-e visszatéríteni azon cukorágazati termelési illetékeket, amelyeket a 2001/2002-es, a 2002/2003-as, a 2003/2004-es, a 2004/2005-ös és a 2005/2006-os gazdasági évre vonatkozó cukorágazati termelési illetékek, a 2001/2002-es és a 2004/2005-ös gazdasági év tekintetében alkalmazandó kiegészítő illeték kiszámításához szükséges együttható, valamint a cukorgyártók által a cukorrépa-eladóknak az illetékek maximális összege és a 2002/2003-as, a 2003/2004-es és a 2005/2006-os gazdasági évre kivetendő illetékösszeg közötti különbség alapján fizetendő összegek megállapításáról szóló, 2013. december 2-i 1360/2013/EU tanácsi rendelet alapján a korábbtól eltérő módon kell kiszámítani?

198. A Landgericht Köln (Németország) által 2018. június 7-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-374/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Úgy kell-e értelmezni az 561/2006/EK rendelet 13. cikkének (1) bekezdését, hogy a rendelkezés csak arra az esetre engedi meg az eltéréseket az 561/2006/EK rendelet 5–9. cikkétől, ha a 97/67/EK irányelv 2. cikkének 13. pontja szerinti egyetemes szolgáltató járműve az 561/2006/EK rendelet 13. cikke (1) bekezdésének d) pontja szerint csak és kizárólag egyetemes szolgáltatás keretébe tartozó küldeményeket szállít, vagy az 561/2006/EK rendelet 5–9. cikkétől való eltérések abban az esetben is megengedettek, ha az érintett járművek az egyetemes szolgáltatás keretébe tartozó küldeményeken kívül az egyetemes szolgáltatáshoz nem tartozó további küldeményeket is szállítanak?

2. Amennyiben az első kérdésre adandó válasz értelmében az 561/2006/EK rendelet 5–9. cikkétől való eltérések abban az esetben is megengedettek, ha az érintett járművek az egyetemes szolgáltatás

keretébe tartozó küldeményeken kívül az egyetemes szolgáltatáshoz nem tartozó további küldeményeket is szállítanak:

- a) Ebben az esetben legalább milyen arányúnak kell lenniük a járművel egyetemes szolgáltatás keretében szállított küldeményeknek?
- b) Ebben az esetben legfeljebb milyen arányt képviselhetnek az egyetemes szolgáltatáshoz nem tartozó és a járművel az egyetemes szolgáltatások körébe tartozó küldeményekkel együtt szállított küldemények?
- c) Hogyan kell az a) és b) pont szerinti megfelelő arányt minden esetben meghatározni?
- d) Az a) és b) pont szerinti megfelelő aránynak az érintett jármű minden egyes útja esetében adottnak kell lennie, vagy elegendő az adott jármű valamennyi útjára vonatkozó valamely megfelelő átlagérték is?

3. a) Kizárólag az uniós jog alapján kell-e értelmezni valamely uniós államnak a 2,8 t legnagyobb össztömeget meghaladó és a 3,5 t legnagyobb össztömeget meg nem haladó, áruszállításra szolgáló járművek és járművek kombinációja tekintetében a vezetési időről és pihenőidőről szóló olyan nemzeti rendelkezést, amely szó szerint átveszi az 561/2006/EK rendelet 13. cikke (1) bekezdésének rendelkezéseit?

b) Alkalmazhat-e a nemzeti bíróság a szó szerinti átvétel ellenére az uniós jogból átvett rendelkezések értelmezésére uniós jogtól eltérő kritériumokat?

4. Ellentétes-e valamely küldeménynek a 97/67/EK irányelv szerinti egyetemes szolgáltatás keretébe tartozó küldeményként történő besorolásával, ha ezzel összefüggésben olyan többletszolgáltatásokat kínálnak, mint:

- gyűjtés [helyesen: felvétel] (meghatározott időköz nélkül);
- felvétel (meghatározott időközzel);
- nagykorúság ellenőrzése;
- utánvétel;
- címzett fizet szolgáltatás 31,5 kg-ig;
- utánküldés szolgáltatás;
- előzetes rendelkezés;
- kézbesítési nap meghatározása;
- kézbesítési idő meghatározása?

199. A Bundesfinanzhof (Németország) által 2018. június 13-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-388/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Úgy kell-e értelmezni a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 311. és azt követő cikkei szerinti árrés adóztatása eseteiben a 2006/112/EK irányelv 288. cikke első mondatának 1. pontját, hogy a 2006/112/EK irányelv 314. cikkében említett termékértékesítés esetén az eszerint irányadó árbevétel kiszámítása tekintetében a 2006/112/EK irányelv 315. cikke szerint a kért eladási ár és a beszerzési ár közötti különbözetet (árrést) kell alapul venni?

200. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (Magyarország) által 2018. június 20-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-406/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Értelmezhető-e az Alapjogi Charta 47. cikke, illetve a 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (az ún. eljárási irányelv) 31. cikke – figyelembe véve az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. és 13. cikkében foglaltakat – úgy, hogy a hatékony jogorvoslathoz való jog biztosítása úgy is megvalósítható egy tagállam részéről, ha menekültügyi eljárásban hozott határozatot a bíróság nem változtathatja meg, csak új eljárásra kötelezés mellett azt hatályon kívül helyezheti?

2) Értelmezhető-e az Alapjogi Charta 47. cikke, illetve a 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (az ún. eljárási irányelv) 31. cikke – figyelembe véve az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. és 13. cikkében foglaltakat is – oly módon, hogy megfelelő az a tagállami szabályozás, amely minden egyedi körülménytől függetlenül, az ügy sajátosságaira és a bizonyítás esetleges nehézségeire tekintet nélkül a menekültügyi bírósági eljárásokra egységesen, mindössze 60 napos kötelező eljárási határidőt ír elő?

201. A Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio (Olaszország) által 2018. június 22-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-414/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

A 2014/59 irányelv 103. cikkének (2) bekezdésében szereplő hozzájárulások kiszámítása szempontjából a 2015/63 rendelet – e jogforrásban, valamint a 2014/59 irányelvben, a 2014/806 rendeletben és az EU működéséről szóló szerződés 120. cikkében foglalt elvek tükrében és az egyenlő bánásmód, a megkülönböztetés tilalma és az arányosságnak az Európai Unió Alapjogi Chartájának 21. cikkében foglalt, valamint a kettős adóztatás tilalmának alapvető szabályai alapján értelmezett – 5. cikke (1) bekezdésének különösen az a) és f) pontjával ellentétes-e a csoporton belüli kötelezettségek tekintetében előírt szabályrendszernek „tényleges csoportok” vagy legalábbis az azonos rendszerhez tartozó valamely intézmény és más bankok közötti összefonódás esetében történő alkalmazása; továbbra is a fent említett elvek tükrében az 5. cikkben a kedvezményes kötelezettségek esetében biztosított kedvezőbb bánásmód analógia útján valamely úgynevezett „második szintű” banknak a (takarékszövetkezeti) rendszerhez tartozó más bankokkal szemben fennálló kötelezettségeire is alkalmazható, vagy a konkrétan kisméretű bankok összefonódó és integrált csoportján belüli központi intézményként működő valamely intézmény ez utóbbi jellemzője a hatályos szabályozás alapján a pénzügyi adatok nemzeti szanálási hatóság által a közösségi szervezeteknek történő bemutatása és a szanálási alapnak fizetendő hozzájárulások kiszámítása során – a szóban forgó intézmény tényleges kötelezettségei és konkrét kockázati profilja révén – az EKB-val és a pénzügyi piaccal fennálló jogviszonyában is néhány kiigazításhoz vezet-e?

202. A Gerechtshof 's Hertogenbosch (Hollandia) által 2018. június 26-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-420/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

A 2006/112/EK irányelv 9. és 10. cikke értelmében önállóan végzi-e gazdasági tevékenységét egy alapítványnál működő Raad van Commissarissen (felügyelőbizottság) azon tagja, aki munkakörülményei és díjazása tekintetében e felügyelőbizottságnak van alárendelve, egyébként azonban nem áll alá-fölrendeltségi viszonyban a felügyelőbizottsággal vagy az alapítvánnyal?

203. A Tribunale di Milano (Olaszország) által 2018. június 28-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-422/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésében, az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésében, az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkének első és második bekezdésében, valamint a 2013/32/EU irányelvben (különösen annak 22. és 46. cikkében) kimondott lojális együttműködés elve, valamint az egyenértékűség és a hatékony bírói jogvédelem elve úgy értelmezendő e, hogy a) az uniós jog értelmében a jogorvoslati kérelem, amennyiben a nemzeti jog lehetőséget nyújt a jogorvoslatra a nemzetközi védelem elismerésére irányuló kérelem elutasításához vezető eljárásban, automatikusan halasztó hatállyal rendelkezik; b) ezen elvekkel ellentétes egy, az olasz eljáráshoz hasonló eljárás (a D.Lgs 25/2008 [rendelet] 35 bis cikkének (13) bekezdése, amelyet a 46/17 törvénnyé alakított D. L. 13/17 [törvényrendelet] módosított), amelynek során a bíróság, amelyhez a menedékkérő fordult – miután menedékjog iránti kérelmét az ennek megvizsgálására hatáskörrel rendelkező közigazgatási hatóság, valamint az elsőfokú bíróság elutasította –, az azon elutasító határozat felfüggesztésére irányuló kérelmet, amely határozatot ugyanazon bíróság hozott meg, amelynek a felfüggesztés tárgyában kell döntenie, elutasíthatja kizárólag a határozat elleni kérelem jogalapjainak megalapozottságát, nem pedig a súlyos és helyrehozhatatlan kár veszélyét figyelembe véve?

204. A Tribunale Amministrativo Regionale per il Veneto (Olaszország) által 2018. június 27-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-424/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A 2014/2/EU irányelv 10. cikkének h) pontját, valamint (28) preambulumbekzdését úgy kell-e értelmezni, hogy

- a) azok a mentőszolgáltatások, amelyek tekintetében mentőjármű-vezető valamint legalább egy olyan mentőtiszt jelenléte került előírásra, aki az elsősegélynyújtásra vonatkozó tantárgyakról szóló tanfolyam látogatásával és a vonatkozó sikeres vizsga letételével igazolt végzettséggel és képesítéssel rendelkezik, és
- b) az egészségügyi ellátás alapszintjén (LEA) előírt, mentőjármű igénybevételével teljesített szállítási szolgáltatások a hivatkozott 10. cikk h) pontja szerinti kizárás hatálya alá tartoznak, vagy az említett irányelv 74–77. cikke szerinti szolgáltatások közé;

2) amennyiben a 2014/24/EU irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozást, amely sürgősségi helyzet hiányában is előírja, hogy

- a) azokat a mentőszolgáltatásokat, amelyek tekintetében mentőjármű-vezető, valamint legalább egy olyan mentőtiszt jelenléte került előírásra, aki az elsősegélynyújtásra vonatkozó tantárgyakról szóló tanfolyam látogatásával és a vonatkozó sikeres vizsga letételével igazolt végzettséggel és képesítéssel rendelkezik, és
- b) az egészségügyi ellátás alapszintjén (LEA) előírt, mentőjármű igénybevételével teljesített szállítási szolgáltatásokat elsődlegesen nonprofit szervezetek számára közvetlenül ítélik oda.

205. A Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa – CAAD) (Portugália) által 2018. július 4-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-438/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: portugál

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Összeegyeztethető-e az uniós joggal a társasági adóról szóló törvénykönyvnek a 2013-ban hatályos változata 23. cikke (1) bekezdése c) pontja, valamint ugyanezen törvénykönyv 2014-ben hatályos változata 23. cikkének (1) bekezdése és (2) bekezdése c) pontja, ha azokat úgy értelmezik, hogy a fordított egyesülést követően az átvevő leányvállalat tőkéjének megszerzése céljából harmadik személyektől felvett, és az egyesülés következtében átruházott kölcsönök után felszámított kamatok (amelyet a beolvadó társaság levonhatott volna, ha nem történik egyesülés) már nem vonhatók le az átvevő társaság bevételeiből? Különösképpen, megállapítható-e, hogy a kamatok levonási lehetőségének hiánya a 2009/133/EK tanácsi irányelv hatálya alá tartozó egyesülési ügyletek akadályának vagy korlátozásának minősül, megsértve ezzel az irányelvben lefektetett elveket és célkitűzéseket, illetve a 4. cikkében foglalt rendelkezéseket?

2) Amennyiben az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre adandó válasz szerint az ilyen kamatok levonási lehetőségének kizárása összeegyeztethető az irányelvvel, e választ megváltoztatja-e azon tény, miszerint a korrekciót nem az irányelvben a visszaélések tekintetében előírt rendelkezés (15. cikk), vagy az ezt átvevő nemzeti jogszabály (a társasági adóról szóló törvénykönyv 73. cikkének (10) bekezdése) alapján, hanem egy másik belső jogszabályi rendelkezés (ugyanazon törvénykönyv 23. cikke) alapján végezték el?

206. A Nejvyšší správní soud (Cseh Köztársaság) által 2018. július 9-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-466/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: cseh

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Összeegyeztethető-e az európai uniós joggal, pontosabban a héa-semlegesség elvével olyan intézkedés tagállam általi elfogadása, amely az érvényesíteni kívánt héa-levonás egy részének megállapítását és a héa-különbözet visszatérítését az érintett adómegállapítási időszak valamennyi adóköteles ügyletére vonatkozó eljárás befejezésétől teszi függővé?

207. A Najvyšší súd Slovenskej republiky (Szlovákia) által 2018. július 9-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-447/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: szlovák

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Az alapeljárás körülményei között lehet-e úgy értelmezni a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 1. cikkének w) pontját, 4. cikkét és 5. cikkét az Európai Unió Alapjogi Chartája 34. cikkének (1) és (2) bekezdésében foglalt, a szociális biztonsági ellátásokhoz és a szociális előnyökhöz való joggal összefüggésben –, hogy azokkal ellentétes egy olyan nemzeti rendelkezés alkalmazása, amelynek értelmében a szlovák társadalombiztosítási szerv a felperes állampolgárságát alapvető feltételként veszi figyelembe a nemzeti válogatott sportolókat megillető, az öregségi nyugdíjat kiegészítő ellátáshoz való jog tekintetében még akkor is, ha egy másik jogi követelmény, nevezetesen a jogelődök – ideértve a Csehszlovák Szocialista Köztársaságot is – nemzeti válogatottjában való részvétel is a nemzeti szabályozás részét képezi?

Munkaügyi ügyszak

50. Az Arbeidsrechtbank Antwerpen (Belgium) által 2018. június 19-én benyújtott

előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-404/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni az uniós jogot és különösen a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatás és munkavégzés területén történő megvalósításáról szóló, 2006. július 5-i 2006/54/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 24. cikkét, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a tanúként fellépő személyek viktimizációval szembeni védelmét kizárólag annak a személynek biztosítja, aki valamely panasz vizsgálata keretében egy aláírt és keltezéssel ellátott dokumentumban hozza az általa észlelt vagy hallott, és a panasz tárgyát képező helyzetre vonatkozó tényállást annak a személynek a tudomására, akinél a panaszt benyújtották, vagy aki a bíróság előtt tanúként vallomást tesz?

Polgári ügyszak

58. A Szekszárdi Járásbíróság (Magyarország) által 2018. június 5-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-361/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

- 1) Az 1215/2012/EU rendelet 53. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy a határozatot hozó tagállam bíróságának a fél erre irányuló kérelme esetén a határozatról szóló tanúsítványt automatikusan, az 1215/2012/EU rendelet hatálya alá tartozás vizsgálata nélkül ki kell állítania?
- 2) Amennyiben az első kérdésre adott válasz nemleges, az 1215/2012/EU rendelet 1. cikk (2) bekezdés a) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy a de facto élettársak közötti vagyoni megtérítési igény olyan kapcsolatból eredő vagyoni jogra vonatkozik, amelyet a házassággal hasonló (jog)hatásúnak kell tekinteni?

59. A Székesfehérvári Törvényszék (Magyarország) által 2018. június 5-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-362/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

- 1) Akként kell-e az uniós jogi alapelveket, illetve szabályokat (többek között az EUSZ 4. cikk (3) bekezdését és az egységes jogértelmezés követelményét) értelmezni, amint azokat az EUB különösen a Köbler-ügyben hozott ítéletben értelmezte, hogy a végső fokon eljáró tagállami bíróság uniós jogsértő ítéletéért való felelősség megállapítása alapulhat kizárólag a nemzeti jogon, illetve a nemzeti jog által kimunkált kritériumokon? Nemleges válasz esetén akként kell-e az uniós jogi alapelveket, illetve szabályokat, különösen pedig az EUB által a Köbler-ügyben az „állam” felelősségére vonatkozóan kimunkált három kritériumot értelmezni, hogy a tagállami bíróságok uniós jogsértése miatti tagállami felelősség feltételeinek fennállását a nemzeti jog alapján kell megítélni?
- 2) Akként kell-e az uniós jogi szabályokat, illetve alapelveket (többek között az EUSZ 4. cikk (3) bekezdését és a hatékony jogorvoslat követelményét), különösen pedig az EUB-nak egyebek mellett a Francovich, Brasserie du pêcheur- és Köbler-ügyekben kimunkált tagállami felelősségre vonatkozó ítéleteit értelmezni, hogy a végső fokon eljáró tagállami bíróságok uniós jogba ütköző ítéleteinek jogereje kizárja a tagállam kártérítési felelősségének megállapítását?
- 3) Akként kell-e értelmezni a 89/665/EK, a 92/13/EK és a 2007/66/EK irányelvekben,

továbbá a Kühne & Heitz, Kapferer, Pizzarotti és Transportes Urbanos ítéletekben megfogalmazott „hatékonyság” és egyenértékűség jogelvét, hogy a perújítási eljárásban a fél az alapperben a másodfokú bíróság által kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárás során született európai bírósági ítélet megállapításaira már nem hivatkozhat, arra való tekintettel, hogy azokat az alapperben nem vették figyelembe, különösen akkor, ha a legfelsőbb fokon eljáró tagállami bíróság az alapperben hozott ítélettel szemben előterjesztett felülvizsgálati kérelmet arra való hivatkozással utasította el, hogy az európai bíróság ítéletében foglaltakra a fél nem hivatkozott időben?

4) A fenti 3. számú kérdésben hivatkozott irányelveket, valamint az Európai Unió Bíróságának különösen a perújítás megengedhetőségére vonatkozóan a C-213/13 Impresa Pizzarotti, C-234/04 Kapferer, C-453/00 Kühne & Heitz és C-118/08 Transportes Urbanos ítéletekben kimunkált ítélkezési gyakorlatát; illetve a közbeszerzési jogorvoslati eljárásokban alkalmazott nemzeti jogi határidőkre vonatkozóan az Európai Bíróság által a C-470/99. sz., C-327/00. sz. és C-241/06. sz. ügyekben kialakított alapelveket úgy kell-e értelmezni, hogy a nemzeti bíróságok jogszerűen járnak el, amikor a fél a II. fokú eljárásban hivatkozik az Európai Unió Bíróságának egy olyan ítéletére, amelyet a II. fokú bíróság szerzett be az előtte folyamatban levő ügyben; illetve az Európai Unió Bíróságának egy olyan ítéletére, amely csak a II. fokú eljárásban vált elérhetővé a tagállami hivatalos nyelven és ezeket későbbi hivatkozás miatt figyelmen kívül hagyják, de ennek ellenére elutasítják a félnek az általa felhívott, de figyelmen kívül hagyott Európai Unió Bíróságának ítéleteire és az ezek szerint releváns tényekre hivatkozással kezdeményezett perújítási kérelmét?

5) A fenti 3. számú kérdésben hivatkozott irányelveket, valamint az Európai Unió Bíróságának különösen a C-213/13 Impresa Pizzarotti, C-234/04 Kapferer, C-453/00 Kühne & Heitz és C-118/08 Transportes Urbanos ítéletekben kimunkált ítélkezési gyakorlatát úgy kell-e értelmezni, hogy a nemzeti bíróságok jogszerűen járnak el, amikor a peres fél megjelöli azt az Európai Unió Bíróságának ítéletét [C-2/06 Willy Kempter], amely szerint nem is kell hivatkoznia az Európai Unió Bírósága ítéleteire, azt a bíróságnak hivatalból alkalmaznia kell és ezeket a bíróság ennek ellenére oly mértékben hagyja figyelmen kívül a nemzeti eljárásjogra hivatkozással, hogy az eljárást befejező határozatában és annak indoklásában meg sem említi ezt a körülményt, de ennek ellenére elutasítják a félnek az általa felhívott, de figyelmen kívül hagyott Európai Unió Bíróságának ítéleteire és az ezek szerint releváns tényekre hivatkozással kezdeményezett perújítási kérelmét?

6) A Köbler- és Traghetti-ítéletekben kimunkált kellően súlyos jogsértés feltételét akként kell-e értelmezni, hogy egy ilyen súlyos jogsértés nem áll fenn akkor, ha a végső fokon eljáró bíróság a kiforrott és legrészletesebben bemutatott EUB ítélkezési gyakorlattal – amely még különböző jogi szakvéleményekkel is alátámasztásra került – egyetlenegy szóval sem foglalkozik és ezen ítélkezési gyakorlattal nyíltan szembehelyezkedve mindennemű uniós jogi indokolás nélkül elutasít egy perújítási kérelmet, és felismerhetően még csak említés szintjén sem vizsgálta meg az ügy EUB elé terjesztésének szükségességét, annak ellenére, hogy ehhez is a legrészletesebben bemutatásra került a vonatkozó EUB ítélkezési gyakorlat? Az Európai Unió Bíróságának a C-283/81 számú C.I.L.F.T. ügyben hozott ítéletére figyelemmel meg kell-e indokolnia a nemzeti bíróságnak, ha az Európai Unió Bíróságának kötelező érvennyel kialakított jogértelmezésétől eltérve nem engedi meg a perújítást, és ezzel kapcsolatban indokolás nélkül mellőzi az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését?

7) Akként kell-e értelmezni az EUSZ 19. cikk és az EUSZ 4. cikk (3) bekezdése szerinti hatékony jogorvoslat és egyenértékűség elvét, illetve a letelepedés és a szolgáltatás-nyújtás EUMSZ 49. cikkében lefektetett szabadságát, valamint a Tanács építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló 93/37/EGK irányelvét, valamint a 89/665/EK, a 92/13/EK és a 2007/66/EK irányelveket, hogy ha az

eljáró hatóságok és bíróságok az alkalmazandó uniós jog nyilvánvaló figyelmen kívül hagyásával rendre elutasítják a felperes közbeszerzési eljárásból való kizárása miatt igénybe vett jogorvoslati kérelmeit, amely eljárások során adott esetben jelentős idő- és költségráfordítás árán kell számos beadványt készíteni, illetve tárgyalásokon részt venni, és bár a bírósági jogkörben okozott kárért való felelősség megállapításának lehetősége ugyan formálisan rendelkezésre áll, a vonatkozó szabályozás elzárja a felperest attól, hogy a bíróságtól a jogellenes intézkedések következtében felmerült kárának megtérítését követelhesse?

8) Akként kell-e értelmezni a Köbler-, Traghetti- és Saint Giorgio-ítéletekben kimunkált elveket, hogy nem téríthető meg olyan kár, amely azáltal keletkezett, hogy a végső fokon eljáró tagállami bíróság az EUB következetes ítélkezési gyakorlatával szembehelyezkedve nem engedte meg a fél által kellő időben kezdeményezett perújítást, amelynek a keretében a fél a felmerült költségeinek a megtérítését követelhetné volna?

9) Ha a nemzeti jog szerint egy új alkotmányjogi döntés alapján az alkotmányosság helyreállítása érdekében meg kell engedni a perújítást, akkor az egyenértékűség elve és az EUB-nek a C-118/08. számú Transportes Urabnos ítéletében foglaltak alapján nem kell-e megengedni a perújítást olyan esetekben, amikor az alapügyben egy másik ügyben korábban hozott EUB ítéletet, valamint az alapügyben beszerzett EUB ítéletet és az azok szerint releváns tényeket a nemzeti jog eljárásjogi határidőkre vonatkozó rendelkezéseire hivatkozással nem vesznek figyelembe?

Gazdasági ügyszak

48. A Győri Ítéletábra (Magyarország) által 2018. július 10-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-451/18. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló 1215/2012/EU rendelete 7. cikke 2. pontjának különös joghatósági szabályát úgy kell-e értelmezni, hogy a „káresemény bekövetkezésének helye” megalapozza a fórum joghatóságát, ha

- az állítása szerint kárt szenvedett felperes székhelye, gazdasági tevékenységének, vagyoni érdekeltségeinek központja ebben az államban van;
- a felperes igényét egyetlen, más uniós tagállamban székhellyel rendelkező tehergépjárműgyártó alperes ellen az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés 101. cikke (1) bekezdésének [korábban az EKSZ 81. cikk (1) bekezdésének] megsértésére hivatkozással a Bizottság által az Európai Gazdasági Térségben alkalmazott árazásra és a bruttó áremelésekre vonatkozó összehangolt megállapodásokból álló jogsértésre alapítja, mely határozatnak az alperesen kívül több címzettje is van;
- a felperes kizárólag a kartellben érintett más vállalkozások által gyártott tehergépjárműveket szerzett be;
- nincs arra vonatkozó adat, hogy a versenykorlátozónak minősített találkozók bármelyikére a fórum államában került sor;
- a felperes – álláspontja szerint torzított áron – tehergépjárműveket rendszerint a fórum államában és úgy vásárolt, hogy itt működő cégekkel zárt végű lízingszerződéseket kötött, de állítása szerint a márkakereskedőkkel közvetlenül tárgyalt, az általa kialakított árat a lízingbeadó saját hasznáival és a lízing költségeivel megnövelte, a felperes pedig a

lízingszerződés teljesítését követően, annak megszűnésével szerezte meg a gépjárművek tulajdonjogát?

Előzetes döntéshozatal tárgyában közzétett határozatok

Büntető ügyszak

12. A Bíróság (ötödik tanács) 2018. július 25-i ítélete (Županijski Sud u Zagrebu [Horvátország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – AY elleni európai elfogatóparancs kibocsátása (C-268/17. sz. ügy)¹

1) A 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal módosított, az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat 1. cikkének (2) bekezdését akként kell értelmezni, hogy a végrehajtó tagállam igazságügyi hatósága köteles a részére továbbított minden európai elfogatóparancsról abban az esetben is határozni, ha e tagállamban az ugyanazon személyre vonatkozó és ugyanazon cselekményt érintő korábbi európai elfogatóparancsról már hoztak határozatot, viszont a második európai elfogatóparancsot csak azért bocsátották ki, mert a keresett személlyel szemben a kibocsátó tagállamban vádat emeltek.

2) A 2009. február 26-i 2009/299 kerethatározattal módosított 2002/584 kerethatározat 3. cikkének 2. pontját és 4. cikkének 3. pontját akként kell értelmezni, hogy az európai elfogatóparancs végrehajtásának e rendelkezések közül az egyik vagy a másik alapján történő megtagadása érdekében nem lehet hivatkozni olyan ügyészszégi határozatra, mint a magyar Központi Nyomozó Főügyészségnek az alapeljárásban szóban forgó határozata, amely megszüntetett egy ismeretlen elkövető ellen indított olyan nyomozást, amelynek során azt a személyt, akivel szemben európai elfogatóparancsot bocsátottak ki, csupán tanúként hallgatták ki, anélkül hogy e személy ellen büntetőeljárást folytattak volna, valamint hogy e határozatot vele szemben hozták volna meg.

13. A Bíróság (nagytanács) 2018. július 25-i ítélete (a High Court [Írország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – LM ellen kibocsátott európai elfogatóparancsok végrehajtása (C-216/18. PPU. sz. ügy)²

A 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal módosított, az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat 1. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy amennyiben a büntetőeljárás lefolytatása céljából kibocsátott európai elfogatóparancssal érintett személy átadásáról dönteni hivatott végrehajtó igazságügyi hatóság olyan bizonyítékokkal rendelkezik, mint amelyek az Európai Bizottság által az EUSZ 7. cikk (1) bekezdése alapján elfogadott indokolással ellátott javaslatban szerepelnek, amelyek alkalmasak annak alátámasztására, hogy a kibocsátó tagállam igazságszolgáltatásának függetlenségét érintő rendszerszintű vagy általános hiányosságok okán fennáll az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkének második bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való alapvető jog megsértésének valós veszélye, akkor az említett hatóságnak konkrétan és pontosan értékelnie kell, hogy – e személy személyes helyzetére, valamint az eljárás alapjául szolgáló bűncselekmény jellegére és az európai elfogatóparancs ténybeli hátterére tekintettel, illetve a módosított 2002/584 kerethatározat 15. cikkének (2) bekezdésének megfelelően a kibocsátó tagállam által szolgáltatott információkra figyelemmel – komoly és bizonyítékokkal alátámasztott okokból vélelmezhető-e, hogy az érintett személy az e tagállamnak történő átadása esetén ennek a veszélynek ki lenne téve.

¹ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 9. szám, Büntető ügyszak, 7. sz. alatt.

² A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 7. szám, Polgári ügyszak, 41. sz. alatt.

14. A Bíróság (első tanács) 2018. július 25-i ítélete (a Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – ML ellen kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtása (C-220/18. PPU. sz. ügy)³

A 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal módosított, az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat 1. cikkének (3) bekezdését, 5. cikkét és 6. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy amennyiben a végrehajtó igazságügyi hatóság olyan információkkal rendelkezik, amelyek tanúsítják, hogy a kibocsátó tagállam büntetés-végrehajtási intézményeiben a fogvatartási körülményeket érintően rendszerszintű vagy általánossá vált hiányosságok állnak fenn – amely hiányosságok fennállásának a helyállóságát a kérdést előterjesztő bíróságnak a rendelkezésre álló, kellően aktuális adatok összessége alapján ellenőriznie kell –, úgy:

- *a végrehajtó igazságügyi hatóság önmagában amiatt, hogy a szabadságvesztés-büntetés végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs által érintett személy a kibocsátó tagállamban a fogvatartási körülményeinek a vitatását lehetővé tevő jogorvoslati lehetőséggel rendelkezik, nem tekintheti kizártnak annak a valós veszélyét, hogy az említett személy az Európai Unió Alapjogi Chartájának 4. cikke értelmében vett embertelen vagy megalázó bánásmódnak lesz kitéve, bár az említett hatóság az ilyen jogorvoslati lehetőség meglétét figyelembe veheti az érintett személy átadásáról való döntéshez;*
- *a végrehajtó igazságügyi hatóság kizárólag azon büntetés-végrehajtási intézetek fogvatartási körülményeit köteles vizsgálni, amelyekben az érintett személyt a rendelkezésére álló információk szerint valószínűleg fogva fogják tartani, ideértve az ideiglenes vagy átszállítás céljára szolgáló fogva tartást is;*
- *a végrehajtó igazságügyi hatóságnak ehhez az érintett személy tekintetében csupán azokat a konkrét és pontos fogvatartási körülményeket kell ellenőriznie, amelyek relevánsak annak eldöntése szempontjából, hogy e személy ki lesz-e téve az Európai Unió Alapjogi Chartájának 4. cikke értelmében vett embertelen vagy megalázó bánásmód valós veszélyének;*
- *a végrehajtó igazságügyi hatóság figyelembe veheti a kibocsátó tagállamnak a kibocsátó igazságügyi hatóságtól eltérő más hatóságai által szolgáltatott információkat, mint például konkrétan az arra vonatkozó garanciát, hogy az érintett személy nem lesz kitéve az Európai Unió Alapjogi Chartájának 4. cikkében vett embertelen vagy megalázó bánásmódnak.*

Közigazgatási ügyszak

180. A Bíróság (hetedik tanács) 2018. június 7-i végzése (a Commissione tributaria provinciale di Napoli [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – easyJet Airline Co. Ltd kontra Regione Campania (C-241/18. sz. ügy)⁴

A Commissione tributaria provinciale di Napoli (Olaszország) által a 2018. március 5-i határozatával előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem nyilvánvalóan elfogadhatatlan.

181. A Bíróság (hatodik tanács) 2018. június 14-i végzése (a Finanzgericht Köln [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – GS kontra Bundeszentralamt für Steuern (C-440/17. sz. ügy)⁵

A 2013. május 13-i 2013/13/EU tanácsi irányelvvel módosított, a különböző tagállamok anya- és leányvállalatai esetében alkalmazandó adóztatás közös rendszeréről szóló, 2011. november 30-i 2011/96/EU tanácsi irányelv 1. cikkének (2) bekezdését és az EUMSZ 49. cikket úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétesek az alapügyben szóban forgóhoz hasonló olyan tagállami adójogszabályok,

³ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 7. szám, Büntető ügyszak, 8. sz. alatt.

⁴ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 8. szám, Közigazgatási ügyszak, 139. sz. alatt.

⁵ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 12. szám, Közigazgatási ügyszak, 241. sz. alatt.

amelyek a valamely belföldi illetőségű leányvállalat által a külföldi illetőségű anyavállalatának adott osztalékokat forrásadóval terhelik, kizárják azonban ezen anyavállalat azon jogát, hogy az ilyen forrásadó visszatérítésében vagy az attól való mentességben részesüljön, amennyiben egyrészt olyan személyek rendelkeznek ezen anyavállalatban részesedéssel, akik nem lennének jogosultak az ilyen visszatérítésre vagy az ilyen mentességre, ha közvetlenül az ilyen leányvállalattól származó osztalékokhoz jutnának, és az említett anyavállalat által az érintett gazdasági évben szerzett bruttó jövedelem nem önálló gazdasági tevékenységéből származik, másrészt amennyiben az ezen jogszabályokban meghatározott két feltétel közül az egyik teljesül, nevezetesen vagy az ugyanezen anyavállalat közbeiktatásának nincs gazdasági vagy egyéb alapos indoka, vagy pedig ez utóbbi nem vesz részt az általános gazdasági forgalomban az üzleti céljának megfelelően szervezett vállalkozással, anélkül hogy figyelembe vennék azoknak a vállalkozásoknak a szervezeti, gazdasági vagy egyéb jelentős tulajdonságait, amelyeknek kapcsolatai állnak fenn a kérdéses anyavállalattal.

182. A Bíróság (második tanács) 2018. július 11-i ítélete (a Verwaltungsgerichtshof [Ausztria] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – CX által indított eljárás (C-629/16. sz. ügy)⁶

Az Európai Gazdasági Közösség és Törökország közötti társulás létrehozásáról szóló, egyrészt a Török Köztársaság, másrészt az Európai Gazdasági Közösség tagállamai és a Közösség által 1963. szeptember 12-én Ankarában aláírt, a Közösség nevében az 1963. december 23-i 64/732/EGK tanácsi határozattal megkötött, jóváhagyott és megerősített megállapodás, a Közösség nevében az 1972. december 19-i 2760/72/EGK tanácsi rendelettel megkötött, jóváhagyott és megerősített EGK–Törökország-megállapodáshoz csatolt, Brüsszelben 1970. november 23-án aláírt kiegészítő jegyzőkönyv és az EK–Törökország Társulási Tanács a vámunió végső szakaszának megvalósításáról szóló, 1995. december 22-i 1/95 határozatának rendelkezéseit úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan tagállami szabályozás, mint amely az alapügyben szerepel, és amelynek értelmében a törökországi székhelyű közúti áruszállító vállalkozások csak akkor végezhetnek ilyen szállítást e tagállam irányába, vagy e tagállam területén áthaladva, ha rendelkeznek az említett tagállam és a Török Köztársaság közötti kétoldalú megállapodásban ilyen típusú szállításra megállapított kvóta keretében kiállított igazolásokkal, vagy a nyomós közérdekre tekintettel számukra engedélyt állítottak ki, feltéve hogy ez a szabályozás nem tartalmaz az említett kiegészítő jegyzőkönyv 41. cikkének (1) bekezdése értelmében vett új korlátozást a szabad szolgáltatásnyújtásra vonatkozóan, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

183. A Bíróság (harmadik tanács) 2018. július 11-i ítélete (a Korkein oikeus [Finnország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Bosphorus Queen Shipping Ltd Corp. kontra Rajavartioliitos (C-15/17. sz. ügy)⁷

1) Az Egyesült Nemzetek Montego Bay-ben 1982. december 10-én aláírt tengerjogi egyezménye 220. cikkének (6) bekezdését és a 2009. október 21-i 2009/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, a hajók által okozott szennyezésről és a szennyezéssel elkövetett jogsértésekre alkalmazandó, büntetőjogi szankciókat is magukban foglaló szankciók bevezetéséről szóló, 2005. szeptember 7-i 2005/35/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezések értelmében vett „nyilvánvaló objektív bizonyíték”, illetve „egyértelmű, objektív bizonyíték” kifejezés nem csak a valamely jogellenes cselekmény vagy jogsértés elkövetésére, hanem e jogellenes cselekmény vagy jogsértés következményeinek bizonyítékára is vonatkozik.

2) Az Egyesült Nemzetek tengerjogi egyezménye 220. cikkének (6) bekezdésében szereplő „a partvonal vagy az azzal kapcsolatos érdekek”, illetve a 2009/123 irányelvvel módosított 2005/35 irányelv 7. cikkének (2) bekezdésében szereplő „a part, illetve a kapcsolódó érdekeltségek” kifejezéseket úgy kell

⁶ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 5. szám, Közigazgatási ügyszak, 75. sz. alatt.

⁷ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 4. szám, Közigazgatási ügyszak, 71. sz. alatt.

értelmezni, hogy azok jelentése főszabály szerint azonos az olajszennyezést okozó balesetek esetén a nyílt tengeri beavatkozásról szóló, Brüsszelben 1969. november 29-én megkötött nemzetközi egyezmény I. cikkének (1) bekezdésében és II. cikkének (4) bekezdésében említett „part vagy más kapcsolódó érdekek” kifejezéssel, azzal, hogy e 220. cikk (6) bekezdése a parti állam parti tengerének nem biológiai forrásaira, továbbá az utóbbi állam kizárólagos gazdasági övezetében található valamennyi forrásra is alkalmazandó.

3) Az Egyesült Nemzetek tengerjogi egyezménye 220. cikkének (6) bekezdését és a 2009/123 irányelvvel módosított 2005/35 irányelv 7. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a valamely parti állam parti tengerének vagy kizárólagos gazdasági övezetének forrásai körébe e rendelkezések értelmében véve a hasznosítható fajok tartoznak, de egyben a hasznosítható fajokhoz társult, illetve azoktól függő olyan élő fajok is, mint például a hasznosítható fajok által táplálékként használt növény- és állatfajok.

4) Az Egyesült Nemzetek tengerjogi egyezménye 220. cikkének (5) bekezdésében szereplő „jelentős szennyezés” kifejezést főszabály szerint nem kell figyelembe venni az említett egyezmény 220. cikke (6) bekezdésének és a 2009/123 irányelvvel módosított 2005/35 irányelv 7. cikke (2) bekezdésének alkalmazása során, és különösen a jogellenes cselekmények, illetve jogsértések említett rendelkezésekben meghatározott következményeinek értékelése során.

5) Az Egyesült Nemzetek tengerjogi egyezménye 220. cikkének (6) bekezdésében és a 2009/123 irányelvvel módosított 2005/35 irányelv 7. cikkének (2) bekezdésében meghatározott, valamely jogellenes cselekmény következményeinek megítélése céljából figyelembe kell venni valamennyi olyan valószínűsítő körülményt, amely lehetővé teszi annak megállapítását, hogy a parti állam javait és a kapcsolódó érdekeit kár érte, vagy azokat kár bekövetkezése fenyegeti, valamint értékelni kell az említett javakban és érdekekben okozott kár vagy az azokat fenyegető kár jelentőségét, különösen az alábbiakra tekintettel:

— az említett javak vagy kapcsolódó érdekek közül többet vagy akár azok mindegyikét érő sérelem kumulatív jellege, valamint a parti állam érzékenységének eltérései a különböző javakat és kapcsolódó érdekeket érő sérelemre tekintettel;

— a kibocsátások által az említett javakra és kapcsolódó érdekekre gyakorolt előre látható káros következmények a rendelkezésre álló tudományos adatokon túl a szóban forgó kibocsátásokban jelen lévő káros anyag vagy káros anyagok jellege, valamint az említett kibocsátások terjedésének volumene, iránya, sebessége és időtartama alapján.

6) A Balti tenger területének sajátos földrajzi és ökológiai jellemzői, valamint érzékenysége kihat az Egyesült Nemzetek tengerjogi egyezménye 220. cikke (6) bekezdésének és a 2009/123 irányelvvel módosított 2005/35 irányelv 7. cikke (2) bekezdésének alkalmazási feltételeire a jogellenes cselekmény meghatározását és minősítését illetően, valamint, bár nem automatikusan, kihat azon kár mértékének értékelésére, amelyet ezen jogellenes cselekmény a parti állam javaiban és kapcsolódó érdekeiben okozott.

7) A 2009/123 irányelvvel módosított 2005/35 irányelv 1. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az nem teszi lehetővé a tagállamok számára, hogy a nemzetközi joggal összhangban lévő, és amennyiben ezen irányelv 7. cikkének (2) bekezdése alkalmazandó, az abban említetteknél szigorúbb intézkedéseket hozzanak, figyelemmel arra, hogy a parti államok jogosultak a fent említett 220. cikk (6) bekezdésében említett intézkedésekkel egyenértékű egyéb intézkedések megtételére.

184. A Bíróság (tizedik tanács) 2018. július 11-i ítélete (az Augstākā tiesa [Lettország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – SIA „E LATS” kontra Valsts ieņēmumu dienests (C-154/17. sz. ügy)⁸

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 311. cikke (1) bekezdésének 1. pontját úgy kell értelmezni, hogy a „használt cikkek” fogalma nem

⁸ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 7. szám, Közigazgatási ügyszak, 125., sz. alatt.

foglalja magában a nemesfémeket vagy drágakövet tartalmazó használt cikkeket, ha ezen árucikkek már nem alkalmasak arra, hogy eredeti rendeltetésüket betöltsék, és csak az e fémekben és kőben rejlő rendeltetéseket őrizték meg, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia az adott ügy releváns objektív körülményeinek összességét figyelembe véve.

185. A Bíróság (kilencedik tanács) 2018. július 11-i ítélete (a Consiglio di Stato [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – COBRA SpA kontra Ministero dello Sviluppo Economico (C-192/17. sz. ügy)⁹

1) A 2009. június 18-i 596/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, a rádióberendezésekről és a távközlő végberendezésekről, valamint a megfelelőségük kölcsönös elismeréséről szóló, 1999. március 9-i 1999/5/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 12. cikke (1) bekezdésének második albekezdéséről kell értelmezni, hogy egy rádióberendezés gyártója, aki az említett irányelv III. mellékletének második albekezdésében előírt eljárást folytatja le, és harmonizált szabványokat alkalmaz az ezen albekezdésben előírt vizsgálati sorozatok meghatározásának céljából, nem köteles az ugyanezen irányelv 11. cikkének (1) bekezdése szerinti bejelentett szervhez fordulni, következésképpen a „CE-jelölés” mellett nem kell feltüntetnie e szerv azonosítószámát.

2) Az 596/2009 rendelettel módosított 1999/5 irányelv 12. cikke (1) bekezdésének második albekezdését úgy kell értelmezni, hogy egy rádióberendezés gyártója, aki az említett irányelv III. mellékletében előírt eljárást folytatta le a végrehajtandó alapvető rádióvizsgálati sorozatokat meghatározó harmonizált szabványok alkalmazásával, a „CE-jelölés” mellett nem köteles feltüntetnie azon bejelentett szerv azonosítószámát is, amellyel önként konzultált úgy, hogy erre nem lett volna köteles az említett harmonizált szabványokban található alapvető rádióvizsgálati listák megerősítése céljából.

186. A Bíróság (ötödik tanács) 2018. július 12-i ítélete (a Lietuvos vyriausiosis administracinis teismas [Litvánia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – „Spika” UAB, „Senoji Baltija” AB, „Stekutis” UAB, „Prekybos namai Aistra” UAB kontra Žuvininkystės tarnyba prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (C-540/16. sz. ügy)¹⁰

A közös halászati politikáról, az 1954/2003/EK és az 1224/2009/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 2371/2002/EK és a 639/2004/EK tanácsi rendelet és a 2004/585/EK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 11-i 1380/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 16. cikkének (6) bekezdését és 17. cikkét, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának 16. és 20. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan tagállami jogszabály, mint amelyről az alapügyben szó van, amellyel e tagállam a halászati lehetőségekre vonatkozóan olyan kiosztási módszert fogad el, amely – ugyan a kiosztás átlátható és objektív kritériumán alapul – az e tagállam lobogója alatt közlekedő halászhajókkal rendelkező gazdasági szereplők között egyenlőtlen bánásmódot teremthet, feltéve hogy az említett módszer az Európai Unió által elismert általános érdeket vagy érdekeket követ, és tiszteletben tartja az arányosság elvét.

187. A Bíróság (negyedik tanács) 2018. július 12-i ítélete (a Consiglio di Stato [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – VAR, Srl, Azienda Trasporti Milanesi SpA (ATM) kontra Iveco Orecchia SpA (C-14/17. sz. ügy)¹¹

A vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai ágazatban működő ajánlatkérők beszerzési eljárásainak összehangolásáról [helyesen: a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatások területén a

⁹ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 8. szám, Közigazgatási ügyszak, 146. sz. alatt.

¹⁰ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 2. szám, Közigazgatási ügyszak, 19. sz. alatt.

¹¹ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 6. szám, Közigazgatási ügyszak 97. sz. alatt.

közbeszerzési eljárások összehangolásáról] szóló, 2004. március 31-i 2004/17/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 34. cikkének (8) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy amennyiben a szerződési dokumentációban szereplő műszaki leírás valamely védjegyre, adott származásra vagy gyártási folyamatra való hivatkozást tartalmaz, az ajánlatkérőnek meg kell követelnie, hogy az ajánlattevő már az ajánlatában bizonyítsa az általa kínált termékeknek az említett műszaki leírásban meghatározott termékekkel való egyenértékűségét.

188. A Bíróság (negyedik tanács) 2018. július 12-i ítélete (az Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) London [Egyesült Királyság] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Secretary of State for the Home Department kontra Rozanne Banger (C-89/17. sz. ügy)¹²

1) Az EUMSZ 21. cikk (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az kötelezi az uniós polgár állampolgársága szerinti tagállamot arra, hogy a valamely harmadik állam állampolgárságával rendelkező, olyan nem regisztrált élettárs számára megkönnyítse a tartózkodási engedély megadását, akivel ezen uniós polgár tartós, megfelelően igazolt kapcsolatot tart fenn, amennyiben az említett uniós polgár – miután az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben foglalt feltételek szerint egy második tagállamban munkavégzés céljából gyakorolta a szabad mozgáshoz való jogát – élettársával ott-tartózkodás céljából visszatér az állampolgársága szerinti tagállamba.

2) Az EUMSZ 21. cikk (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a kérelmező személyes körülményeinek alapos vizsgálatán kell alapulnia, és indokolni kell a tartózkodási engedélynek egy olyan uniós polgár nem regisztrált és valamely harmadik állam állampolgárságával rendelkező élettársa számára való megadását megtagadó határozatot, aki – azt követően, hogy a 2004/38 irányelvben foglalt feltételek szerint egy második tagállamban munkavégzés céljából gyakorolta a szabad mozgáshoz való jogát – élettársával visszatér abba a tagállamba, amelynek állampolgára, hogy itt tartózkodjon.

3) A 2004/38 irányelv 3. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezés hatálya alá tartozó, harmadik állambeli állampolgároknak jogorvoslati joggal kell rendelkezniük a velük szemben hozott, a tartózkodási engedélyt megtagadó határozat vitatására, amely jog gyakorlását követően a nemzeti bíróságnak lehetőséggel kell rendelkeznie arra, hogy megvizsgálja, hogy a megtagadó határozat kellően szilárd ténybeli alappal rendelkezik-e és tiszteletben tartották-e az eljárási biztosítékokat. E biztosítékok között szerepel a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok azon kötelezettsége, hogy alaposan megvizsgálják a kérelmező személyes körülményeit, és megindokolják a beutazás vagy a tartózkodás megtagadását.

189. A Bíróság (tizedik tanács) 2018. július 12-i ítélete (a Nederlandstalige Rechtbank van eerste aanleg Brussel [Belgium] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Profit Europe NV kontra Belgische Staat (C-397/17. és C-398/17. sz. ügyek)¹³

A 2013. október 4-i 1001/2013/EU bizottsági végrehajtási rendelettel módosított, a vám- és statisztikai nomenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról szóló, 1987. július 23-i 2658/87/EGK tanácsi rendelet I. mellékletében található Kombinált Nomenklatúrát úgy kell értelmezni, hogy a gömbgrafitos öntöttvas csőszerelvényeket a KN 7307 19 90 vámtarifaszám alá kell besorolni.

190. A Bíróság (nagytanács) 2018. július 25-i ítélete (a Conseil d'État [Franciaország]

¹² A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 5. szám, Közigazgatási ügyszak, 94. sz. alatt.

¹³ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 10. szám, Közigazgatási ügyszak, 206. sz. alatt.

előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Confédération paysanne és társai kontra Premier ministre, Ministre de l’agriculture, de l’agroalimentaire et de la forêt (C-528/16. sz. ügy)¹⁴

1) A géntechnológiával módosított szervezetek környezetbe történő szándékos kibocsátásáról és a 90/220/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2001. március 12-i 2001/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének 2. pontját úgy kell értelmezni, hogy a mutagenézis technikái, illetve módszerei útján nyert szervezeteket e rendelkezés értelmében géntechnológiával módosított szervezeteknek kell tekinteni.

A 2001/18 irányelv 3. cikkének az ugyanezen irányelv I. B. mellékletének 1. pontjával együttesen és (17) preambulumbekzdésére tekintettel értelmezett (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az csak a mutagenézis olyan technikái, illetve módszerei útján nyert szervezeteket zárja ki az említett irányelv hatálya alól, amelyeket már hagyományosan számos alkalmazásban használtak, és amelyek biztonságosságáról számos adat áll rendelkezésre.

2) A 2003. szeptember 22-i 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, a mezőgazdasági növényfajok közös fajtajegyzékéről szóló, 2002. június 13-i 2002/53/EK tanácsi irányelv 4. cikkének (4) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy mentesülnek az e rendelkezésben előírt kötelezettségek alól a mutagenézis azon technikái, illetve módszerei útján nyert, géntechnológiával módosított szervezetek, amelyeket hagyományosan számos alkalmazásban használtak, és amelyek biztonságossága régóta bebizonyosodott.

3) A 2001/18 irányelv 3. cikkének az ugyanezen irányelv I. B. mellékletének 1. pontjával együttesen értelmezett (1) bekezdését, mivel kizárja ezen irányelv hatálya alól a mutagenézis azon technikái, illetve módszerei útján nyert szervezeteket, amelyeket hagyományosan számos alkalmazásban használtak, és amelyek biztonságossága régóta bebizonyosodott, úgy kell értelmezni, hogy az nem fosztja meg a tagállamokat azon lehetőségtől, hogy az ilyen szervezeteket az uniós jog és különösen az áruk szabad mozgására vonatkozóan az EUMSZ 34–36. cikkben előírt szabályok tiszteletben tartása mellett az említett irányelvben meghatározott vagy más kötelezettségeknek vesse alá.

191. A Bíróság (hetedik tanács) 2018. július 25-i ítélete (a Varhoven administrativen sad [Bulgária] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – „TTL” EOOD kontra Direktor na Direktsia „Obzhivane i danachno-osiguritelna praktika” – Sofia (C-553/16. sz. ügy)¹⁵

Az EUMSZ 56. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az alapügyben szereplőhöz hasonló olyan tagállami szabályozás, amelynek keretében jövedelmeknek egy belföldi illetőségű társaság által egy másik tagállamban letelepedett társaság számára történő kifizetése főszabály szerint forrásadó-köteles, kivéve ha az e két tagállam közötti, a kettős adóztatás elkerülésére irányuló egyezmény másképp nem rendelkezik, ha ez a szabályozás arra kötelezi a belföldi illetőségű társaságot, amely nem vonja le az adót, és be sem fizeti azt az előző tagállam államkincstárának, hogy vissza nem téríthető késedelmi kamatokat fizessen a jövedelemadó megfizetése határidejének lejártától az azon időpontig terjedő időszak tekintetében, amikor a külföldi illetőségű társaság bizonyítja, hogy teljesültek a kettős adóztatás elkerülésére irányuló egyezmény alkalmazását lehetővé tévő feltételek, még akkor is, ha ezen egyezmény értelmében a külföldi illetőségű társaságnak semmilyen adót nem kell fizetnie az első tagállamban, illetve ha az adó összege kisebb, mint az említett tagállam adójoga értelmében szokásosan fizetendő adó összege.

¹⁴ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 2. szám, Közigazgatási ügyszak, 12. sz. alatt.

¹⁵ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 2. szám, Közigazgatási ügyszak, 27. sz. alatt.

192. A Bíróság (nagytanács) 2018. július 25-i ítélete (az Administrativen sad Sofia-grad [Bulgária] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Serin Alheto kontra Zamestnik-predsedatel na Darzhavna agentsia za bezhantsite (C-585/16. sz. ügy)¹⁶

1) A harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról szóló, 2011. december 13-i 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 12. cikke (1) bekezdésének a) pontját, a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 10. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy az Egyesült Nemzetek Közel-keleti Palesztin Menekülteket Segélyező és Munkaközvetítő Hivatalánál (UNRWA) regisztrált személy által benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásának magában kell foglalnia annak vizsgálatát is, hogy e személy számára e szerv hatékony védelmet vagy támogatást biztosít-e, feltéve hogy e kérelmet előzőleg nem utasították el elfogadhatatlansági ok vagy a 2011/95 irányelv 12. cikke (1) bekezdése a) pontjának első mondatában meghatározottól eltérő kizáró ok alapján.

2) A harmadik országok állampolgárainak, illetve a hontalan személyeknek menekültként vagy a más okból nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésének feltételeiről és az e státuszok tartalmára vonatkozó minimumszabályokról szóló, 2004. április 29-i 2004/83/EK tanácsi irányelv 12. cikke (1) bekezdése a) pontjának második mondatát, és a 2011/95 irányelv 12. cikke (1) bekezdése a) pontjának második mondatát úgy kell értelmezni, hogy:

- azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely nem írja elő, vagy nem megfelelően ülteti át a menekültkénti elismerés kizáró oka alkalmazásának e rendelkezésekben foglalt megszűnési okát;
- e rendelkezések közvetlen hatállyal bírnak, és
- akkor is alkalmazhatók, ha a nemzetközi védelmet kérelmező kifejezetten nem hivatkozott e rendelkezésekre.

3) A 2013/32 irányelv 46. cikkének (3) bekezdését az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy egy nemzetközi védelem iránti kérelemre vonatkozó határozattal szembeni jogorvoslattal kapcsolatban első fokon eljáró tagállami bíróságnak meg kell vizsgálnia mind azokat a ténybeli és jogi elemeket, mint például a 2011/95 irányelv 12. cikke (1) bekezdése a) pontjának a kérelmező helyzetére való alkalmazhatósága, melyeket az e határozatot hozó szerv figyelembe vett, vagy figyelembe vehetett volna, mind pedig azokat, amelyek az említett határozat elfogadását követően merültek fel.

4) A 2013/32 irányelv 46. cikkének (3) bekezdését az Alapjogi Charta 47. cikkével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy a mind a tények, mind a jogi szempontok teljes körű és ex nunc vizsgálatának követelménye a nemzetközi védelem iránti kérelemnek ezen irányelv 33. cikkének (2) bekezdésében hivatkozott elfogadhatatlansági okaira is vonatkozhat, amennyiben a nemzeti jog ezt lehetővé teszi, és ha a jogorvoslati kérelmet elbíráló bíróság olyan elfogadhatatlansági okot szándékozik megvizsgálni, amelyet az eljáró hatóság nem vizsgált meg, e bíróságnak meg kell hallgatnia a kérelmezőt annak érdekében, hogy lehetővé tegye számára, hogy az említett oknak a sajátos helyzetére való alkalmazhatóságára vonatkozó véleményét személyesen, az általa ismert nyelven kifejtthesse.

5) A 2013/32 irányelv 35. cikke első bekezdésének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy az Egyesült Nemzetek Közel-keleti Palesztin Menekülteket Segélyező és Munkaközvetítő Hivatalánál (UNRWA) regisztrált személyt, ha e szerv részéről tényleges védelemben vagy támogatásban részesül a szokásos tartózkodási helye szerinti területtől eltérő, azonban az említett szerv működési területének részét képező harmadik országban, úgy kell tekinteni, hogy e harmadik országban elegendő védelmet élvez e rendelkezés értelmében, amennyiben:

- vállalja, hogy visszafogadja az érintett személyt azt követően, hogy az utóbbi azért hagyta el a területét, hogy az Európai Unióban nemzetközi védelmet kérjen, és

¹⁶ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 3. szám, Közigazgatási ügyszak, 40. sz. alatt.

— elismeri az említett, az UNRWA által biztosított védelmet vagy támogatást, és elismeri a visszaküldés tilalmának elvét, lehetővé téve az érintett személy számára, hogy a területén biztonságban, méltó életfeltételek mellett tartózkodjon egészen addig, amíg azt a szokásos tartózkodási helye szerinti területen fennálló veszélyek szükségessé teszik.

6) Az Alapjogi Charta 47. cikkével összefüggésben a 2013/32 irányelv 46. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az nem vezet be közös eljárási szabályokat a nemzetközi védelem iránti kérelemmel kapcsolatos új határozat elfogadására vonatkozó hatáskör tekintetében, arra az esetre, ha az e kérelemmel kapcsolatos eredeti határozatot a jogorvoslatot elbíró bíróság megsemmisítette. Ugyanakkor a 2013/32 irányelv 46. cikke (3) bekezdése hatékony érvényesülése biztosításának szükségessége és az Alapjogi Charta 47. cikke szerinti hatékony jogorvoslat biztosítása megköveteli, hogy az ügynek az említett irányelv 2. cikke f) pontjában hivatkozott kvázi bírói testülethez vagy közigazgatási szervhez történő visszautalása esetén az rövid határidőn belül, és a megsemmisítést kimondó ítéletben szereplő értékeléssel összhangban hozzon új határozatot.

193. A Bíróság (negyedik tanács) 2018. július 25-i ítélete (Rechtbank van koophandel te Antwerpen [Belgium] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Dyson Ltd, Dyson BV kontra BSH Home Appliances NV (C-632/16. sz. ügy)¹⁷

1) A belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól, valamint a 84/450/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a 98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, valamint a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2005. május 11-i 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkét úgy kell értelmezni, hogy e rendelkezés tekintetében nem jelent „megtévesztő mulasztást” az, ha nem nyújtanak a fogyasztónak tájékoztatást a porszívók energiasztályára vonatkozó címkén feltüntetett energiasztályba való besorolását eredményező vizsgálat feltételeiről, amely címke modellje a 2010/30/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a porszívók energiafogyasztásának címkézése tekintetében történő kiegészítéséről szóló, 2013. május 3-i 665/2013/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet II. mellékletében szerepel.

2) Az energiával kapcsolatos termékek energia- és egyéb erőforrás-fogyasztásának címkézéssel és szabványos termékismertetővel történő jelöléséről szóló, 2010. május 19-i 2010/30/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikke (1) bekezdése b) pontjának fényében értelmezett 665/2013 felhatalmazáson alapuló rendeletet úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes a porszívók energiasztályára vonatkozó címkétől – amelynek modellje a 665/2013 felhatalmazáson alapuló rendelet II. mellékletében szerepel – eltérő olyan egyéb címkék vagy szimbólumok használata, amelyek megismétlik az említett energiacímkén szereplő tájékoztatást, ha ez a használat félrevezetheti vagy megtévesztheti a végfelhasználót a szóban forgó, kiskereskedelmi forgalomba hozott porszívó használat közbeni energiafogyasztása tekintetében, amit a releváns adatok összességére tekintettel és a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos végfelhasználó általi észlelést, valamint a társadalmi, kulturális és nyelvi tényezőket figyelembe véve a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia.

194. A Bíróság (ötödik tanács) 2018. július 25-i ítélete (Korkein hallinto-oikeus [Finnország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – A által indított eljárás (C-679/16. sz. ügy)¹⁸

1) A 2009. szeptember 16-i 988/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy az olyan ellátás, mint az alapügyben a személyes segítség, amely többek között a súlyos fogyatékkal élő személy mindennapi tevékenységei során felmerülő költségek annak érdekében való átvállalásában áll,

¹⁷ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 4. szám, Közigazgatási ügyszak, 55. sz. alatt.

¹⁸ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 4. szám, Munkaügyi ügyszak, 13. sz. alatt.

hogy ezen utóbbi, gazdaságilag nem aktív személy felsőfokú tanulmányokat folytathasson, e rendelkezés értelmében nem tartozik a „betegségi ellátások” fogalmába, és ezáltal e rendelet hatályából kizártnak tekintendő.

2) Az EUMSZ 20. és EUMSZ 21. cikkel ellentétes, ha egy tagállam valamely súlyos fogyatékkal élő lakosával szemben a lakóhely szerinti település egy olyan ellátást, mint az alapügyben a személyes segítség, megtagad azzal az indokkal, hogy e személy más tagállamban tartózkodik abból a célból, hogy ott felsőfokú tanulmányokat folytasson.

195. A Bíróság (második tanács) 2018. július 25-i ítélete (az Upper Tribunal (Tax and Chancery Chamber) [Egyesült Királyság] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Commissioners for Her Majesty’s Revenue and Customs kontra DPAS Limited (C-5/17. sz. ügy)¹⁹

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 135. cikke (1) bekezdésének d) pontját úgy kell értelmezni, hogy a fizetésre és átutalásra vonatkozó ügyletek tekintetében e rendelkezésben előírt hozzáadottértékadó-mentesség nem terjed ki az alapügyben szóban forgóhoz hasonló szolgáltatásnyújtásra, amelynek során azt kéri az érintett pénzügyi intézményektől, hogy egyrészt közvetlen beszedési megbízás alapján utaljanak át valamely pénzösszeget valamely páciens bankszámlájáról az adóalany bankszámlájára, másrészt pedig hogy ezt az összeget ezután az adóalanynak járó díjazás levonását követően az adóalany bankszámlájáról utalják át e páciens fogorvosának és biztosítójának a bankszámláira.

196. A Bíróság (első tanács) 2018. július 25-i ítélete (a Conseil d'État [Franciaország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Messer France SAS, korábban Praxair kontra Premier ministre, Commission de régulation de l'énergie, Ministre de l'Économie et des Finances, Ministre de l'Environnement, de l'Énergie et de la Mer (C-103/17. sz. ügy)²⁰

1) Az energiatermékek és a villamos energia közösségi adóztatási keretének átszervezéséről szóló, 2003. október 27-i 2003/96/EK tanácsi irányelv 18. cikke (10) bekezdésének második albekezdését úgy kell értelmezni, hogy 2009. január 1-jéig az ezen irányelv által előírt minimális adómértékek tiszteletben tartása jelentette a villamos energia adóztatásának az uniós jog által előírt szabályai közül a Francia Köztársaságot kizárólagosan terhelő kötelezettséget.

2) A jövedékiadó-köteles termékekre vonatkozó általános rendelkezésekről és e termékek tartásáról, szállításáról és ellenőrzéséről szóló, 1992. február 25-i 92/12/EGK tanácsi irányelv 3. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a villamos energiát terhelő egyéb közvetett adó bevezetése nem függ harmonizált jövedéki adó kivételétől, és mivel az olyan adó, mint amelyről az alapügyben szó van, nem minősül ilyen jövedéki adónak, a 92/12 és a 2003/96 irányelvvel való összeegyeztethetőségét a 92/12 irányelv 3. cikkének (2) bekezdésében a különleges célt szolgáló egyéb közvetett adók fennállása tekintetében előírt kritériumokra figyelemmel kell értékelni.

3) A 92/12 irányelv 3. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az olyan adó, mint amelyről az alapügyben szó van, a környezetvédelmi célkitűzésére tekintettel „egyéb közvetett adónak” minősíthető, amely cél a zöld energia megvásárlási kötelezettségéből eredő többletköltségek finanszírozására irányul, kizárva a szociális és területi kohézióhoz kapcsolódó olyan céljait, mint a földrajzi árkiegyenlítés és a létbizonytalanságban élő háztartások számára szolgáltatott villamos energia árának csökkentése, továbbá a tisztán igazgatási céljait, különösen a hatóságok vagy közintézmények – mint a nemzeti energiaügyi közvetítő és a hozzájárulást kezelő letéti pénztár – szervezeti működésével összefüggő kiadások finanszírozását, a jövedéki adó esetében alkalmazandó adószabályok tiszteletben tartásának a kérdést előterjesztő bíróság által végzett felülvizsgálatára figyelemmel.

¹⁹ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 4. szám, Közigazgatási ügyszak, 67. sz. alatt.

²⁰ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 6. szám, Közigazgatási ügyszak, 109. sz. alatt.

4) Az uniós jogot úgy kell értelmezni, hogy az érintett adóalanyokat megilleti az olyan adó részleges visszatérítése, mint amilyen az alapügyben szerepel, az adóból származó, nem különleges célt szolgáló jövedelem arányában, feltéve hogy ezen adót ezen adóalanyok nem hártották át a saját ügyfeleikre, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

197. A Bíróság (második tanács) 2018. július 25-i ítélete (Naczelný Sąd Administracyjny [Lengyelország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Szeł Krajowej Administracji Skarbowej kontra Gmina Ryjewo (C-140/17. sz. ügy)²¹

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 167., 168. és 184. cikkét, valamint a hozzáadottérték-adó (héta) semlegességének az elvét úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az, hogy valamely közjogi szerv jogosult a tárgyi eszközként beszerzett ingatlan után megfizetett héa levonásának korrekciójára olyan helyzetben, mint amelyről az alapügyben szó van, amelyben ezen eszköz beszerzésekor egyrészt ez utóbbi jellegénél fogva mind adóköteles, mind adómentes tevékenységekhez felhasználható volt, azonban azt kezdetben adómentes tevékenységekhez használták fel, másrészt pedig e közjogi szerv kifejezetten nem nyilvánította ki azon szándékát, hogy az említett eszközt adóköteles tevékenységhez kívánja hozzárendelni, azonban azt sem zárta ki, hogy azt ilyen célra használja fel, amennyiben a ténybeli körülmények összességének a nemzeti bíróság által elvégzendő vizsgálatából az következik, hogy teljesül a 2006/112 irányelv 168. cikkében előírt azon feltétel, miszerint az adóalanyoknak e minőségében kell eljárnia e beszerzés időpontjában.

198. A Bíróság (második tanács) 2018. július 25-i ítélete (Supreme Court [Írország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Edel Grace, Peter Sweetman kontra An Bord Pleanála (C-164/17. sz. ügy)²²

A természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelv 6. cikkét úgy kell értelmezni, hogy ha egy projektet a fajok védelme és megőrzése érdekében kijelölt olyan természeti területen kívánják megvalósítani, amelynek valamely védett faj szükségleteinek kielégítésére alkalmas területe az idő során fluktuálódik, és egy ilyen projekt azzal a hatással jár, hogy e természeti terület bizonyos részei átmenetileg vagy véglegesen már nem lesznek alkalmasak arra, hogy a szóban forgó faj számára megfelelő élőhelyet biztosítsanak, az a körülmény, hogy e projekt olyan intézkedéseket foglal magában, amelyek – az említett projekt megfelelő hatásvizsgálatának lefolytatása után és az említett projekt időtartama alatt – annak biztosítására szolgálnak, hogy az említett természeti területnek a megfelelő élőhely biztosítására ténylegesen alkalmas része ne csökkenjen, sőt akár még növekedjen is, nem vehető figyelembe az e cikk (3) bekezdése alapján lefolytatandó és az arról való megbizonyosodásra irányuló vizsgálat során, hogy a szóban forgó projekt nem fogja hátrányosan befolyásolni az érintett természeti terület épségét, azonban adott esetben ugyanezen cikk (4) bekezdésének hatálya alá tartozik.

199. A Bíróság (harmadik tanács) 2018. július 25-i ítélete (az Østre Landsret [Dánia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Gert Teglgård, Fløjstrupgård I/S kontra Fødevareministeriets Klagecenter (C-239/17. sz. ügy)²³

1) A közös agrárpolitika keretébe tartozó közvetlen támogatási rendszerek közös szabályainak megállapításáról és a mezőgazdasági termelők részére meghatározott támogatási rendszerek létrehozásáról, továbbá a 2019/93/EGK, 1452/2001/EK, 1453/2001/EK, 1454/2001/EK, 1868/94/EK, 1251/1999/EK, 1254/1999/EK, 1673/2000/EK, 2358/71/EGK és a 2529/2001/EK rendelet módosításáról szóló, 2003. szeptember 29-i 1782/2003/EK tanácsi rendelet 6. cikkének (1) bekezdését,

²¹ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 7. szám, Közigazgatási ügyszak, 122. sz. alatt.

²² A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 7. szám, Közigazgatási ügyszak, 127. sz. alatt.

²³ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 8. szám, Közigazgatási ügyszak, 155. sz. alatt.

a 2008. február 14-i 146/2008/EK tanácsi rendelettel módosított 1782/2003 rendelet 6. cikkének (1) bekezdését és a közös agrárpolitika keretébe tartozó, mezőgazdasági termelők részére meghatározott közvetlen támogatási rendszerek közös szabályainak megállapításáról és a mezőgazdasági termelők részére meghatározott egyes támogatási rendszerek létrehozásáról, az 1290/2005/EK, a 247/2006/EK és a 378/2007/EK rendelet módosításáról, valamint az 1782/2003 rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. január 19-i 73/2009/EK tanácsi rendelet 23. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a közvetlen kifizetéseknek a kölcsönös megfeleltetési szabályok be nem tartása miatti csökkentéseit az azon év tekintetében nyújtott vagy nyújtandó kifizetéseket alapul véve kell kiszámítani, amelynek során e jogsértésre sor került.

Az 1782/2003 rendelet által előírt kölcsönös megfeleltetés, moduláció, valamint integrált igazgatási és ellenőrzési rendszer végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2004. április 21-i 796/2004/EK bizottsági rendelet 66. cikkének (1) bekezdését és a 73/2009 rendeletnek a kölcsönös megfeleltetés, a moduláció és az integrált igazgatási és ellenőrzési rendszer tekintetében, az említett rendeletben létrehozott, mezőgazdasági termelők részére meghatározott közvetlen támogatási rendszerek keretében történő végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról, valamint az 1234/2007/EK tanácsi rendeletnek a kölcsönös megfeleltetés tekintetében, a borágazatban meghatározott támogatási rendszer keretében történő végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2009. november 30-i 1122/2009/EK bizottsági rendelet 70. cikke (8) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy a közvetlen kifizetések így kiszámított csökkentéseit az azon naptári év tekintetében átvett vagy átvételre kerülő kifizetésekre kell alkalmazni, amelynek során a kölcsönös megfeleltetési szabályok be nem tartását megállapítják.

2) Olyan esetben, amikor valamely mezőgazdasági termelő nem tartotta be a kölcsönös megfeleltetési szabályokat a 2007–2008 év során, de a jogsértés tényét csak 2011-ben állapították meg, a közvetlen kifizetések csökkentésének kiszámítására alkalmazandó uniós rendelkezés a 2007-es év és 2008 első három hónapja tekintetében az 1782/2003 rendelet 6. cikkének (1) bekezdése, a 2008 áprilisától decemberéig tartó időszak tekintetében pedig e rendeletnek a 146/2008 rendelettel módosított 6. cikkének (1) bekezdése.

200. A Bíróság (első tanács) 2018. július 25-i ítélete (a Förvaltingsrätten i Malmö [Svédország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – A kontra Migrationsverket (C-404/17. sz. ügy)²⁴

A nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 31. cikke (8) bekezdésének – az ezen irányelv 32. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett – b) pontját akként kell értelmezni, hogy az nem teszi lehetővé, hogy – amennyiben a kérelem benyújtásának helye szerint tagállam nem fogadott el a biztonságos származási ország fogalmának végrehajtására irányuló szabályokat – egy nemzetközi védelem iránti kérelmet nyilvánvalóan megalapozatlannak minősítsenek egy, az alapeljárásban szóban forgóhoz hasonló olyan helyzetben, amelyben egyrészt a kérelmező származási országával kapcsolatos információkból kitűnik, hogy ott elfogadható védelem biztosítható a kérelmező számára, és amelyben másrészt ez a kérelmező elégtelen információkat biztosított a nemzetközi védelem megadásának igazolása céljából.

201. A Bíróság (tizedik tanács) 2018. július 25-i ítélete (a Commissione Tributaria Regionale del Lazio [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Agenzia delle Dogane e dei Monopoli kontra Pilato SpA (C-445/17. sz. ügy)²⁵

A vám- és statisztikai nomenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról szóló, 1987. július 23-i 2658/87/EGK tanácsi rendeletnek a 2012. október 9-i 927/2012/EU bizottsági végrehajtási rendelettel módosított I. mellékletében szereplő Kombinált Nomenklatúrát úgy kell értelmezni, hogy az olyan

²⁴ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 10. szám, Közigazgatási ügyszak, 207. sz. alatt.

²⁵ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 11. szám, Közigazgatási ügyszak, 227. sz. alatt.

halottaskocsit, mint amely az alapeljárás tárgyát képezi, e Kombinált Nomenklátúra 8703 vámtarifaszáma alá kell besorolni.

Munkaügyi ügyszak

34. A Bíróság (tizedik tanács) 2018. július 11-i ítélete (Tribunal Superior de Justicia de Galicia [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Ángel Somoza Hermo, Ilunión Seguridad SA kontra Esabe Vigilancia SA, Fondo de Garantía Salarial (FOGASA) (C-60/17. sz. ügy)²⁶

1) *A munkavállalók jogainak a vállalkozások, üzletek vagy ezek részeinek átruházása esetén történő védelmére vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2001. március 12-i 2001/23/EK irányelv 1. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy ezen irányelvet alkalmazni kell az olyan helyzetre, amelyben a szolgáltatás igénybevevője felmondta valamely vállalkozással kötött, létesítményörzéssel kapcsolatos szolgáltatásnyújtásra vonatkozó szerződést, és e szolgáltatás teljesítése érdekében egy másik olyan vállalkozással kötött új szerződést, amely a kollektív szerződés alapján átveszi az első vállalkozás által az említett szolgáltatás teljesítésére az alkalmazott személyzet létszám és feladatkör tekintetében jelentős részét, amennyiben az ügylet valamely gazdasági egységnek az érintett két vállalkozás közötti átruházását kíséri.*

2) *Az Európai Unió Bírósága nem rendelkezik hatáskörrel a Tribunal Superior de Justicia de Galicia (Galicia autonóm közösség felsőbb bírósága) által a 2016. december 30-i határozatával előterjesztett második kérdés megválaszolására.*

35. A Bíróság (hatodik tanács) 2018. július 25-i ítélete (Juzgado de lo Social no 2 de Terrassa [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Gardenia Vernaza Ayovi kontra Consorci Sanitari de Terrassa (C-96/17. sz. ügy)²⁷

Az ESZSZ, az UNICE és a CEEP által a határozott ideig tartó munkaviszonyról kötött keretmegállapodásról szóló, 1999. június 28-i 1999/70/EK tanácsi irányelv mellékletét képező, 1999. március 18-án megkötött, a határozott ideig tartó munkaviszonyról szóló keretmegállapodás 4. szakaszának 1. pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan tagállami szabályozás, mint az alapügyben szereplő, amely szerint ha jogellenesnek minősül a közszolgáltatásban alkalmazott munkavállaló fegyelmi okból, rendkívüli felmondással történő elbocsátása, akkor az érintett munkavállalót kötelező jelleggel vissza kell helyezni, noha – ugyanilyen esetben – az állandó munkavállalók feladataival azonos feladatokat ellátó ideiglenes vagy határozatlan időre foglalkoztatott ideiglenes munkavállaló esetén lehetséges a visszahelyezés elmaradása és – ehelyett – végkielégítés nyújtása.

36. A Bíróság (hetedik tanács) 2018. július 25-i ítélete (a Varhoven administrativen sad [Bulgária] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Virginie Marie Gabrielle Guigo kontra Fond „Garantirani vzemania na rabotnitsite i sluzhitelite” (C-338/17. sz. ügy)²⁸

A munkáltató fizetéseképtelensége esetén a munkavállalók védelméről szóló, 2008. október 22-i 2008/94/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes a Zakon za garantiranite vzemania na rabotnitsite i sluzhitelite pri nesastoyatelnost na rabotodatelia (a munkáltató fizetéseképtelensége esetén a munkavállalói követelések védelméről szóló törvény) 4. cikkének (1) bekezdésében szereplőhöz hasonló olyan nemzeti szabályozás, amely nem nyújt garanciát azon munkavállalók munkaviszonnyal összefüggő követeléseinek tekintetében, akiknek a munkaviszonya a munkáltatójukkal szembeni fizetéseképtelenségi eljárást megindító határozat bejegyzését megelőző, három hónapos időszak előtt szűnt meg.

²⁶ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 5. szám, Munkaügyi ügyszak, 22. sz. alatt.

²⁷ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 6. szám, Munkaügyi ügyszak, 27. sz. alatt.

²⁸ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 9. szám, Munkaügyi ügyszak, 39. sz. alatt.

52. A Bíróság (nagytanács) 2018. július 10-i ítélete (a Korkein hallinto-oikeus [Finnország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – a Tietosuojavaltuutettu által indított eljárás (C-25/17. sz. ügy)²⁹

1) A személyes adatok feldolgozása [helyesen: kezelése] vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikkének – az Európai Unió Alapjogi Chartája 10. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett – (2) bekezdését akként kell értelmezni, hogy a személyes adatoknak a vallási közösség tagjai általi, a házról házra járva végzett hitszónoki tevékenység keretében történő gyűjtése és ezen adatok későbbi kezelése nem minősül sem a személyes adatok – az ezen irányelv 3. cikke (2) bekezdésének első francia bekezdésében említett tevékenységek folytatása céljából végzett – kezelésének, sem az említett irányelv 3. cikke (2) bekezdésének második francia bekezdése értelmében vett, a természetes személyek által kizárólag személyes célra, vagy háztartási tevékenységeikkel összefüggésben végzett személyesadat-kezelésnek.

2) A 95/46 irányelv 2. cikkének c) pontját akként kell értelmezni, hogy a „nyilvántartó rendszer” e rendelkezésben említett fogalma kiterjed a házról házra járva végzett hitszónoki tevékenység keretében gyűjtött, a felkeresett személyek nevét és címét, valamint a velük kapcsolatos más információkat tartalmazó személyes adatok összességére, amennyiben ezek az adatok a későbbi felhasználásuk céljából a gyakorlatban a könnyű visszakeresésüket lehetővé tevő, meghatározott kritérium szerint strukturáltak. Ahhoz, hogy ezen adatok összessége e fogalom alá tartozhasson, annak nem szükséges kartotékokat, különleges listákat vagy a keresést szolgáló más rendszereket tartalmaznia.

3) A 95/46 irányelv 2. cikkének – a Charta 10. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett – d) pontját akként kell értelmezni, hogy az alapján egy vallási közösség, hitszónok tagjaival együtt, az e közösség által szervezett, összehangolt és ösztönzött házról házra járva végzett hitszónoki tevékenység keretében a hitszónok tagok által végzett személyesadat-kezelés tekintetében személyesadat-kezelőnek minősül, ehhez pedig nem szükséges, hogy az említett közösség hozzáférjen az adatokhoz, illetve hogy megállapítást nyerjen, hogy ez a közösség a tagjai számára ezen adatkezeléssel kapcsolatban írásbeli iránymutatásokat vagy megbízásokat adott.

53. A Bíróság (nagytanács) 2018. július 25-i ítélete (a High Court of Justice (Chancery Division) [Egyesült Királyság] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Teva UK Ltd, Accord Healthcare Ltd, Lupin Ltd, Lupin (Europe) Ltd, Generics (UK), kereskedelmi neve: „Mylan” kontra Gilead Sciences Inc. (C-121/17. sz. ügy)³⁰

A gyógyszerek kiegészítő oltalmi tanúsítványáról szóló, 2009. május 6-i 469/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikkének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy valamely, több együttes hatású hatóanyagból álló termék e rendelkezés értelmében „hatályos alapszabadalom oltalma alatt áll”, ha az alapszabadalom igénypontjai feltétlenül és konkrétan a terméket alkotó hatóanyagok kombinációjára irányulnak, még ha azt nem is említik kifejezetten. E tekintetben az szükséges, hogy a szakember megítélése szerint és az alapszabadalom bejelentési vagy elsőbbségi időpontjában a technika állására tekintettel:

- e hatóanyagok kombinációja e szabadalom leírásának és rajzainak fényében feltétlenül a szabadalom tárgyát képező találmány körébe tartozzon, továbbá*
- az említett szabadalomban feltárt elemek összessége alapján e hatóanyagok közül mindegyik konkrétan azonosítható legyen.*

²⁹ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 4. szám, Polgári ügyszak, 11. sz. alatt.

³⁰ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 6. szám, Polgári ügyszak, 28. sz. alatt.

54. A Bíróság (második tanács) 2018. július 25-i ítélete (a Hof van beroep te Brussel [Belgium] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Mitsubishi Shoji Kaisha Ltd, Mitsubishi Caterpillar Forklift Europe BV kontra Duma Forklifts NV, G. S. International BVBA (C-129/17. sz. ügy)³¹

A védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2008. október 22-i 2008/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 5. cikkét és az európai uniós védjegyről szóló, 2009. február 26-i 207/2009/EK tanácsi rendelet 9. cikkét úgy kell értelmezni, hogy valamely védjegy jogosultja felléphet az ellen, hogy valamely harmadik fél a vámraktározási eljárás alá vont olyan árukról, mint az alapügy tárgyát képező áruk, a hozzájárulása nélkül eltávolít az e védjeggyel azonos minden megjelölést és azokon más megjelöléseket helyez el annak érdekében, hogy az Európai Gazdasági Térségben (EGT) korábban még nem forgalmazott ezen árukat oda behozza vagy ott forgalomba hozza.

Gazdasági ügyszak

42. A Bíróság (harmadik tanács) 2018. július 11-i ítélete (a Korkein oikeus [Finnország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Zurich Insurance PLC, Metso Minerals Oy kontra Abnormal Load Services (International) Limited (C-88/17. sz. ügy)³²

A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK rendelet 5. cikke 1. pontja b) alpontjának második francia bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a tagállamok közötti, több szakaszból álló, közbenső megállóhelyeket magában foglaló és különböző szállítóeszközöket igénybe vevő áru fuvarozásra vonatkozó olyan szerződés keretében, mint amely az alapügy tárgyát képezi, e rendelkezés értelmében mind a feladás helye, mind pedig az áru átadásának helye a szolgáltatásnyújtás helyének minősül.

43. A Bíróság (negyedik tanács) 2018. július 25-i ítélete (a Lietuvos Aukščiausiasis Teismas [Litvánia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – „Aviabaltika” UAB kontra „Ūkio bankas” AB, felszámolás alatt (C-107/17. sz. ügy)³³

1) A 2009. május 6-i 2009/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, a pénzügyi biztosítékokról szóló megállapodásokról szóló, 2002. június 6-i 2002/47/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 4. cikkének (5) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a tagállamok kötelesek olyan jogi szabályozás kialakítására, amely lehetővé teszi a korlátolt dologi jog útján nyújtott pénzügyi biztosítékról szóló megállapodás értelmében nyújtott biztosíték elfogadója számára, hogy e biztosítékból kielégítthesse a fedezett pénzügyi kötelezettségek nemteljesítéséből eredő követelését akkor is, ha a kielégítési jog megnyílására azt követően került sor, hogy vele szemben felszámolási eljárás indult.

2) A 2009/44 irányelvvel módosított 2002/47 irányelv 4. cikkének (1) és (5) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az nem kötelezi a korlátolt dologi jog útján nyújtott pénzügyi biztosítékról szóló megállapodás értelmében nyújtott biztosíték elfogadját arra, hogy elsősorban e biztosítékból elégítse ki az e megállapodás által biztosított pénzügyi kötelezettségek nemteljesítéséből eredő követelését.

³¹ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 6. szám, Polgári ügyszak, 30. sz. alatt.

³² A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 5. szám, Gazdasági ügyszak, 13. sz. alatt.

³³ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 6. szám, Gazdasági ügyszak, 18. sz. alatt.

44. A Bíróság (hetedik tanács) 2018. július 25-i ítélete (a Varhoven administrativen sad [Bulgária] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Virginie Marie Gabrielle Guigo kontra Fond „Garantirani vzemania na rabotnitsite i sluzhitelite” (C-338/17. sz. ügy)³⁴

A munkáltató fizetésképtelensége esetén a munkavállalók védelméről szóló, 2008. október 22-i 2008/94/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes a Zakon za garantiranite vzemania na rabotnitsite i sluzhitelite pri nesastoyatelnost na rabotodatelia (a munkáltató fizetésképtelensége esetén a munkavállalói követelések védelméről szóló törvény) 4. cikkének (1) bekezdésében szereplőhöz hasonló olyan nemzeti szabályozás, amely nem nyújt garanciát azon munkavállalók munkaviszonnyal összefüggő követeléseinek tekintetében, akiknek a munkaviszonya a munkáltatójukkal szembeni fizetésképtelenségi eljárást megindító határozat bejegyzését megelőző, három hónapos időszak előtt szűnt meg.

Egyéb, magyar vonatkozású ügyek az Európai Bíróság előtt

XX. A Törvényszék 2018. július 12-i ítélete – Ausztria kontra Bizottság (T-356/15. sz. ügy)

1) A Törvényszék a keresetet elutasítja.

2) Az Osztrák Köztársaság maga viseli saját költségeit, valamint az Európai Bizottság részéről felmerült költségeket.

3) A Cseh Köztársaság, a Francia Köztársaság, a Luxemburgi Nagyhercegség, Magyarország, a Lengyel Köztársaság, Románia, a Szlovák Köztársaság, valamint Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága maga viseli saját költségeit.

A Kúria uniós jogi tárgyú határozatai

Büntető ügyszak

Bfv.II.254/2018/5.

A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjában meghatározott eljárási szabálysértést követett el az elsőfokú bíróság, mert a tárgyalást olyan személy távollétében tartotta meg, akinek a jelenléte kötelező. A másodfokú bíróság az eljárási szabálysértést nem észlelte és ezen okból az elsőfokú bíróság ítéletét nem helyezte hatályon kívül, továbbá a tanácsülésre vonatkozó értesítés hirdetményi kézbesítése nem volt szabályszerű.

Az 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: korábbi Be.) 530. § (2) bekezdése szerint e külön eljárásban a védő részvétele kötelező és a terheltnek a bíróság hirdetményi úton kézbesíti a hivatalos iratokat, így az idézést is.

Mindezek alapján a korábbi Be. 529. §-a az ismeretlen helyen tartózkodó vádlottal szemben lefolytatható eljárás feltételeként fogalmazta meg a terhelt önhibáját, azaz, hogy megalapozottan feltehető, hogy a terhelt megszökött vagy elrejtőzött és ezzel tudatosan kivonta magát a büntetőeljárás hatálya alól.

Erre a tényre a bíróság csak abban az esetben vonhat helytálló következtetést, ha a terhelt felkutatása érdekében valamennyi, a jogszabályban biztosított intézkedést megtett és az eredménytelen maradt. A korábbi Be. 529. § (2) bekezdésének értelmében ezen eszközrendszer részét képezi az elfogatóparancs is.

Az európai unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 20. cikk (1) bekezdése szerint uniós polgár mindenki, aki valamely tagállam állampolgára. E cikk (2) bekezdés a) pontja értelmében az uniós

³⁴ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 9. szám, Munkaügyi ügyszak, 38. sz. alatt.

polgárokat megilleti többek között, hogy jogosultak a tagállamok területén szabadon mozogni és tartózkodni.

Az Európai Parlament és a Tanács 2016. március 9-i (EU) 2016/343. számú irányelve a büntetőeljárás során az ártatlanság védelme egyes vonatkozásainak és a tárgyaláson való jelenlét jogának megerősítéséről lehetővé teszi, hogy a tagállamok a terhelt távollétében lefolytassák a büntetőeljárás. Az irányelv szabályozása a tárgyaláson való jelenlét jogának biztosítását tekinti elsődlegesnek. A 8. cikk (1) bekezdése kimondja: a tagállamok biztosítják, hogy a gyanúsítottaknak és a vádlottaknak joguk van a tárgyalásukon jelen lenni. Ugyanakkor a 8. cikk (2) bekezdése szerint a tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy az olyan tárgyalás, amelynek eredményeként határozat születhet a gyanúsított vagy a vádlott bűnösségéről vagy ártatlanságáról, az érintett személy távollétében is megtartható, feltéve, hogy:

- a) a gyanúsítottat vagy a vádlottat kellő időben tájékoztatták a tárgyalásról és a meg nem jelenés következményeiről; vagy
- b) a tárgyalásról értesített gyanúsítottat vagy vádlottat általa meghatalmazott vagy az állam által kirendelt védő képviseli.

A (3) bekezdés értelmében a (2) bekezdéssel összhangban meghozott határozat az érintett személlyel szemben végrehajtható.

Az Irányelv 8. cikk (4) bekezdése pedig akként rendelkezik, hogy amennyiben a tagállamok lehetővé teszik a tárgyalásnak a gyanúsított vagy a vádlott távollétében történő megtartását, azonban az e cikk (2) bekezdésében meghatározott feltételeknek való megfelelés nem lehetséges, mivel a gyanúsított vagy a vádlott ésszerű erőfeszítések megtétele ellenére sem volt fellelhető, a tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy a határozat ennek ellenére meghozható és végrehajtható. Ebben az esetben a tagállamok biztosítják, hogy a gyanúsítottat vagy a vádlottat a határozatról való tájékoztatáskor, különösen elfogásukkor, tájékoztassák a határozat megtámadásának lehetőségéről és az új tárgyaláshoz való jogról is, vagy valamely más jogorvoslatról, a 9. cikknek megfelelően.

Ez a szabályozás tehát az ott írt feltételekkel az európai jog részévé teszi az ismeretlen helyen tartózkodó terhelt távollétében való eljárás lefolytatásának lehetőségét.

Az Európai Unió tagállamaival folytatott bünyügi együttműködésről szóló 2012. évi CLXXX. törvény (továbbiakban: Eutv.) 25. § (1) és (2) bekezdése szerint, ha a terhelttel szemben büntetőeljárás kell lefolytatni, az Európai Unió valamely tagállamában történő elfogása és átadása érdekében a bíróság – feltéve, hogy a bűncselekmény tárgyi súlya ezt indokolja – haladéktalanul európai elfogatóparancsot bocsát ki. Az európai elfogatóparancs olyan cselekmények esetén bocsátható ki, amelyeknél a Btk. szerint a büntetési tétel felső határa legalább egyévi szabadságvesztés vagy szabadságelvonással járó intézkedés (az alapügy első- és másodfokú eljárása időszakában hatályos normaszöveg).

Mindezekre tekintettel az Európai Unió tagállamainak állampolgárai esetében nem tekinthető a terhelt felkutatására tett intézkedés teljes körűnek abban az esetben, ha a büntetőeljárásban kizárólag hazai elfogatóparancs kibocsátására kerül sor.

A korábbi Be. 529. § (1) bekezdése kizárólag az „elfogatóparancs” kibocsátást írja elő. Ez az unió tagállamainak állampolgárai esetében – más uniós tagállamban feltételezhető lakóhely ismerete nélkül is – magában foglalja az európai elfogatóparancs kibocsátását, mert kizárólag ezzel teljesül az ismeretlen helyen tartózkodó vádlottal szembeni eljárás törvényi feltételrendszere.

Következetes a bírói gyakorlatban abban, hogy amennyiben a terhelt büntetésvégrehajtási- intézetben tartózkodik, akkor a lakó- vagy tartózkodási helyére kiadott, illetve a hirdetményi idézés önmagában nem szabályszerű, mert a terhelt – a fogvatartása folytán és a tárgyalásra szóló előállítás hiányában – nem volt abban a helyzetben, hogy az elsőfokú bíróság tárgyalásáról tudomást szerezzen, és azon megjelenjen (BH 2015.217.).

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a korábbi Be. 529. §-ában megfogalmazott törvényi előfeltételek hiányában folytatta le az ismeretlen helyen tartózkodó vádlottal szembeni külön eljárást. Ennél fogva a terhelt hirdetményi idézésére nem volt törvényes lehetőség. A terhelt tárgyalásra történt idézése nem volt szabályszerű, és ezért a bíróság olyan személy távollétében tartotta meg a tárgyalást,

akinek a jelenléte kötelező volt, ami a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja szerint feltétlenül hatályon kívül helyezést eredményező ún. abszolút eljárási szabálysértés.

Közigazgatási ügyszak

Kfv.IV.35.361/2017/12.

A LEADER helyi akció csoportok működéséről szóló 54/2011 (VI.10.) VM rendelet 2. §-ában meghatározott feltétel (egyesületi forma) nincs ellentétben az 1698/2005/EK rendelet általános céljaival, illetve a 62. cikkében foglalt rendelkezéssel.

A jogvita abban a kérdésben alakult ki a peres felek között, hogy értelmezhető-e az 1698/2005/EK tanácsi rendelete (a továbbiakban EK rendelet) 62. cikkének (1) bekezdése úgy, hogy a tagállami szabályozás csak meghatározott szervezeti formában (konkrétan egyesületként) történő működést ír elő a HACS címmel való rendelkezéshez, továbbá, hogy szűkíthető-e a tagállami szabályozás akként, hogy az EK rendelet 62. cikk (2) bekezdésében foglalt feltételeknek megfelelő szervezettel szemben további formai, illetve jogi követelményt támaszt.

Az alperes felülvizsgálati kérelme szerint az alperesi hatóság a 23.K.32.062/2014/10. számú ítéletben foglalt utasítást helyesen értelmezte és teljesítette azon határozatában, amelyben megállapította, hogy a LEADER HACS egyesületi formában működésének feltételét előíró hazai jogi szabályozás nem ellentétes a vonatkozó uniós jogi rendelkezésekkel. Ennek keretében elemezte az EK rendelet előírásait és összhangját a hazai joggal, valamint állást foglalt mindazon kérdéskörök kapcsán, amelyek tekintetében az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EU Bíróság) C–24/13. számú végzése folytán ez kötelezettsége volt. A felülvizsgálati kérelemmel támadott jogerős ítélet tehát tévesen, jogszabálysértő módon állapította meg ennek ellenkezőjét; valamint nem foglalt érdemben állást arról, hogy pontosan mely kérdés vizsgálatát mulasztotta el az alperes az uniós jog és a hazai jog ütközésének vizsgálata kapcsán.

Jelen ügyben tehát a Kúriának elsődlegesen abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a 54/2011. (VI. 10.) VM rendelet (a továbbiakban: VM rendelet) 2. §-a az EU Bíróság C–24/13. számú végzése értelmében összhangban van-e az Európai Unió jogának vonatkozó rendelkezéseivel, mindenekelőtt az EK rendelet 62. cikkével.

Az EK rendelet 62. cikke értelmében a következőképpen rendelkezik:

„(1) A partnerségen alapuló helyi fejlesztési megközelítést az alábbi feltételeknek megfelelő helyi akciócsoportok hajtják végre:

- a) integrált helyi fejlesztési stratégiát javasolnak [...] és felelnek e stratégia végrehajtásáért;
- b) [...] Döntéshozatali szinten a gazdasági és szociális partnerek, valamint a civil társadalom, úgymint a mezőgazdasági termelők, a vidéki nők, fiatalok és egyesületeik képviselői a helyi partnerségi együttműködés legalább 50%-át alkotják;
- c) képesek a területre vonatkozó fejlesztési stratégia meghatározására és végrehajtására.

(2) Az irányító hatóság biztosítja, hogy a helyi akciócsoportok egy adminisztratív és pénzügyi vezető szereplőt válasszanak, aki képes a közpénzeket kezelni és a partnerség megfelelő működését biztosítani, vagy pedig egy olyan, jogilag létrehozott közös struktúrában társulnak, amelynek összetétele garantálja a partnerség megfelelő működését és a közpénzek kezelésének képességét.”

Az EU Bíróság végzése megállapítja, hogy az EK rendelet nem ír elő a helyi akciócsoportok meghatározott jogi formájára vonatkozó szabályokat. Nem foglal állást ugyanakkor abban a tekintetben, hogy ebből következik-e az uniós jog és a hazai jog ütközése jelen ügy kontextusában, hanem mindkét lehetőség megállapítását nyitva hagyja a tagállami bíróság számára: "E tekintetben a hivatkozott rendelet 62. cikkének (2) bekezdése annak kijelentésére szorítkozik, hogy az irányító hatóság biztosítja, hogy a helyi akciócsoportok egy adminisztratív és pénzügyi vezető szereplőt válasszanak, aki képes a közpénzeket kezelni és a partnerség megfelelő működését biztosítani, vagy pedig egy olyan, jogilag létrehozott közös struktúrában társuljanak, amelynek összetétele garantálja a partnerség megfelelő működését és a közpénzek kezelésének képességét. E körülmények között és

különös figyelemmel azon választási lehetőségre, amelyet az utóbbi rendelkezés nyújt az irányító hatóság számára, az 1698/2005 rendelet nem értelmezhető úgy, hogy arra kötelezné a tagállamokat, hogy előírják, hogy a helyi akciócsoportoknak meghatározott jogi formában kell működniük. [A] 62. cikk (2) bekezdése úgy sem értelmezhető, hogy az megakadályozná, hogy a tagállamok előírják, hogy a helyi akciócsoportok meghatározott jogi formában működjenek, és ily módon a hivatkozott rendelkezés által említett két működési mód közül az egyiket részesítsék előnyben." (C–24/13. sz. végzés, 18-20. pont)

Az EU Bíróság megállapítja továbbá, hogy "az uniós joggal fő szabály szerint nem ellentétes az, hogy egy egyéves átmeneti időszak lejártával az azt előíró nemzeti szabályozás legyen alkalmazandó az olyan helyi akciócsoportokra is, amelyeket a korábbi nemzeti szabályozás értelmében jogszerűen más jogi formában hoztak létre, hogy a helyi akciócsoportok kizárólag meghatározott jogi formában működhetnek, miközben a támogatási programok, illetve az ezzel kapcsolatos programozási időszak már folyamatban vannak. Ez a helyzet azonban csak akkor áll fenn, ha – különösen az egymást követő nemzeti szabályozások sajátos jellemzőire, és azok konkrét következményeire figyelemmel – az új szabályozás ilyen helyi akciócsoportokra való alkalmazása az 1698/2005 rendelet rendelkezéseinek keretei között maradván pontosítja az e rendelet által a tagállamok részére biztosított mérlegelési mozgástér gyakorlását, illetve ez a Charta rendelkezéseinek és az Unió általános jogelveinek tiszteletben tartásával történik, aminek megvizsgálása a kérdést előterjesztő bíróság feladata."

A Kúria véleménye szerint a Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság tévesen állapította meg, hogy az alperes továbbra sem teljesítette a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi bíróság iránymutatásait, határozata hiányosan tartalmazza az EU Bíróság Végzésében meghatározott minden körülmény és következmény komplex értékelését, az Európai Unió általános és speciális céljainak megvalósulását. Figyelmen kívül hagyta ugyanis a bíróság, hogy a Végzésben az EU Bíróság nem a hatóság, hanem az eljáró bíróság feladatává tette annak vizsgálatát, hogy „az ilyen szabályozás nem akadályozza a hivatkozott rendelet közvetlen alkalmazását, valamint hogy „a nemzeti szabályozás tiszteletben tartja az Európai Unió Alapjogi Chartájának rendelkezéseit és az Unió általános jogelveit”, ezért az elsőfokú bíróság ítélete nem felel meg a Pp. 221. §-ában írt tartalmi követelményeknek.

Figyelemmel arra, hogy az érdemi döntés meghozatalához szükséges tények rendelkezésre álltak, az EU Bíróság végzésében meghatározott szempontokból kiindulva a Kúria a következőket állapította meg.

Az uniós jogforrások rendszerében betöltött szerepükből és jellegükből fakadóan a rendeletek előírásainak közvetlen hatályuk van a nemzeti jogrendszerekben, anélkül hogy szükség lenne arra, hogy a nemzeti hatóságok végrehajtási intézkedéseket fogadjanak el, ennek ellenére az említett rendeletek egyes rendelkezéseinek végrehajtása érdekében szükséges lehet végrehajtási intézkedések elfogadása a tagállamok által (lásd többek között az EU Bíróság C–316/10. sz. *Danske Svineproducenter* ügyben hozott ítéletének 39. és 40. pontját, a C–592/11. sz. *Ketelä* ügyben hozott ítéletének 35. pontját). Amint azt az EU Bíróság C–24/13. sz. végzése is kiemeli (15. pont), az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében a tagállamok valamely rendelet végrehajtása érdekében intézkedéseket fogadhatnak el, ha azok nem akadályozzák annak közvetlen alkalmazását, nem rejtik el annak uniós jogi aktus jellegét, és a rendelet rendelkezéseinek keretei között maradván pontosítják a rendelet által biztosított mérlegelési mozgástér gyakorlását.

Megállapítható, hogy a VM rendelet 2. §-ában meghatározott feltétel (egyesületi forma) nincs ellentétben az EK rendelet általános céljaival, illetve a 62. cikkében foglalt rendelkezéssel. A rendelet (61) preambulumbekzdése kifejezetten kiemeli, hogy a szubszidiaritás elvének megfelelően és a kivételekre is figyelemmel a kiadások támogathatóságára vonatkozó nemzeti szabályokra van szükség; a (64) preambulumbekzdés értelmében pedig a tagállamoknak intézkedéseket kell hozniuk az irányítási és ellenőrzési rendszerek hatékony és eredményes működésének garantálása érdekében.

Az EU Bíróság C–24/13. sz. végzése is, habár nem foglal állást az uniós és a hazai jog összhangjának kérdésében, kiemeli, hogy "különösen az 1698/2005 rendelet 61. cikkében és 62. cikkének (1) bekezdésében szereplő elemekre figyelemmel – amelyekből az tűnik ki, hogy a helyi akciócsoport olyan köz- és magánszférabeli partnerséget képez, amely a magánszférabeli partnerek széles skáláját foglalja magában, és amelynek döntéshozatali hatáskörrel kell rendelkeznie, valamint képesnek kell

lennie az azon területre vonatkozó fejlesztési stratégia meghatározására és végrehajtására, amelyért felelős – meg kell állapítani, hogy az ilyen akciócsoport létrehozásának érdekében a meghatározott jogi formában való működés kötelezettsége különösen hatékony módon járulhat hozzá a hivatkozott célkitűzés eléréséhez. Ilyen esetben e kötelezettség előírása fő szabály szerint a tagállamoknak az 1698/2005 rendelet végrehajtása keretében rendelkezésre álló mérlegelési mozgásterébe tartozik (C-24/13. sz. végzés, 22. pont)."

Az egyesületté való átalakulásra a jogszabály által biztosított felkészülési időt illetően az EU Bíróság végzése – habár hangsúlyozza, hogy a tagállami bíróság előterjesztő végzése alapján nem tudott egyértelműen állást foglalnia e konkrét kérdést illetően – elvi szinten megállapítja, hogy fő szabály szerint nem tűnik ésszerűtlennek az érintett gazdasági szereplők számára annak érdekében biztosított egyéves átmeneti időszak, hogy lehetőségük legyen az alapeljárás tárgyát képezőhöz hasonló új szabályozáshoz igazodni.

A VM rendelet 2011. június 19-én hatályba lépett 2. §-a ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt a 3225/2012 (IX. 17.) AB végzésében az Alkotmánybíróság visszautasította. Rámutatott azonban arra, hogy a hatályba lépéstől az eredeti (2011. december 31.), de különösen a meghosszabbított (2012. április 30.) határidőt figyelembe véve elegendő idő állt rendelkezésre ahhoz, hogy a nonprofit gazdasági társaság az illetékességi területén egyesületi formában új HACS-ot szervezzen. ([14] bekezdés). Ezt lényegében a felperes sem vitatta, a felülvizsgálati kérelmében leginkább a jogszabályváltozás miatt őt ért hátrányokra hivatkozott. Annak indokaként, hogy miért nem alakult át a nyitva álló idő alatt egyesületté, azt adta elő, hogy "nem kívánta a szervező tevékenységével legitimálni a „nonszensz szabályozást”, illetve az általa HACS-ként vállalt kötelezettségeket az új, egyesületi formában működő HACS nem vállalta volna át (nem adta okát, hogy miért nem).

A fentiek alapján a Kúria arra a következtetésre jutott, hogy a VM rendelet 2. §-ának alkalmazása jelen ügyben nem sérti az EK-rendelet 62. cikkében foglalt rendelkezéseket és az Európai Unió jogának általános elveit, ezért az elsőfokú bíróság jogszabálysértő ítéletét a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és a keresetet elutasította.

Kfv.VI.35.581/2017/12.

Az áfa levonási jog gyakorlásának szabályai.

Az elsőfokú bíróság helyesen rögzítette, hogy a vizsgált időszakban az áfa levonási jog tartalmi feltételére irányuló szabályokat a 2006/112/EK. irányelv (a továbbiakban: Irányelv) 168. cikkének a) pontja és a 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfa tv.) 120. §-a, míg a formai feltételek szabályait az Irányelv 178. cikke és az Áfa tv. 127. §-a hasonlóan határozták meg. A Kúria szerint az általános forgalmi adóhoz kapcsolódó ügyekben minden esetben alkalmazandó a magyar Áfa tv. mellett az adott európai uniós norma, jelen esetben az Irányelv. Figyelembe veendő még a 2000. évi C. (a továbbiakban: Sztv.) 15. § (3) bekezdésében, 165. §-ában, 166. §-ában és az 5/2016. (IX.26.) KMK véleményben (a továbbiakban: KMK vélemény) foglaltak.

A perbeli jogvita elbírálásánál irányadók az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EU Bíróság) vonatkozó döntései, így a Mahagében-Dávid-ügyben, a Tóth-ügyben, a Halifax-ügyben, a Maks Pen-ügyben és a Signum-ügyben hozott határozatok.

A Mahagében-Dávid-ügyben az EU Bíróság rámutatott, hogy az Irányelv rendelkezéseivel ellentétes az olyan nemzeti gyakorlat, amely szerint az adóhatóság megtagadja a levonási jogot azzal az indokkal, hogy az adóalany nem győződött meg arról, hogy a levonási jog gyakorlásának alapjául szolgáló termékekre vonatkozó számla kibocsátója adóalanyának minősül-e, rendelkezik-e a szóban forgó termékekkel és képes-e azok szállítására, illetőleg, hogy hea bevállási- és fizetési kötelezettségének eleget tesz-e, illetve azzal az indokkal, hogy az említett adóalany az említett számlán kívül nem rendelkezik más olyan irattal, mely bizonyítaná az említett körülmények fennállását, jól lehet az Irányelvben a levonási jog gyakorlása vonatkozásában előírt valamennyi tartalmi és formai követelmény teljesült és az adóalanynak nem volt tudomása az említett számlakibocsátó érdekkörében elkövetett szabálytalanságról vagy csalásra utaló körülményről (66.

pont). Ugyanakkor a 42. pont szerint a nemzeti hatóságoknak és bíróságoknak meg kell tagadniuk az adólevonás jogát biztosító adóelőnyt, ha objektív körülmények alapján megállapítható, hogy e jogra csalárd módon, vagy visszaélésszerűen hivatkoztak. Az 54. pontra figyelemmel nem ellentétes az uniós joggal, ha megkövetelik a gazdasági szereplőtől, hogy tegyen minden tőle ésszerűen elvárható intézkedést annak érdekében, hogy az általa teljesítendő ügylet ne vezessen adókijátszáshoz.

A Maks Pen-ügyben az EU Bíróság kifejtette, hogy ellentétes az Irányelvvel, ha az adóalany a szolgáltató által kibocsátott számlákon szereplő héát levonja, ha a szolgáltatás teljesítése ellenére kitűnik, hogy azt ténylegesen nem e szolgáltató vagy alvállalkozója teljesítette, mivel többek között az utóbbiak nem rendelkeztek a szükséges munkaerővel, tárgyi eszközzel és vagyonnal, vagy a szolgáltató nevében bizonyos dokumentumokat aláíró személyek kiállítói minősége tévesnek bizonyult, azon kettős feltétel mellett, hogy az ilyen tények csalárd magatartást valósítanak meg és az adóhatóságok által közölt objektív tényezőkre tekintettel megállapításra került, hogy az adóalany tudta vagy tudnia kellett volna, hogy a levonási jog megalapozására felhozott ügylettel ilyen adócsalásban vesz részt, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

A Signum-ügyben hozott döntés szerint az Irányelvvel ellentétes az a gyakorlat, miszerint az adóhatóság azon okból tagadja meg valamely adóalanytól a számára nyújtott szolgáltatások után fizetendő vagy megfizetett héa levonására való jogot, hogy nem tekinthetők hitelesnek az e szolgáltatásra vonatkozó számlák, mivel e számlák kibocsátója nem lehetett az említett szolgáltatások tényleges nyújtója, kivéve, ha anélkül, hogy az adóalanytól olyan ellenőrzéseket követelnének meg, amelyeket nem köteles elvégezni, az objektív tényezőkre figyelemmel megállapításra került, hogy az adóalany tudta, vagy tudni kellett volna, hogy az említett szolgáltatások héa csalás részét képezik, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

A KMK vélemény többek között kimondja, hogy ha a gazdasági esemény megvalósult, de nem a számlákban szereplő felek között, akkor – a tényállás függvényében – vizsgálni kell, hogy a számlabefogadó tudott-e, illetve tudnia kellett volna-e az adókijátszásról, adócsalásról.

A Kúria figyelemmel a felhívott jogszabályokra és az EU Bíróság kötelezően alkalmazandó ítéleteire hangsúlyozta, hogy az alperes keresettel támadott határozata és a jogerős ítélet nem jogszabálysértő. Az adóhatóság eleget tett kötelezettségének, objektív bizonyítékokkal igazolta egyrészt az adólevonási jog alapjául szolgáló számlák hiteltelenségét, vagyis azt, hogy a gazdasági események nem a számlákban szereplő felek között valósultak meg. Másrészt bizonyította, hogy a felperes tudott vagy – kellően körültekintő magatartás esetén – tudnia kellett volna az adókijátszásról.

A Kúria – az elsőfokú bírósággal egyezően – kiemelt jelentőséget tulajdonított a Kft. ügyvezetőjének az adóhatósági eljárás során tett ellentmondó nyilatkozatainak. A 2012. május 24-i első nyilatkozatában a Kft. ügyvezetője a felperest jelölte meg a Kft. alvállalkozójaként és előadta, hogy a társasága a felperes felé nem végzett munkát. 2012. július 11-én írásban nyilatkozott arról, hogy a cége reklám közvetítői tevékenységet végzett és a megrendeléseket koordinálta, a munkák nagy részét alvállalkozók végezték, melyeket meg is jelölt. 2012. augusztus 28-án azt adta elő, hogy a társaságának nem volt alvállalkozója, a műsoridőt a kereskedelmi rádióktól közvetlenül vásárolta és ebből értékesített a felperesnek.

A felülvizsgálati bíróság osztja az elsőfokú bíróság és az alperes azon érvelését, hogy a Kft. ügyvezetőjének nyilatkozatai oly mértékben ellentmondásosak, hogy ez önmagában megkérdőjelezi a Kft. által kiállított számlák hitelességét. A Kft. ügyvezetője a perben egészségi állapota miatt szóbeli tanúvallomást nem tett, írásban előadta, hogy a felperes jelezte a megrendelések során, hogy milyen típusú kampányt szeretne, a megrendeléseket továbbította az alvállalkozók felé, melyeket fel is sorolt. A Kúria szerint a Kft. ügyvezetőjének perben tett írásbeli nyilatkozata nem oldja fel a hatósági eljárás során tett előadásai közötti ellentmondásokat.

A Kúria kiemelte, hogy a Kft. a vizsgált időszakban munkavállalót nem foglalkoztatott. Az adóhatóság a megjelölt alvállalkozókra vonatkozóan kapcsolódó vizsgálatokat végzett, melyek ismeretében egyértelmű, hogy ezek a társaságok nem teljesíthették a felperesi megrendeléseket.

A Kúria osztotta a közigazgatási és munkaügyi bíróság megállapítását, mely szerint a felperes ügyvezetője a perben tett tanúvallomásában részletesen nem adott számot a Kft. teljesítésének

körülményeiről és a saját teljesítésű számlák körében is csak általánosságban jelölte meg a szolgáltatások mibenlétét. Kijelentette, hogy nem tud részletesen visszaemlékezni arra, hogy melyek voltak a saját maga által elvégzett munkák. A felperes által becsatolt spottablák és printscreenek adattartalma nem bizonyította azt, hogy a számlákban szereplő szolgáltatásokat a Kft. vagy alvállalkozói végezték el.

A felülvizsgálati bíróság rámutatott, a felperes vizsgált időszakbeli jelentős forgalmának túlnyomó része médiaszolgáltatásokból állt, melyeket a számlák szerint a Kft. végzett. A saját cégre vonatkozó reklámok és saját szolgáltatások részaránya a médiaszolgáltatásokhoz képest nagyon csekély mértékű volt. A felperesi ügyvezető a 2012. augusztus 16-án az elsőfokú adóhatóság előtt tett nyilatkozatában előadta, hogy a médiaszolgáltatások körében a tényleges tevékenységet a Kft. végezte. Tényszerűen hivatkozott az alperes és az elsőfokú bíróság is arra, hogy a felperes olyan számlákat fogadott be a Kft.-től, amelyeket nem számlázott tovább, valamint olyan értékesítési számlákat is kiadott, melyekhez nem kapcsolódott alvállalkozói teljesítés. A fent írtaknak megfelelően a saját szolgáltatások és a saját cégre vonatkozó reklámok megrendelése elenyésző mértékű volt, azok volumene jelentősen alatta marad a tovább nem számlázott, de befogadott teljesítéseknek, valamint az olyan értékesítéseknek, amelyekhez nem kapcsolódott alvállalkozói teljesítés.

A felülvizsgálati bíróság hangsúlyozta, hogy a felperes nem tett meg minden tőle ésszerűen elvárható intézkedést annak érdekében, hogy a jogügyletek ne vezessenek adókiadáshoz. A felperesi ügyvezető nyilatkozata értelmében amint az ellenőrzési eljárásról tudomást szerzett megtette a szükséges lépéseket a Kft. ellenőrzése céljából. A felülvizsgálati bíróság nézete szerint a felperestől elvárható lett volna, hogy az általa megrendelt szolgáltatások túlnyomó részét – a számlák szerint – teljesítő Kft.-ről a szükséges információkat már a szerződés (szerződések) megkötésekor beszeresse. A felperes nem tett eleget az EU Bíróság hivatkozott ítéleteiben foglalt követelményeknek, a feltárt tények egyértelműen abba az irányba mutatnak, hogy a számlabefogadó felperesi társaságnak kellő körültekintés mellett tudnia kellett volna az adókiadásról.

Kfv.IV.35.681/2017/7.

A 2988/95/EK rendelet 3. cikke szerint az elévülési idő főszabály szerinti a szabálytalanság elkövetéséről számított 4 év azzal, hogy a többéves programok esetén minden esetben addig tart, amíg a program véglegesen le nem zárult. E határidő azonban nem rövidítik le az elévülési időt, ha a szabálytalanságot a felperes az ötéves működtetési időszak negyedik évében követte el.

Az alperesi felülvizsgálati kérelem szerint az elsőfokú ítélet jogszabálysértő, mert az elévülés vonatkozásában a bíróságnak – az Eljárási tv. 69. § (8) bekezdése helyett – e törvény 64. § (1) bekezdése alapján a közvetlenül alkalmazandó uniós normát, azaz a 2988/95 rendelet 3. cikk (1) bekezdését kellett volna alkalmaznia.

A 2988/95/EK-EURATOM tanácsi rendelet (a továbbiakban: 2988/95 rendelet) a 3. cikk (1) bekezdésében az uniós joggal kapcsolatos szabálytalanságok két típusáról rendelkezik: az itt felvázolt rendszerben – az elévülési idő számítása szempontjából – az általános értelemben vett szabálytalanságtól megkülönböztetendő a „többéves programokkal” összefüggő szabálytalanságok köre a következők szerint:

[A] A 3. cikk (1) bekezdésének első és második albekezdése akként rendelkezik, hogy az eljárások elévülési ideje a szabálytalanság elkövetésétől, illetve folyamatos vagy ismételt szabálytalanság esetén a szabálytalanság megszűnésének napjától számított négy év.

[B] A többéves programokat illetően az említett 3. cikk (1) bekezdése második albekezdésének második mondata kifejti, hogy „az elévülési idő minden esetben addig tart, amíg a program véglegesen le nem zárult”.

A Kúriának tehát mindezek alapján először azt a kérdést kell megvizsgálnia az alkalmazandó jog meghatározása körében, hogy a jelen ügyben vitatott alperesi határozat „többéves program” keretében nyújtott támogatásra vonatkozik-e. A Kúria a kérdést illetően a lényegében azonos Kfv.IV.35.662/2017/7. számú ítéletének indoklásában foglaltakat követte.

Az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EU Bíróság) már több döntésében értelmezte a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdése szerinti „többéves program” kifejezés jelentését, megállapítva, hogy e fogalom hatályát mind az egyes alkotóelemeinek jelentésére, mind az alkalmazásának összefüggéseire, mind az arra hivatkozó rendelet céljaira tekintettel kell meghatározni (C-436/15 sz. UAB Alytaus regiono atliekų tvarkymo centra ügyben hozott ítélet 45. pont). Az EU Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében a „többéves program” átfogó fogalomnak minősül, mely az uniós politikák által érintett valamennyi területen megjelenhet, amennyiben uniós költségvetési források kerülnek felhasználásra. Maga a „program” kifejezés tág jelentéssel bír, és a „program” és „projekt” kifejezések felcserélhetően használhatóak e rendelet 3. cikkének (1) bekezdése értelmében (UAB Alytaus regiono ítélet 51. pont; C-491/16. sz. Maxiflor ügyben hozott végzés 35. pont; C-243/17. sz. da Silva Rodrigues ügyben hozott végzés 37. pont). E meghatározás alapján az EU Bíróság „többéves programként” definiálta például azt az uniós forrásból finanszírozott projektet, amely egy meghatározott régió hulladékgazdálkodási rendszerének létrehozásában állt, és amelynek a végrehajtását több évre tervezték (UAB Alytaus regiono ítélet 51. pont).

A jelen ügyben vitatott támogatás megítélésének jogalapjaként szolgáló Jogcímrendelet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (a továbbiakban: EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról szóló 1698/2005/EK tanácsi rendelet 22. cikkének végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg [113/2009. (VIII. 29.) FVM rendelet (a továbbiakban: Jogcímrendelet) 11. §]. E 22. cikk a fiatal mezőgazdasági termelők elindítására vonatkozó támogatásokról rendelkezik, a Jogcímrendelet 2. § 6. pontja értelmében pedig e prioritási cél megvalósítása érdekében támogatási kérelmet jóváhagyó határozat véglegessé válását követő évtől számított ötödik naptári év végéig terjedő működtetési időszakra vehető igénybe a támogatás (a Jogcímrendeletben egyéb rendelkezéseiben meghatározott feltételek teljesülése esetén). Ezen ötéves időszak megfelel az 1698/2005/EK rendelet e) pontja szerinti „művelet” fogalmának: „az érintett [EMVA prioritással bíró céljainak elérése érdekében indított] vidékfejlesztési program számára meghatározott szempontok szerint kiválasztott és egy vagy több kedvezményezett által végrehajtott projekt, szerződés, megállapodás vagy egyéb cselekvés”, amely lehetővé teszi az 1698/2005/EK rendelet célkitűzéseinek elérését (így többek között a mezőgazdaság versenyképességének javítását).

A Kúria már több ügyben rámutatott arra, hogy „az Eljárási tv. 64. § (1) bekezdésében írt öt éves elévülési időtartam az esetben irányadó, amennyiben közvetlenül alkalmazandó közösségi jogi aktus nem rendelkezik eltérően.” [Kfv.IV.35.548/2013/5., Kfv.IV. 35.279/2017/4.]. Megállapítható tehát, hogy a jelen esetben vitatott alperesi határozat olyan, uniós költségvetési forrásból finanszírozott támogatási időszakra vonatkozik, amely megfelel a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdése szerinti és az EU Bíróság ítélkezési gyakorlata által pontosított „többéves program” fogalomnak, ezért a felperes ügyében a rendelet, mint közvetlenül alkalmazandó közösségi jogi aktus szabályai érvényesülnek.

A 2988/95 rendelet 3. cikk (1) bekezdése szerint többéves programok esetén az elévülési idő minden esetben addig tart, amíg a program véglegesen le nem zárult. Az EU Bíróság értelmezésében azonban a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdésében írt, „a program véglegesen le [nem] zárult” kifejezés nem jelenti szükségszerűen az elévülés bekövetkeztét az említett program végrehajtása során elkövetett valamennyi esetleges szabálytalanság tekintetében. Ez csak azon szabálytalanságok esetében van így, amelyeket több mint négy évvel – azaz a 3. cikk (1) bekezdésében általánosan megállapított elévülési időtartammal – „a program végleges [lezárulását]” megelőzően követtek el, melyek – az elévülési időnek a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdésében meghatározott okok valamelyike miatti megszakadása hiányában – a lezárulást követően azonnal elévülnek.

Azaz, a „többéves programokra” a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdése második albekezdésének második mondata értelmében alkalmazandó elévülési idő kizárólag az elévülési idő kiterjesztését teszi lehetővé, nem annak lerövidítését (UAB Alytaus regiono ítélet 68–69. pontok).

Megállapítható, hogy jelen ügyben a szabálytalanság elkövetése időpontjaként az ötéves támogatási időszak (2011. január 1. – 2015. december 31.) negyedik éve (2014) tekinthető, amikor is a felperes nem érte el a jóváhagyott támogatási kérelemben a 4. évre vállalt EUME értéket és így nem felelt meg a Jogcímrendelet rendelkezéseinek. A folyamatosnak tekinthető szabálytalanság tehát a 2014. év utolsó

napján, azaz 2014. december 31-én fejeződött be. A szabálytalanság elkövetésének időpontja és a program lezárása közötti időszak így kevesebb, mint a 2988/95 rendelet 3. cikk (1) bekezdés első és második albekezdései szerinti általános elévülési idő, azaz 4 év. Az EU Bíróság fenti értelmezése alapján tehát jelen esetben az elévülési időt a 2988/95 rendelet általános elévülési szabályai szerint kell számolni, azaz oly módon, hogy az elévülési időszak 2014. december 31-ét követően kezdődik és 4 évig tart.

Az elsőfokú hatóság 2016. július 26-án, az alperes 2016. november 3-án, azaz az uniós rendelkezések szerinti 4 éves elévülési időn belül hozott határozatot a felperessel szemben, ezért a jogerős ítélet tévesen állapította meg, hogy az intézkedésben való jogosulatlan részvétel miatti szankció alkalmazására 2015. május 13-ig volt jogszerű lehetőség a 2007. évi XVII. törvény (a továbbiakban: Eljárási tv.) 68. § (9) bekezdése szerinti jogvesztő határidőben.

A Kúria itt jegyezte meg, hogy a 2988/95 rendelet 3. cikke (1) bekezdése (4) albekezdése jogvesztő határidőként az elévülési idő kétszeresének megfelelő időszak utolsó napját írja elő. A 2988/95 rendelet 3. cikk (3) bekezdése – épp az uniós pénzügyi érdekek védelmében – arra ad felhatalmazást a tagállamoknak, hogy az (1) bekezdés (4) albekezdése szerinti jogvesztő határidőként előírtnál hosszabb időszakot alkalmazzanak.

A Kúria azzal egyetértett, hogy az intézkedésben való jogosulatlan részvétel megállapítására az Eljárási tv. 69. § (8) bekezdése szerinti ötéves határidőn túl nincs jogszerű lehetőség. Jelen ügyben felperes a több éves programban nem úgy vett részt, hogy annak jogszabályi feltételei már a kérelem benyújtásakor sem álltak fenn, hanem jogosultságát azáltal veszítette el, hogy a támogatási kérelemben vállalt üzemméretet a 4. évben nem teljesítette. E jogsértés Jogcímrendelet szerinti szankciója az uniós rendelkezés szerinti eltérő elévülési határidőben a már kifizetett támogatási összeg visszafizetése.

A 2988/95 rendelet 3. cikke szerint az elévülési idő főszabály szerint a szabálytalanság elkövetésétől számított 4 év azzal, hogy a többéves programok esetén minden esetben addig tart, amíg a program véglegesen le nem zárult. A szabálytalanságot a felperes az ötéves működtetési időszak negyedik évében követte el, melytől számítva az alperes visszakövetelési igénye nem évült el.

Az elsőfokú bíróság – annak indokolásaként, hogy miért nem a 2988/95 rendeletet elévülési szabályai alkalmazandóak jelen esetben – hangsúlyozta, hogy a rendeletet a Tanács a csalásokkal szembeni küzdelem eredményessé tétele érdekében hozta, a rendelet a szándékosan vagy gondatlanságból okozott szabálytalanságok esetén alkalmazandó szankciók és eljárási szabályok meghatározására szolgál, míg az alperes a felperessel szemben objektív szankciót alkalmazott a szándékosság vagy gondatlanság vizsgálatát mellőzve.

A Kúria nem osztotta ezen érvelést. Egyrészt pontosítani szükséges a rendelet célmeghatározását, ami az Unió pénzügyi érdekeinek védelme és e célból a közösségi joggal kapcsolatos szabálytalanságok esetére egy keretszabályozás kialakítására az egységes ellenőrzések, a közigazgatási intézkedések, továbbá szankciók tekintetében rendelkezik (2988/95 rendelet, 1. cikk). A cél tehát jóval általánosabb, mint a csalás elleni küzdelem. Ez utóbbi csupán egy (bár igen meghatározó) dimenziója ezen általános célnak. Ezen kívül a rendelet szabálytalanság-meghatározása sem szól a szándékosság vagy gondatlanság kérdéséről: „Szabálytalanság a közösségi jog valamely rendelkezésének egy gazdasági szereplő általi, annak cselekménye vagy mulasztása útján történő megsértése, amelynek eredményeként a Közösségek általános költségvetése vagy a Közösségek által kezelt költségvetések kárt szenvednek vagy szenvednének, akár közvetlenül a Közösségek nevében beszedett saját forrásokból származó bevétel csökkenése vagy kiesése révén, akár indokolatlan kiadási tételek miatt.” (2988/95 rendelet, 1. cikk)

A fentieket összegezve, a felülvizsgálati kérelemben helytállóan hivatkozott az alperes a 2988/95 rendelet, mint közvetlenül alkalmazandó uniós jogi norma szerinti elévülési szabályokra, melyeknek a támadott határozata mindenben megfelel, ezért a Kúria az elsőfokú bíróság keresetnek helyt adó ítéletét a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és a felperes keresetét elutasította.

Kfv.I.35.700/2017/4.

Vagyonőri tevékenység végzése esetén a jogszabályi előírások folytán a számlabefogadó részéről egy szigorúbb ellenőrzési kötelezettség áll fenn, ezek elmulasztása esetén az ésszerűen elvárható intézkedések elmulasztása jogszerűen kerül a felperes terhére megállapításra.

Az alperes részletes és kimerítő indokát adott annak, hogy az adólevonási jog megtagadására milyen okok miatt került sor, részletesen feltárta a számlakibocsátók körülményeit, nyilatkozta és helytállóan értékelte képviselőinek ellentmondó nyilatkozatait, figyelembe vette, hogy az útépitésnél dolgozó munkavállalók korábban milyen kapcsolatban álltak felperessel. Mindezek alapján helytállóan következtetett arra, hogy a felperest nem lehetett a foglalkoztatási konstrukció átszervezésében kívülállónak tekinteni, ami cáfolta azt az állítását, hogy jóhiszeműen, a tőle ésszerűen elvárható intézkedések megtétele mellett járt el.

Az általános forgalmi adó levonási ügyekben az EU Bíróság és az azon alapuló, azt követő kúriai gyakorlatban kialakultak olyan standardizált elemek amelyek gátját képezik a levonási jog gyakorlásának.(pl.: az ügyletek gazdasági racionalitásának hiánya, tényleges gazdasági kockázat hiánya, kismértékű haszonkulcs alkalmazása, adóminimalizálásra való törekvés, a beszerzésekért történő fizetés „fordított útja”, személyi összefonódások, a gazdasági esemény nem független felek közötti jellemzőkkel bír, személyi, tárgyi feltételek hiánya, beszállító társaságok dokumentációjának hiánya, eltűnő, utóbb dokumentációk hiánya miatt levizsgálhatatlan vállalkozások, a társaságok képviselői elérhetetlenek, a gazdasági eseményekben „résztvevők” információ hiánya, részletesen a gazdasági eseményről nyilatkozni nem tudnak, egyetlen kereskedői kapcsolat jelenléte) Ezek a standardizált elemek nagyon nagy számban fordultak elő a perbeli ügyben.

Az ítélet indokolása leszűkítve elemzi és értékeli azokat tényeket, amelyek az adólevonási jog jogszerűtlenségének megítélésénél felmerült az adott ügyben, kizárólag azokat veszi figyelembe, melyek a felperesi kereset alátámasztására alkalmasak. Figyelmén kívül hagyja viszont a számlakibocsátók oldalán felmerülő súlyos hiányosságokat, ezeket a felperesi magatartással összefüggésben nem értékeli azzal az indokkal, hogy a felperesnek azokra ráhatása nem lehetett. A Kúria már az előbbieken kifejtette, hogy a vagyonőri tevékenység esetében a jogszabályi előírások folytán áll fenn a számlabefogadó részéről egy szigorúbb ellenőrzési kötelezettség, melyet az elsőfokú bíróság a tényállás megítélésakor teljes egészében negligál. Az adóhatóság körültekintő alapos vizsgálatot végzett, okszerűen foglalta össze azokat a körülményeket, amelyek alapján a levonási jog megtagadása mellett döntött.

Súlyosan tévedett, amikor a számlakibocsátó 2. által kibocsátott számla esetében elismerte az adólevonási jogot. A számlakibocsátó nem tartozott áfa körbe, melyet az adószámában felperes által is felismerhető „1” szám jelez. Ez már önmagában akadály a adólevonási jog érvényesítésének, függetlenül a számlában feltüntetett gazdasági esemény tényleges megvalósulásától. Az, hogy a számlakibocsátó ígéretet tesz az áfa alanyiság változtatására, még nem elegendő ok a felperes részéről a számla adótartalmának levonására.

Kfv.III.37.542/2017/6.

Élelmiszer engedély nélküli forgalomba hozatala tilos, az ilyen tevékenység feltárása esetén a hatóság a tevékenység végzését azonnali hatállyal megtilthatja, elrendelheti a termékek megsemmisítését, illetőleg azok zár alá vételét, továbbá a már forgalomba hozott termékek forgalomból történő visszahívását. Ezen túl az engedély nélküli tevékenység végzője élelmiszerlánc-felügyeleti bírság megfizetésére is köteles.

A 882/2004/EK rendelet 3. cikk (2) és (3) bekezdése kifejezetten kimondja, hogy a hatósági ellenőrzéseket előzetes figyelmeztetés nélkül kell végezni, továbbá, hogy a hatósági ellenőrzéseket az élelmiszerek előállításának, feldolgozásának és forgalmazásának bármely szakaszában kell végezni. Az ellenőrzés időpontjában megállapításra került, hogy az élelmiszer-vállalkozás működik. A 2008. évi XLVI. törvény (a továbbiakban: Éltv.) 22. § (1) bekezdés c) pontja szerint az üzemelés teljes időtartama alatt jelen kell lennie egy azonnali intézkedésre feljogosított felelős személynek, aki az

alperesi felszólításra felelős személyként jelentkezett az X. volt, aki a felperes munkavállalója volt és a felperes pecsétjével is rendelkezett. Ugyanakkor az is egyértelműen megállapítható, hogy az alperes által feltártak nem ezen személy nyilatkozatán, hanem az ellenőrzés tapasztalatain alapultak.

Kfv.V.35.114/2018/7.

Munkavállalóként egy tagállamban tevékenységet folytató személyek az adott tagállam jogszabályainak hatálya alá tartoznak. A foglalkoztatói terhelő szociális hozzájárulási adót, a munkavállalókat, terhelő nyugdíj járulékot egészség-biztosítási és munkaerő-piaci járulékot, szakképzési hozzájárulást a belföldön bejegyzett munkaerőt kölcsönbe vevőnek kell megfizetnie.

Az irányadó tényállás szerint 15 munkavállaló esetében - a felperes által sem vitatottan - nem állt rendelkezésre A1-es igazolás, nem bizonyította a felperes, hogy e munkavállalók Szlovákiában minősülnek biztosítottnak, és jelen ügyben egyértelműen nem kiküldetésre, hanem munkaerő-kölcsönzésre került sor. A 883/2004/EK rendelet 11. cikk (1) bekezdése pedig akként rendelkezik, hogy az e rendelet hatálya alá tartozó személyekre csak egy tagállam jogszabályai alkalmazandók, és a 11. cikk (3) bekezdés a) pontja pedig egyértelműen kimondja, hogy a munkavállalóként egy tagállamban tevékenységet folytató személyek az adott tagállam jogszabályainak hatálya alá tartoznak.

Utalt a Kúria arra, hogy az EU Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében fő szabályként a munkavállaló ahhoz a szociális biztonsági rendszerhez tartozik, amely területén a munkavégzés folyik. A „foglalkoztatás helye” szerinti alapelv alól kivételt főként azok az esetek jelentenek, amikor közvetlen a kapcsolat a kölcsönbeadó és a kiküldött munkavállaló között (C-202/97., C-178/97.), és az EU Bíróság ítéletei utalnak azokra az ismérvekre is, amelyek alapján az e körben a döntés meghozható. Az alperes és az elsőfokú bíróság ezért helytállóan járt el akkor, amikor a perrel érintett jogviszony valamennyi elemét feltárta, és ezeket, így különösen az A1-es igazolás hiányát, jogszerűen vette figyelembe.

A Kfv.I.35.486/2017/6. számú ítélet [25] pontjával egyezően a Kúria jelen ügyben eljáró tanácsa is hangsúlyozta, hogy az adófizetési kötelezettség megállapítása, a magyar nemzeti jogszabályok szerinti speciális adók és járulékok viselésének kérdése volt a per tárgya. A szlovák társaság pedig – a felperes által sem vitatottan - Magyarországon területén nem bejegyzett külföldi vállalkozás, itt telephellyel, képviselővel, adószámmal nem rendelkezik, nem tartozik a magyar jogszabályok hatálya alá, ezért terhére adó és járulékfizetési kötelezettség nem állapítható meg. A felperesi érveléssel ellentétben a 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Tbj.) 56/A. § (4) bekezdés b) pontja nem ellentétes a 987/2009/EK rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 21. cikkével, mivel ezzel összhangban rendelkezik úgy, hogy ha a kölcsönbeadó cég külföldi vállalkozás, akkor az adó és járulékfizetési, bevallási kötelezettség a kölcsönbevevő társaságot terheli.

A felperes által megjelölt 2011. évi CLVI. törvény (a továbbiakban: Szochotv.) 454. § (5) bekezdése kogens (kötelezően alkalmazandó) szabályként rendelkezik akként, hogy ha a kölcsönbeadó külföldi kifizető, az adó alanyának a munkavállalót kölcsönbevevő személy minősül. A 2011. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Szakhoztv.) 4. § (1) bekezdése szerint a szakképzési hozzájárulás alapja a hozzájárulásra kötelezett terhelő szociális hozzájárulási adó alapja. Rámutatott a Kúria arra is, hogy a személyi jövedelemadótól szóló 1995. évi CXVII. törvény 24. § (3) bekezdése is azt írja elő, hogy ha a munkavállaló magyarországi foglalkoztatására munkaerő-kölcsönzés keretében kerül sor, a kölcsönbeadó külföldi vállalkozás és a járulékkötelezettségeket a belföldön bejegyzett kölcsönvevő teljesíti, akkor e foglalkoztatással összefüggésben a kölcsönbevevő az általa juttatott bevétel tekintetében munkáltatóként jár el. A Tbj. 5. § (1) bekezdés a) pontja pedig akként rendelkezik, hogy biztosított a munkaviszonyban álló személy, és a biztosított után a Tbj. 18. és 19. §-ai értelmében egészségbiztosítási, nyugdíjbiztosítási járulékot, munkaerő-piaci járulékot, nyugdíj-jarulékot kell fizetni.

A felperes – a Kúria jogi álláspontja szerint - tévesen hivatkozott a Vhr. 21. cikkének alkalmazhatóságára, mivel ténylegesen munkaerő-kölcsönzés történt, így a 883/2004/EK rendelet előzőekben megjelölt 11. cikke szerinti szabályokat kellett alkalmazni. Az elsőfokú bíróság tehát megalapozottan és jogszerűen állapította meg az alperesi határozat törvényes voltát. A Kúria nem adott

helyt a felperes előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló indítványának sem, mivel az előzőekben részletezett okok miatt nem észlelt ellentmondást a 883/2004/EK rendelet, a Vhr.21. cikke és a felperes által megjelölt Tbj., Szochotv., Szakhotv. szabályai között.

Kfv.I.35.128/2018/4.

Az ésszerűen elvárható intézkedések köre az adott ügy körülményeitől függ, melynek elbírálása az eljáró bíróság feladata.

Az általános forgalmi adó levonási ügyekben az EU Bíróság és az azon alapuló, azt követő kúriai gyakorlatban kialakultak olyan standardizált elemek amelyek gátját képezik a levonási jog gyakorlásának.(pl.: az ügyletek gazdasági racionalitásának hiánya, tényleges gazdasági kockázat hiánya, kismértékű haszonkulcs alkalmazása, adóminimalizálásra való törekvés, a beszerzésekért történő fizetés „fordított útja”, személyi összefonódások, a gazdasági esemény nem független felek közötti jellemzőkkel bír, személyi, tárgyi feltételek hiánya, beszállító társaságok dokumentációjának hiánya, eltűnő, utóbb dokumentációk hiánya miatt levizsgálhatatlan vállalkozások, a társaságok képviselői elérhetetlenek, a gazdasági eseményekben „résztevők” információ hiánya, részletesen a gazdasági eseményről nyilatkozni nem tudnak, egyetlen kereskedői kapcsolat jelenléte) Ezek a standardizált elemek nagyon nagy számban fordultak elő a perbeli ügyben.

Utalt a Kúria arra is: az Európai Unió Bírósága kimondta, hogy a jogbiztonság elve kötelezettséget is megfogalmaz minden adóalany számára annak érdekében, hogy az ügyleteik ne segítsenek másokat adókijátszáshoz. A C-80/11. és C-142/11. számú egyesített ügyekben (Mahagében-Dávid-ügy), illetve a C-324/11. számú ügyben (Tóth-ügy) az EU Bíróság szintén hangsúlyozta, hogy a nemzeti hatóságoknak és bíróságoknak meg kell tagadniuk az adólevonás jogát biztosító előnyt, ha objektív körülmények alapján megállapítható, hogy e jogra csalárd módon vagy visszaélészerűen hivatkoztak. Ugyanezen ítélet 54. pontjában az EU Bíróság megerősítette a C-409/04. számú Teleos és társai ügyben már kimondott értelmezését, mely szerint nem ellentétes az uniós joggal, ha azt követelik meg a gazdasági szereplőktől, hogy tegyenek meg minden tőlük ésszerűen elvárható intézkedést annak érdekében, hogy az általuk teljesítendő ügylet ne vezessen adókijátszáshoz. Az ésszerűen elvárható intézkedések köre pedig az adott ügy körülményeitől függ, melynek elbírálása a nemzeti bíróság feladata. (C-277/14. 51. pont)

Az ésszerű és az adózótól elvárható intézkedések körébe a Kúria jogi álláspontja szerint beletartozik minden olyan intézkedés, amely a számlakibocsátó működési körülményeivel, képviseletével, teljesítési képességével kapcsolatos. Különös jelentőséggel bír ez akkor, mikor a felperessel szerződött Kft. tevékenységi körei között nem került feltüntetésre a szerződésben vállalt, de még annak megfelelő, vagy hasonló tevékenység sem, sőt attól lényegesen eltérő más szakmai ismeretet igénylő tevékenységi kör szerepel. Ehhez járult még az is, hogy a felperesi képviselő, de még a számlakibocsátó sem tud pontos információkkal szolgálni a teljesítésben közreműködő személyekről. Nem ért egyet a Kúria azzal a felperesi érveléssel, hogy az elvállalt munka nem igényelt speciális szakmai felkészültséget. A felek között létrejött szerződés tartalmából kitűnően nem segédmunkára, hanem olyan szakipari munkára vállalkozott a számlakibocsátó melyhez valamilyen minimális szintű villamosipari, kőművesi képzettség szükséges. A perbeli ügyben a rendelkezésre álló iratok alapján az állapítható meg, hogy a felperes – a Pp. 164.§ (1) bekezdése alapján eljárva – a peres eljárás során sem bizonyította az ésszerű intézkedések megtételét.

Kfv.IV.35.206/2018/4.

A Pp. jogi képviseletre vonatkozó szabályaitól való eltérésre az Alapjogi Charta 47. cikke alapján sincsen lehetőség. Az Alapjogi Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében a tagállamok az Alapjogi Chartát csak annyiban alkalmazzák, amennyiben az Unió jogát hajtják végre. Ugyanezen rendelkezés (2) bekezdése azt is rögzíti, hogy Charta az uniós jog alkalmazási körét nem terjeszti ki az Unió hatáskörein túl, továbbá nem hoz létre új hatásköröket vagy feladatokat az Unió számára. Bár jelen per tárgya, ahogyan arra a felperes is utalt, ESB-alapból támogatott projekt, az ügyben irányadó, jogi

képviselőre vonatkozó eljárási szabályok csak közvetetten kapcsolódnak az alapul fekvő uniós szabályokhoz, nem tekinthetők azt végrehajtó, jelen esetben a Charta alkalmazását megalapozó rendelkezésnek. Az EU Bíróság ítélkezési gyakorlata is megerősíti, hogy az uniós jog végrehajtásával összefüggésben felmerült járulékos jogi kérdések nem minden esetben tartoznak az uniós jog hatáskörébe (lásd többek között az EU Bíróság C-56/13. sz. Érsekcsanádi ügyben hozott ítéletét).

A Kúria jelen eljárásban nem adhatott helyt a felperes EU Bíróság előtti előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelmének sem. A Pp. 155/A. §. (1) bekezdése alapján "A bíróság az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárását az Európai Közösséget létrehozó Szerződésben [jelenleg: Európai Unió Működéséről szóló Szerződés, a továbbiakban: EUMSZ] foglalt szabályok szerint kezdeményezheti." Az EUMSZ 267. cikke értelmében az uniós jog értelmezését abban az esetben kéri (illetve köteles kérni) a tagállami bíróság, ha az előtte folyamatban lévő ügyben, határozatának meghozatalához az EU Bíróság döntése szükséges. Az EUMSZ 267. cikke szerinti előzetes döntés funkciója az EU Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint is az, hogy a tagállami bíróságoknak az eldöntendő (érdemi) jogviták megoldásához szükséges támpontokat nyújtson az uniós jog értelmezése terén (C-614/14. sz. Ognyanov ügyben hozott ítélet, 16. pont; C-42/17. sz. M.A.S. és M.B. ügyben hozott ítélet, 23. pont); az EU Bíróság csak ebben az esetben rendelkezik hatáskörrel előzetes döntéshozatalra. Tekintve, hogy jelen ügyben a Pp. 73/A. § (1) bekezdése szerinti, ügyvédi képviselőre vonatkozó eljárási feltétel hiányában nem kerülhet sor a felülvizsgálati kérelem érdemi vizsgálatára, a Kúriának nincs lehetősége arra, hogy a Pp. 155/A. §. (1) bekezdése és az EUMSZ 267. cikke alapján előzetes döntést kérjen.

Munkaügyi ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Polgári ügyszak

Pfv.I.22.023/2017/6.

Érvényes az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik - továbbiak mellett - tartalmazza az éves, százalékban kifejezett teljes hiteldíj mutatót, tartalmazza a kamatot, illetve az a szerződés rendelkezései alapján egyértelműen kiszámítható, megállapítható.

Az adott esetben (ahogyan arra a felperes a felülvizsgálati tárgyaláson helyesen hivatkozott), az árfolyamkockázat vizsgálata nem képezte a per tárgyát. A C-51/17. számú ügyben hozott ítéletben sem az szerepel, hogy a nemzeti bíróság kötelessége hivatalból vizsgálni az összes lehetséges érvénytelenségi okot egy szerződéssel összefüggésben: az ítélet 87. pontja szerint a nemzeti bíróság – amennyiben a rendelkezésére állnak az e tekintetben szükséges jogi és ténybeli elemek – hivatalból köteles vizsgálni a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 1993. április 5-ei 93/13/EGK tanácsi irányelv hatálya alá tartozó szerződési feltétel tisztességtelen jellegét, ezzel ellensúlyozva a fogyasztó és az eladó vagy szolgáltató közötti egyenlőtlen helyzetet. A C-51/17. számú ügyben hozott ítélet e pontja összhangban áll az érvénytelenségi perekben felmerülő egyes eljárásjogi kérdésekről szóló 2/2010. (VI.28.) PK vélemény 4.a. és 4.b. pontjában foglaltakkal, amelyeknek megfelelően a bíróságnak csak a rendelkezésre álló bizonyítási anyag alapján tényként egyértelműen megállapítható, nyilvánvaló semmisséget kell hivatalból észlelnie, azonban a bíróság hivatalból nem folytathat le bizonyítást a semmisség megállapíthatósága érdekében. A semmisség hivatalból történő észlelése a másodfokú eljárásban is kötelezettsége a bíróságnak, ha az elsőfokú eljárás adataiból a semmisségi ok fennállása egyértelműen megállapítható.

II. A 2008/48/EK irányelvet (a továbbiakban: irányelv) 2008. április 23-án fogadták el, a perbeli szerződést viszont 2006. november 15-én kötötték. Az irányelvet nem lehet alkalmazni azokra a hitelmegállapodásokra, amelyek a nemzeti végrehajtási intézkedések hatálybalépésének időpontjában már léteztek. Mivel a C-42/15. számú ügyben hozott ítélet az irányelv egyes pontjainak értelmezését tartalmazza, az ítéletet sem lehet alkalmazni a jelen per elbírálása során.

Emiatt csupán megjegyzi a Kúria, hogy a C-42/15. számú ügyben hozott ítéletből egyébként sem vonható le az a következtetés, hogy az üzletszabályzat és a hirdetés akkor válik az egyedi

szerződés részévé, ha az ügyfél azokat is aláírta. Az ítélet szerint a nemzeti szabályozás előírhatja azt, hogy a feleknek a szerződés minden mellékletét alá kell írnia, azonban a magyar szabályozásban erre vonatkozó előírás nincsen.

A régi Ptk. 2006. március 1-től hatályos (a 2006. március 1. napját követően kötött, így a perbeli szerződésre is irányadó) 205/B.§ (1) bekezdése szerint az általános szerződési feltétel akkor válik a szerződés részévé, ha alkalmazója lehetővé tette, hogy a másik fél annak tartalmát megismerje, és ha azt a másik fél kifejezetten vagy ráutaló magatartással elfogadta. Az, hogy a szerződés a mellékletei között nem említi az általános szerződési feltételeket és hirdetményt, önmagában nem igazolja, hogy azokat a felperes nem ismerhette meg, ugyanakkor a felperes a szerződésről készült okirat VIII.13. pontjában kijelentette, hogy az alperes üzletszabályzatának, hirdetményének rendelkezéseit megismerte, azokat magára nézve kötelezőnek elfogadta. Az okiratba foglalt – írásbeli – elismerő nyilatkozatával szemben a felperesnek kellett volna bizonyítania, hogy az üzletszabályzatot és a hirdetményeket mégsem „ismerhette meg”, azonban ez irányú állításainak igazolására bizonyítási indítványt sem tett. Megjegyzi a Kúria: ha a felperes megismerhette volna az alperes üzletszabályzatában és hirdetményében foglaltakat, azonban ezt elmulasztotta, ez nem eredményezi a szerződés érvénytelenségét.

Pfv.I.22.278/2017/6.

I. A jogerős ítélet csak olyan kérdésben támadható felülvizsgálati kérelemmel, amely a megelőző eljárásoknak is tárgya volt.

II. Az uniós jog által az érintett területen a nemzeti bíróságokra ruházott feladat nem korlátozódik annak pusztán lehetőségére, hogy valamely szerződési feltétel esetlegesen tisztességtelen jellegét megítéljék, hanem magában foglalja e kérdés hivatalból történő megítélésének kötelezettségét is, amennyiben a rendelkezésükre állnak az e tekintetben szükséges jogi és ténybeli elemek. A szükséges jogi és ténybeli elemek pedig csak akkor fognak a bíróságok rendelkezésére állni, ha azokat a fél a bíróság rendelkezésére bocsátja.

I. A felülvizsgálati érveléssel ellentétben az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EU Bíróság) a C-397/11. számú előzetes döntéshozatali eljárásra irányuló ügyben nem arra mutatott rá, hogy egy tagállami bíróságnak hivatalból kell vizsgálnia a fogyasztói szerződés semmisségét, még akkor is, ha arra a felek nem hivatkoznak, hanem azt mondta ki, hogy a fogyasztó és az eladó (vagy szolgáltató) közötti egyenlőtlen helyzetet csak a szerződő feleken kívüli, pozitív beavatkozás egyenlítheti ki, azaz a nemzeti bíróság – amennyiben a rendelkezésére állnak az e tekintetben szükséges jogi és ténybeli elemek – hivatalból köteles vizsgálni az irányelv hatálya alá tartozó szerződési feltétel tisztességtelen jellegét, ezzel ellensúlyozván a fogyasztó és a kereskedő közötti egyenlőtlen helyzetet. Következésképpen az uniós jog által az érintett területen a nemzeti bíróságokra ruházott feladat nem korlátozódik annak pusztán lehetőségére, hogy valamely szerződési feltétel esetlegesen tisztességtelen jellegét megítélje, hanem magában foglalja e kérdés hivatalból történő vizsgálatának kötelezettségét is, amennyiben a rendelkezésükre állnak az e tekintetben szükséges jogi és ténybeli elemek [lásd többek között a Banco Español de Crédito C-618/10. számú ügyben hozott ítélet 43. pontját, illetve a Banif Plus Bank C-472/11. számú ügyben hozott ítélet 23. pontját]. Mindezek szerint az adott kérdések hivatalbóli megítélésének feltétele, hogy a bíróságok rendelkezésére álljanak az ehhez szükséges jogi és ténybeli elemek, melyek csak akkor fognak a bíróságok rendelkezésére állni, ha azokat a felek (elsősorban a felperes) a bíróság rendelkezésére bocsátják. A keresetlevélnek tartalmaznia kell – továbbiak mellett – az érvényesíteni kívánt jogot, azaz a kereset tárgyát, mégpedig az annak alapjául szolgáló tényeknek és azok bizonyítékainak a megjelölése mellett. A felperesnek az érvényesíteni kívánt jogra vonatkozó minden releváns tényt elő kell adnia. Mindenképpen a felperes feladata tehát a tényalap megjelölése, amely a jelen esetben annak a megfogalmazását is jelenti, hogy miért nem fogadható el számára az adott szerződés vagy szerződéses rendelkezés. Ez adja meg a bíróság eljárásának az alapját, ez jelöli ki a bíróság vizsgálatának kereteit, ez a kereset jogalapja.

Az adott esetben a felperes perbeli pozíciójából adódó kötelezettségét nem teljesítette, hiszen a megelőző eljárásokban a felülvizsgálati kérelmében hivatkozott valamennyi ténybeli elemet nem

jelölte meg. Felülvizsgálati kérelmében a tájékoztatás tisztességességének vizsgálatára hivatkozott, viszont ez keresete indokai között nem szerepel, valamint az árfolyamkockázat áthárításának kérdésére utal, ezzel szemben keresetében az árfolyamváltozás terheinek áthárítását az egyoldalú szerződésmódosítás körében hivatkozta és ezzel összefüggésben a szerződés érvénytelenségét állította.

E körben utalt arra a Kúria: a perbe vitt igény kijelöli azt a kört, amelyben a semmisségi ok hivatalból észlelése kötelezettsége a bíróságnak, hiszen a bíróságnak csak a rendelkezésre álló bizonyítási anyag alapján, tényként egyértelműen megállapítható nyilvánvaló semmisséget kell hivatalból észlelnie.

A másodfokú bíróság ítélete 5. oldalán a második bekezdés utolsó mondatában ki is fejtette, hogy nyilvánvaló semmisségi okot nem észlelt.

II. A másodfokú bíróság eljárása során vizsgálta, hogy a felperes indítványának megfelelően indokolt-e a per tárgyalásának felfüggesztése a C-51/17. számon folyó előzetes döntéshozatali eljárásra tekintettel, de az indítványt nem találta teljesíthetőnek.

A másodfokú bíróság a per tárgyalását nem függesztette fel, a felülvizsgálati érvekkel ellentétben nem azért, mert ezt az indítványt a felperes a másodfokú eljárás során a fellebbezési ellenkérelmében terjesztette elő, hanem azért, mert az előzetes döntéshozatali eljárás az árfolyamkockázat áthárításának tisztességtelenségének vizsgálatával kapcsolatos, a felperes azonban keresetében az árfolyamkockázatra a szerződés felmondásával összefüggésben hivatkozott, azaz a másodfokú bíróság a felfüggesztést megalapozó közvetlen összefüggést nem állapította meg, saját eljárása és az EU Bíróság előzetes döntéshozatali eljárása között.

A felperes által a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott Pp. 152.§ (2) bekezdése egyébként sem teszi kötelezővé a bíróságnak a tárgyalás felfüggesztését, ez csupán a bíróság lehetősége, ha a per eldöntése olyan előzetes kérdés elbírálásától függ, amelynek tárgyában más polgári per, vagy a bíróság hatáskörébe tartozó más polgári eljárás már folyamatban van.

A felfüggesztéssel összefüggésben az sem lényegtelen körülmény, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 267. cikk (3) bekezdését akként kell értelmezni, hogy a végső fokon eljáró nemzeti bíróság nem köteles az EU Bírósághoz fordulni pusztán amiatt, hogy az előtte folyamatban lévőhöz hasonló ügyben és pontosan ugyanabban a kérdéskörben valamely alsóbb szintű nemzeti bíróság előzetes döntéshozatal céljából kérdést terjesztett az EU Bíróság elé, és nem is köteles megvárnai az e kérdésre adott választ, ahogyan ezt az EU Bíróság a C-72/14. és C-197/14. számú X kontra T.A. van Dijk egyesített ügyekben hozott ítéletében kifejtette.

Pfv.I.22.365/2017/3.

A tényállás megállapításának a módjára vonatkozó és az ügy érdemi elbírálására is lényeges kihatással lévő eljárásjogi szabálysértés hiányában a szabad bírói mérlegeléssel megállapított tényállás felülvizsgálati eljárás keretében történő felülmérlegelésének, a bizonyítékok újbóli értékelésének nincs helye.

Az Európai Unió Bíróságának a C-618/10. számú ügyben hozott ítélete 71. pontjában nem az szerepel, hogy a bíróságoknak hivatalból kell alkalmazni az irányelvben foglaltakat, hanem az, hogy a 93/13/EGK irányelve (a továbbiakban: Irányelv) 6. cikkének (1) bekezdése nem értelmezhető oly módon, hogy az lehetővé teszi a nemzeti bíróság számára, hogy abban az esetben, ha az eladó, vagy a szolgáltató és a fogyasztó közötti szerződésben foglalt tisztességtelen feltétel fennállását megállapítja, az említett feltétel tartalmát módosítsa ahelyett, hogy a fogyasztó vonatkozásában e feltétel alkalmazásától egyszerűen eltekintene. Ezzel szemben az ítélet 43. pontja szerint az uniós jog által az érintett területen ily módon a nemzeti bíróságokra ruházott feladat nem korlátozódók annak pusztán lehetőségére, hogy valamely szerződési feltétel esetlegesen tisztességtelen jellegét értékeljék, hanem magában foglalja e kérdés hivatalból, akár saját illetékességük vizsgálata során történő vizsgálatának kötelezettségét is, amennyiben a nemzeti bíróságok rendelkezésére állnak az e tekintetben szükséges ténybeli és jogi elemek.

A perben korábban eljáró bíróságokat mulasztás e téren sem terheli, a másodfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésére, hogy a tisztességtelenséget eredményező körülményekre történő

hivatkozás a régi Ptk. 209.§-a alapján vizsgálható, viszont a tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók a főszolgáltatást megállapító, illetve a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési kikötésekre.

A perbeli szerződés nem lakossági, fogyasztási kölcsönszerződés, azonban a perben korábban eljáró bíróságok helyesen utaltak arra: ha lakossági, fogyasztási kölcsönszerződés lenne, akkor sem megalapozott a kereset, mert a szerződés megfelel a szükséges tartalmi követelményeknek, azaz alaptalan a felperes azon felülvizsgálati érvelése, hogy a szerződés tárgya és a törlesztőrészek meghatározásának vizsgálata körében mulasztottak volna a bíróságok.

Pfv.I.20.919/2018/5.

A Kúria a felperes kérelme alapján vizsgálta a felülvizsgálati kérelem és az Európai Unió Bírósága előtt folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárások viszonyát, és megállapította, hogy a felperes felülvizsgálati kérelmében előadottak – a keresetben és az elsőfokú bíróság ítéletével szemben előterjesztett fellebbezésben foglaltakkal egyezően – összefüggenek a C-51/17. számú előzetes döntéshozatali eljárás tárgyával, így a felülvizsgálati kérelem elbírálásának előkérdése az előzetes döntéshozatali eljárást lezáró határozat.

A felperes által hivatkozott másik előzetes döntéshozatali eljárás vonatkozásában ugyanakkor a felfüggesztés alapjául szolgáló összefüggés nem volt feltárható. A C-34/18. számú ügyben az Európai Unió Bírósága a közjegyzői ténytanúsítvány kérdésével foglalkozik a 93/13. számú EGK irányelvnek való megfelelés szempontjából. A felperes a ténytanúsítvány érvénytelenségét a szerződés VIII./10) pontjának a 18/1999. (II.5) kormányrendeletet sértő érvénytelenségére vezette vissza, melyhez kapcsolódóan a Kúria a következőket emeli ki: a kifogásolt szerződéses kikötés esetleges érvénytelenségével, emiatt a szerződésből való kiesésével a szerződés a részleges érvénytelenség szabályai szerint teljesíthető marad. A közjegyzői tanúsítvány kiállítása ugyanakkor – a VIII./10) ponttól függetlenül – minden esetben a végrehajtást kérő jogosult egyoldalú nyilatkozatán alapul, az a szerződéses kikötés esetleges érvénytelenségétől függetlenül kibocsátható, az érvénytelenség tehát a végrehajtás elrendelésének nem akadálya. Megjegyzi a Kúria: a felperes magyar jogszabály megsértését jelölte meg az érvénytelenség okaként, a magyar jogrendszer pedig ismeri a közvetlen végrehajtás intézményét, melyet az Alkotmánybíróság több esetben is vizsgált és azt nem találta alkotmányosértőnek, az Európai Unió Bírósága pedig a C-32/14. számú ügyben fejtette ki, hogy a jogintézmény nem összeegyeztethetetlen a 93/13 EGK irányelv követelményeivel sem. Végezetül arra utal a Kúria, hogy a kifogásolt szerződéses kikötéssel kapcsolatos bírói gyakorlat is kialakult, azt az 1/2018. GEH részletesen tartalmazza. Az ismertetett indokok miatt a kifogásolt szerződéses rendelkezéssel kapcsolatos kereseti – felülvizsgálati – kérelem nincs a felfüggesztést megalapozó összefüggésben a C-34/18 számú ügygel.

Az Európai Unió Bírósága előtt C-51/17. számon folyó ügy eredménye azonban az előzőekben kifejtettek szerint kihat a jelen eljárásra, s mivel az előkérdésnek minősülő előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig a nemzeti eljárásoktól tartózkodni kell (tekintettel arra, hogy az Európai Unió Bíróságának határozata ítélt dolgot jelent, ezenkívül kötelező nemcsak az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet kezdeményező nemzeti bíróság, hanem a tagállamok valamennyi bírósága számára is), a Kúria a Pp.270.§ (1) bekezdésének megfelelően alkalmazott Pp.152.§ (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárást felfüggesztette az Európai Unió Bírósága előtt C-51/17. számon indult előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig.

Gazdasági ügyszak

Gfv.VII.30.642/2017/12.

Az a szerződéses rendelkezés, amely szerint a pénzügyi intézmény a saját nyilvántartásai alapulvételével jogosult a fogyasztói tartozások kimutatására, és a szerződő felek az e kimutatás alapján készült, közokiratba foglalt ténytanúsítványt tekintik irányadónak, nem minősül joghatályos tartozáselismerő nyilatkozatnak, ezért a bizonyítási terhet a fogyasztó számára hátrányosan nem változtatja meg és nem korlátozza a fogyasztó jogszabályon alapuló igényérvényesítési lehetőségét

sem. Minderre tekintettel az ilyen szerződéses rendelkezés nem tisztességtelen. A Korm. rend. 1. § (1) bekezdés b) pontja alapján az a kikötés tisztességtelen, amely a fogyasztóval szerződő felet a saját teljesítése megfelelőségének megállapítására jogosítja fel.

A Kúria az EBH 2018.G.1. számon közzétett gazdasági elvi határozatában kifejtetteket változatlanul, minden részletében irányadónak tekinti. Az adott ügyben a perbelivel a tartalmát és a lényegét tekintve megegyező szerződéses rendelkezés tekintetében a Kúria akként foglalt állást, hogy az a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára nem fordítja meg. Rámutatott, az a szerződéses rendelkezés, amely szerint a pénzügyi intézmény a saját nyilvántartásai alapulvételével jogosult a fogyasztói tartozások kimutatására, és a szerződő felek az e kimutatás alapján készült, közokiratba foglalt ténytanúsítványt tekintik irányadónak, nem minősül joghatályos tartozáselismerő nyilatkozatnak, ezért a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára nem változtatja meg, és nem korlátozza a fogyasztó jogszabályon alapuló igényérvényesítési lehetőségét sem. Döntésének jogi indokolásában hangsúlyosan hivatkozott az 1959. évi IV. számú törvény (a továbbiakban: rPtk.) 242. §-ában, az 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rHpt.) 206. §-ában, az 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 21. §-ában, az 1991. évi XLI. törvény (a továbbiakban: közjegyzői tv.) 111. § (1) bekezdésében, a 18/1999. (II. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. § (1) bekezdés i) és j) pontjaiban írtakra.

A Kúria a BH 2018.146. számon közzétett határozatában már állást foglalt a Kormányrendelet 1. § (1) bekezdés b) pontjára alapított tisztességtelenséggel összefüggésben is, amelyet az ott kifejtett indokokra utalással jelen ügyben is fenntart. Annak lényege szerint az a kikötés tisztességtelen, amely a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel arra, hogy maga állapítsa meg a saját teljesítése megfelelőségét. A keresettel támadott szerződéses rendelkezés azonban nem tartalmaz az alperest a megjelölt körben megillető egyoldalú jogosítványt, nem érinti (nem vonja el) a vele szerződő fél – a felperes – kötelmi jogát arra, hogy az alperes szolgáltatásának megfelelőségét megítélje és minősítse (rPtk. 283. §), így a kölcsönszerződés vizsgált pontjának tisztességtelensége ezen a címen sem állapítható meg.

A Kúria e határozatában kitért arra is, hogy az igényérvényesítés lehetőségei, a bizonyítási teher alakulása körében a kölcsönszerződésnek a perbelivel azonos tartalma a felperes jogi helyzetét nem érinti, nem teszi azt hátrányosabbá. A szerződéses kikötés tisztességtelensége megállapításának az rPtk. 209. § (1) bekezdésében írt feltétele erre figyelemmel nem valósult meg, mivel az alperes a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit nem határozta meg a jóhiszeműség és tisztesség követelményeinek megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a fogyasztó hátrányára.

Mindezekre tekintettel a jogerős ítélet az rPtk. 209. §-ának, illetve a Kormányrendelet 1. § (1) bekezdés b) és j) pontjainak helytelen alkalmazásával minősítette a perbeli kölcsönszerződés keresettel támadott rendelkezését tisztességtelennek.

Gfv.VII.30.056/2018/6.

A jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére ad okot, ha a kölcsönszerződés közjegyzői ténytanúsítvánnyal kapcsolatos rendelkezése tisztességtelenségen alapuló semmisségét a kereset alapjául megjelölt érvénytelenségi okok közül csak egy ok vizsgálatával állapította meg, jogi álláspontja azonban téves.

Előrebocsátja a Kúria, hogy a pénzügyi intézményeknek – az alábbiak szerint – jogszabályból fakadó kötelezettségük, hogy kölcsönszerződésből eredő követeléseiket nyilvántartsák, azokról a hatóságokat, illetve a hitelfelvevőket tájékoztassák.

A hitelintézetek és a pénzügyi vállalkozások éves beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 198/1996. (XII. 22.) Korm. rendelet, majd a 2001. január 1-jén az e rendelet helyébe lépett, azonos című 250/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet előírásai értelmében az alperesnek az ügyfeleivel, köztük a felperessel szemben fennálló követeléseiről folyamatos nyilvántartást kellett vezetnie. A nyilvántartásában szereplő adatokról a pénzügyi vállalkozás által a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete részére szolgáltatandó adatok köréről és az adatszolgáltatás módjáról szóló 52/2005. (XII. 28.) PM rendelet szabályai szerint negyedévente jelentést kellett tennie

a Felügyelet részére. A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 206. § (1) bekezdése pedig előírta, hogy folyamatos szerződések esetén legalább évente egy alkalommal, valamint a szerződés lejártakor egyértelmű, közérthető és teljes körű írásbeli kimutatást küldjön az ügyfeleinek. A kimutatást a Hpt. 206. § (2) bekezdése értelmében – az üzletszabályzat vagy szerződés eltérő rendelkezése hiányában – elfogadottnak kellett tekinteni, ha az ügyfél a kézbesítéstől számított 60 napon belül írásban nem emelt kifogást azzal, hogy mindezek a követelés érvényesíthetőségét nem érintik.

A perbeli jogvita eldöntése szempontjából ügyszempontú jelentőségű volt, hogy a felek között létrejött kölcsönszerződés II. Általános rész 1.3. pontjának azon kikötése, amely szerint a felperes mindenkori fizetési kötelezettségét illetően az alperes megbízására (saját nyilvántartása, könyvei alapján) készült közjegyzői okiratba foglalt ténytanúsítványt fogadja el, az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 242. §-a szerinti joghatályos tartozáselismerő nyilatkozatnak minősül-e. Tartozáselismerés esetén ugyanis a bizonyítási teher megfordul, és az adósnak kell bizonyítania, hogy az elismert tartozása nem áll fenn (BH1991.439.).

A fél nyilatkozatához – amint arról a Legfelsőbb Bíróság az EBH2000.309. szám alatt közzétett határozatában egyértelműen állást foglalt – a tartozáselismerés jogkövetkezményei akkor fűződhetnek, ha a tartozás elismerése magyarázatot nem igénylő módon, kifejezetten és félreérthetetlenül történik. Ennek az elvárásnak csak az olyan tartozáselismerő nyilatkozat felel meg, amelyet már fennálló, összegszerűen meghatározott követelés tekintetében tettek meg. A per tárgyát képező szerződéses rendelkezés viszont ilyennek nem tekinthető, e kikötés esetében ezért nem érvényesülnek a tartozáselismerés joghatásai.

A kereset tárgyát képező szerződéses kikötés nem volt a felperes részéről joglemondásként sem értékelhető. Az egyoldalú joglemondás fogalmi körébe ugyanis az a nyilatkozat vonható, amellyel a jogalany az őt kétségtől megillető jogosultságról kifejezetten lemond. Az rPtk. 207. § (4) bekezdése értelmében az igényérvényesítésről vagy a vitatásról való lemondásnak félreérthetetlennek és határozottnak kell lennie, nincs helye a nyilatkozat kiterjesztő tartalmú értelmezésének (BH1993. 673.).

Nem állít fel a keresettel támadott szerződéses kikötés a felek szerződésében olyan vélelmet sem, amelynek értelmében az alperes az igénye alapjául szolgáló, valamely egyébként bizonyítást igénylő tényt egy attól különböző, másik tény bekövetkezésével és igazolásával bizonyíthatná, és így képes lenne elhárítani bizonyítási kötelezettségét a bizonyítást igénylő, döntő tényre nézve. A kölcsönszerződés II/1.3. pontjának ilyen tartalom nem tulajdonítható.

Mindezekből következően, mivel a kölcsönszerződéses II/1.3. pontjának hivatkozott rendelkezése sem tartozáselismerést, sem joglemondást nem tartalmaz és nem minősíthető a fent kifejtettek szerinti vélelem hatásával bíró kikötésnek sem, a bizonyítási kötelezettség alakulását, a bizonyítási eljárás lefolytatását nem befolyásolja, a bizonyítási terhet nem fordítja meg.

Ez azt jelenti, hogy amennyiben az alperes a jelen szerződésből eredő követelését a felperessel szemben peres úton kívánja érvényesíteni, a perben az 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 164. § (1) bekezdése értelmében őt terheli annak bizonyítása, hogy a szerződés milyen tartalommal jött létre, ennek alapján milyen összeget folyósított a felperes részére, a felperes mennyit teljesített, és ennek eredményeként mekkora a felperes fennálló tartozása. Az alperes erre vonatkozó tényállításai – maga a ténytanúsítvány is – nyilvánvalóan a saját nyilvántartásán alapulnak, vita esetén azonban perben az alperesnek be kell mutatnia a nyilvántartás elszámolási elveit, módszereit és adatait, számításait le kell vezetnie. Ha a felperes mindezeket követően is azt állítja, hogy az alperes elszámolása nem felel meg a szerződésben foglaltaknak, illetőleg a közölt számítás hibás, vagy arra hivatkozik, hogy részéről nagyobb összegű teljesítés történt, ellenbizonyítással élhet.

Amennyiben pedig a felperes azt állítja, hogy túlfizetése keletkezett és ebből eredően igényt érvényesít az alperessel szemben, az alperes nyilvántartásában szereplő – a jogvita eldöntése szempontjából releváns, bizonyításra szoruló – tényekkel kapcsolatban a bizonyítási szükséghelyzet jogintézménye bírósági gyakorlatban kimunkált elveinek alkalmazása merülhet fel.

A per tárgyává tett kikötés – az alábbiakra tekintettel – nem befolyásolja a kölcsönszerződésből eredő

követelés kapcsán a végrehajtási záradék kiállításának feltételeit, tehát nem érinti a szerződő felek igényérvényesítési, illetve védekezési lehetőségeit, és nem hat ki a végrehajtási záradék alapján indult végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perekben a bizonyítási kötelezettség alakulására sem.

Az 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) felek közötti szerződéskötés idején hatályos 21. § (1) bekezdése, illetve a jelenleg hatályos 23/C. § (1) bekezdése értelmében végrehajtási záradékkal látható el a közjegyzői okirat, ha az tartalmazza a szolgáltatásra és ellenszolgáltatásra irányuló vagy egyoldalú kötelezettségvállalást, a jogosult és a kötelezett nevét, a kötelezettségvállalás tárgyát, mennyiségét (összegét) és jogcímét, valamint a teljesítés módját és határidejét. Ha a kötelezettség feltételnek vagy időpontnak a bekövetkezésétől függ, a végrehajthatósághoz a Vht. korábbi 21. § (2) bekezdése, illetve jelenlegi 23/C. § (2) bekezdése szerint az is szükséges, hogy a feltétel vagy időpont bekövetkezését közokirat tanúsítsa.

E szabályok értelmében a közokiratba foglalt kölcsön- vagy lízingszerződés, illetve egyoldalú kötelezettségvállalás alapján az adós tartozásának már lejárt részleteire minden további feltétel nélkül, a szerződés felmondása esetén a teljes tartozás összegére pedig akkor van helye végrehajtási záradék kibocsátásának, ha a végrehajtást kérő az adós szerződésszegése miatt szintén közokiratba foglalt jognyilatkozattal felmondta a szerződést. Az, hogy ez utóbbi esetben a szerződésszegés valóban bekövetkezett-e és így az emiatt közölt felmondás jogszerű-e, a végrehajtási záradék kiállítására irányuló kérelem elbírálása során érdemben nem vizsgálható, e vonatkozásban elengedő a végrehajtást kérő egyoldalú nyilatkozata (BH1997.348., BH2002.491., Kúria Pfv.I.21.783/2016/5.).

Az adós szerződésszegésének, illetőleg a felmondásnak a tényét, valamint a végrehajtást kérő nyilvántartásai szerint fennálló tartozás aktuális összegét a végrehajtást kérő egyoldalú nyilatkozata alapján rögzítő, a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Közjegyzői tv.) 111. §-ában szabályozott közjegyzői okirat nem ügyleti okirat, hanem jogi jelentőségű tényeket rögzítő ténytanúsító okirat (közjegyzői tanúsítvány). Az ilyen okirat kiállítását a végrehajtást kérő akkor is kérheti a közjegyzőtől, ha erről az adóssal kötött szerződésben előzetesen külön nem rendelkeztek, illetve az adós előzetesen nem nyilatkozott külön arról, hogy a végrehajtást kérő nyilvántartásában rögzített adatok a ténytanúsítvány kiállításának alapjául szolgálhatnak.

A közjegyzői ténytanúsítvány kiállítását és a végrehajtási záradék kibocsátását tehát a végrehajtást kérő e szerződéses kikötés hiányában is ugyanilyen módon és tartalommal kérhetné.

Ha a végrehajtási záradék kiállítására sor kerül, az adós a tartozását valóban csak az rPp. 369. §-a szerinti végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perben vitathatja. Ez azonban a végrehajtási záradék és a közjegyzői tanúsítvány jogintézményére vonatkozó, a fentiekben ismertetett szabályokból következik. A peres felek között létrejött kölcsönszerződés e vonatkozásban sem biztosít több jogosultságot az alperes részére, illetve nem ró több kötelezettséget a felperes terhére, mint amelyek az irányadó jogszabályok alapján őket egyébként megilletnék, illetőleg terhelnék.

A bizonyítási teher pedig az rPp. 369. §-a szerinti végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perben is az rPp. 164. § (1) bekezdésének megfelelően alakul. A bizonyítási teher alakulása körében tehát a kölcsönszerződés II/1.3. pontjában foglaltak a felperes jogi helyzetét nem érintik, nem teszik azt hátrányosabbá. A szerződéses kikötés tisztességtelensége megállapításának az rPtk. 209. § (1) bekezdésében írt feltétele erre figyelemmel nem valósult meg, mivel az alperes a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit nem határozta meg a jóhiszeműség és tisztesség követelményeinek megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a fogyasztó hátrányára. Az irányadó törvényi szabályozáshoz képest nem biztosított kedvezőtlenebb jogi helyzetet a fogyasztó számára.

A végrehajtás közjegyzői okirat záradékolása útján, tehát a peres út igénybevétele nélküli elrendelését lehetővé tevő szabályozás az Alkotmánybíróság 1423/B/2010.AB és 1245/B/2011.AB számú határozatai szerint nem alkotmányellenes, nem sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot, és az Európai Unió Bírósága C-32/14. számú Erste Bank kontra Sugár Attila ügyben hozott határozata szerint nem összeegyeztethetetlen a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv (a továbbiakban: fogyasztói irányelv) fogyasztóvédelmi követelményeivel sem.

Mindezekre tekintettel a jogerős ítélet alaptalanul, az rPtk. 209. §-ának, illetve a 18/1999. (II. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) 1. § (1) bekezdés j) pontjainak téves alkalmazásával állapította meg, hogy a perbeli kölcsönszerződés II/1.3. pontja a bizonyítási terhet a felperes terhére hátrányosan változtatta meg.

Gfv.VII.30.180/2018/5.

Nem tisztességtelen az a kölcsönszerződésben foglalt szerződéses rendelkezés, amely nem befolyásolja a felek bizonyítási lehetőségeit, kötelezettségeit, és nem tartalmaz kizárólagos jogot a fogyasztóval szerződő fél számára teljesítése egyoldalú minősítésére sem.

Előrebocsátotta a Kúria, hogy a pénzügyi intézményeknek – az alábbiak szerint – jogszabályból fakadó kötelezettségük, hogy kölcsönszerződésből eredő követeléseiket nyilvántartsák, azokról a hatóságokat, illetve a hitelfelvevőket tájékoztassák.

A hitelintézetek és a pénzügyi vállalkozások éves beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 198/1996. (XII. 22.) Korm. rendelet, majd a 2001. január 1-jén az e rendelet helyébe lépett, azonos című 250/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet előírásai értelmében az alperesnek az ügyfeleivel, köztük a felperessel szemben fennálló követeléseiről folyamatos nyilvántartást kellett vezetnie. A nyilvántartásában szereplő adatokról a pénzügyi vállalkozás által a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete részére szolgáltatandó adatok köréről és az adatszolgáltatás módjáról szóló 52/2005. (XII. 28.) PM rendelet szabályai szerint negyedévente jelentést kellett tennie a Felügyelet részére. A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 206. § (1) bekezdése pedig előírta, hogy folyamatos szerződések esetén legalább évente egy alkalommal, valamint a szerződés lejártakor egyértelmű, közérthető és teljes körű írásbeli kimutatást küldjön az ügyfeleinek. A kimutatást a Hpt. 206. § (2) bekezdése értelmében – az üzletszabályzat vagy szerződés eltérő rendelkezése hiányában – elfogadottnak kellett tekinteni, ha az ügyfél a kézbesítéstől számított 60 napon belül írásban nem emelt kifogást azzal, hogy mindezek a követelés érvényesíthetőségét nem érintik.

A perbeli jogvita eldöntése szempontjából ügyszempontú jelentőségű volt, hogy a felek között létrejött kölcsönszerződés II. Általános rész 1.3. pontjának azon kikötése, amely szerint a felperes mindenkori fizetési kötelezettségét illetően az alperes megbízására (saját nyilvántartása, könyvei alapján) készült közjegyzői okiratba foglalt ténytanúsítványt fogadja el, az 1959. évi IV. (a továbbiakban: rPtk.) 242. §-a szerinti joghatályos tartozáselismerő nyilatkozatnak minősül-e. Tartozáselismerés esetén ugyanis a bizonyítási teher megfordul, és az adósnak kell bizonyítania, hogy az elismert tartozása nem áll fenn (BH1991.439.).

A fél nyilatkozatához – amint arról a Legfelsőbb Bíróság az EBH2000.309. szám alatt közzétett határozatában egyértelműen állást foglalt – a tartozáselismerés jogkövetkezményei akkor fűződhetnek, ha a tartozás elismerése magyarázatot nem igénylő módon, kifejezetten és félreérthetetlenül történik. Ennek az elvárásnak csak az olyan tartozáselismerő nyilatkozat felel meg, amelyet már fennálló, összegszerűen meghatározott követelés tekintetében tettek meg. A per tárgyát képező szerződéses rendelkezés viszont ilyenek nem tekinthető, e kikötés esetében ezért nem érvényesülnek a tartozáselismerés joghatásai.

A kereset tárgyát képező szerződéses kikötés nem volt a felperes részéről joglemondásként sem értékelhető. Az egyoldalú joglemondás fogalmi körébe ugyanis az a nyilatkozat vonható, amellyel a jogalany az őt kétségkívül megillető jogosultságról kifejezetten lemond. Az rPtk. 207. § (4) bekezdése értelmében az igényérvényesítésről vagy a vitatásról való lemondásnak félreérthetetlennek és határozottnak kell lennie, nincs helye a nyilatkozat kiterjesztő tartalmú értelmezésének (BH1993. 673.). Rámutatott továbbá a Kúria, hogy polgári peres eljárásban a felek eljárási jogaira és kötelezettségeire – idetartozik a tényállítási és bizonyítási kötelezettségük, illetve lehetőségük is, amely peres státuszukból fakadóan a peres felek mindegyikét megilleti – az 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) közjogi jellegű szabályai az irányadóak. Az rPp. kógens szabályait a felek szerződéses autonómiája nem törheti át.

Nem állít fel a keresettel támadott szerződéses kikötés a felek szerződésében olyan vélelmet sem, amelynek értelmében az alperes az igénye alapjául szolgáló, valamely egyébként bizonyítást igénylő tényt egy attól különböző, másik tény bekövetkezésével és igazolásával bizonyíthatná, és így képes lenne elhárítani bizonyítási kötelezettségét a bizonyítást igénylő, döntő tényre nézve. A kölcsönszerződés II/1.3. pontjának ilyen tartalom nem tulajdonítható.

Mindezekből következően, mivel a kölcsönszerződés II/1.3. pontjának hivatkozott rendelkezése sem tartozáselismerést, sem joglemondást nem tartalmaz és nem minősíthető a fent kifejtettek szerinti vélelem hatásával bírő kikötésnek sem, a bizonyítási kötelezettség alakulását, a bizonyítási eljárás lefolytatását nem befolyásolja, a bizonyítási terhet nem fordítja meg.

Ez azt jelenti, hogy amennyiben az alperes a jelen szerződésből eredő követelését a felperessel szemben peres úton kívánja érvényesíteni, a perben az rPp. 164. § (1) bekezdése értelmében őt terheli annak bizonyítása, hogy a szerződés milyen tartalommal jött létre, ennek alapján milyen összeget folyósított a felperes részére, a felperes mennyit teljesített, és ennek eredményeként mekkora a felperes fennálló tartozása. Az alperes erre vonatkozó tényállításai – maga a ténytanúsítvány is – nyilvánvalóan a saját nyilvántartásán alapulnak, vita esetén azonban perben az alperesnek be kell mutatnia a nyilvántartás elszámolási elveit, módszereit és adatait, számításait le kell vezetnie. Ha a felperes mindezeket követően is azt állítja, hogy az alperes elszámolása nem felel meg a szerződésben foglaltaknak, illetőleg a közölt számítás hibás, vagy arra hivatkozik, hogy részéről nagyobb összegű teljesítés történt, ellenbizonyítással élhet.

Amennyiben pedig a felperes azt állítja, hogy túlfizetése keletkezett és ebből eredően igényt érvényesít az alperessel szemben, az alperes nyilvántartásában szereplő – a jogvita eldöntése szempontjából releváns, bizonyításra szoruló – tényekkel kapcsolatban a bizonyítási szükséghelyzet jogintézménye bírósági gyakorlatban kimunkált elveinek alkalmazása merülhet fel.

A per tárgyává tett kikötés – az alábbiakra tekintettel – nem befolyásolja a kölcsönszerződésből eredő követelés kapcsán a végrehajtási záradék kiállításának feltételeit, tehát nem érinti a szerződő felek igényérvényesítési, illetve védekezési lehetőségeit, és nem hat ki a végrehajtási záradék alapján indult végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perekben a bizonyítási kötelezettség alakulására sem.

Az 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) felek közötti szerződéskötés idején hatályos 21. § (1) bekezdése, illetve a jelenleg hatályos 23/C. § (1) bekezdése értelmében végrehajtási záradékkal látható el a közjegyzői okirat, ha az tartalmazza a szolgáltatásra és ellenszolgáltatásra irányuló vagy egyoldalú kötelezettségvállalást, a jogosult és a kötelezett nevét, a kötelezettségvállalás tárgyát, mennyiségét (összegét) és jogcímét, valamint a teljesítés módját és határidejét. Ha a kötelezettség feltételnek vagy időpontnak a bekövetkezésétől függ, a végrehajthatósághoz a Vht. korábbi 21. § (2) bekezdése, illetve jelenlegi 23/C. § (2) bekezdése szerint az is szükséges, hogy a feltétel vagy időpont bekövetkezését közokirat tanúsítsa.

E szabályok értelmében a közokiratba foglalt kölcsön- vagy lízingszerződés, illetve egyoldalú kötelezettségvállalás alapján az adós tartozásának már lejárt részleteire minden további feltétel nélkül, a szerződés felmondása esetén a teljes tartozás összegére pedig akkor van helye végrehajtási záradék kibocsátásának, ha a végrehajtást kérő az adós szerződésszegése miatt szintén közokiratba foglalt jognyilatkozattal felmondta a szerződést. Az, hogy ez utóbbi esetben a szerződésszegés valóban bekövetkezett-e és így az emiatt közölt felmondás jogszerű-e, a végrehajtási záradék kiállítására irányuló kérelem elbírálása során érdemben nem vizsgálható, e vonatkozásban elengedő a végrehajtást kérő egyoldalú nyilatkozata (BH1997.348., BH2002.491., Kúria Pfv.I.21.783/2016/5.).

Az adós szerződésszegésének, illetőleg a felmondásnak a tényét, valamint a végrehajtást kérő nyilvántartásai szerint fennálló tartozás aktuális összegét a végrehajtást kérő egyoldalú nyilatkozata alapján rögzítő, a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Közjegyzői tv.) 111. §-ában szabályozott közjegyzői okirat nem ügyleti okirat, hanem jogi jelentőségű tényeket rögzítő ténytanúsító okirat (közjegyzői tanúsítvány). Az ilyen okirat kiállítását a végrehajtást kérő akkor is kérheti a közjegyzőtől, ha erről az adóssal kötött szerződésben előzetesen külön nem rendelkeztek, illetve az adós előzetesen nem nyilatkozott külön arról, hogy a végrehajtást kérő nyilvántartásában rögzített adatok a ténytanúsítvány kiállításának alapjául szolgálhatnak.

A közjegyzői ténytanúsítvány kiállítását és a végrehajtási záradék kibocsátását tehát a végrehajtást kérő e szerződéses kikötés hiányában is ugyanilyen módon és tartalommal kérhetné.

Ha a végrehajtási záradék kiállítására sor kerül, az adós a tartozását valóban csak az rPp. 369. §-a szerinti végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perben vitathatja. Ez azonban a végrehajtási záradék és a közjegyzői tanúsítvány jogintézményére vonatkozó, a fentiekben ismertetett szabályokból következik. A peres felek között létrejött kölcsönszerződés e vonatkozásban sem biztosít több jogosultságot az alperes részére, illetve nem ró több kötelezettséget a felperes terhére, mint amelyek az irányadó jogszabályok alapján őket egyébként megilletnék, illetőleg terhelnék.

A bizonyítási teher pedig az rPp. 369. §-a szerinti végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perben is az rPp. 164. § (1) bekezdésének megfelelően alakul. A bizonyítási teher alakulása körében tehát a kölcsönszerződés II/1.3. pontjában foglaltak a felperes jogi helyzetét nem érintik, nem teszik azt hátrányosabbá. A szerződéses kikötés tisztességtelensége megállapításának az rPtk. 209. § (1) bekezdésében írt feltétele erre figyelemmel nem valósult meg, mivel az alperes a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit nem határozta meg a jóhiszeműség és tisztesség követelményeinek megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a fogyasztó hátrányára. Az irányadó törvényi szabályozáshoz képest nem biztosított kedvezőtlenebb jogi helyzetet a fogyasztó számára.

A végrehajtás közjegyzői okirat záradékolása útján, tehát a peres út igénybevétele nélküli elrendelését lehetővé tevő szabályozás az Alkotmánybíróság 1423/B/2010.AB és 1245/B/2011.AB számú határozatai szerint nem alkotmányellenes, nem sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot, és az Európai Unió Bírósága C-32/14. számú Erste Bank kontra Sugár Attila ügyben hozott határozata szerint nem összeegyeztethetetlen a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv (a továbbiakban: fogyasztói irányelv) fogyasztóvédelmi követelményeivel sem.

Mindezekre tekintettel a jogerős ítélet alaptalanul, az rPtk. 209. §-ának, illetve a Kormányrendelet 1. § (1) bekezdés j) pontjainak téves alkalmazásával állapította meg, hogy a perbeli kölcsönszerződés II/1.3. pontja a bizonyítási terhet a felperes terhére hátrányosan változtatta meg.

Megjegyzi a Kúria, hogy amennyiben a kölcsönszerződés vizsgált pontjának tartalma – a kifejtettektől eltérően – nem volna egyértelműen megállapítható, az rPtk. 207. § (2) bekezdésében foglalt értelmezési szabály alkalmazása válna szükségessé. Eszerint a vitás tartalmú általános szerződési feltétel – vagy fogyasztói szerződés – tartalmát a fogyasztó számára kedvezőbb értelmezés szerint kell megállapítani. Az alperes pedig maga is egyértelműen úgy nyilatkozott, hogy a keresettel támadott kikötés csupán arra jogosítja, hogy közjegyző előtt nyilatkozzon a tartozásról, a ténytanúsítvány az alperes nyilatkozata a tartozás mértékéről. A per tárgyává tett kikötésnek tehát az rPtk. 207. § (2) bekezdésére figyelemmel sem tulajdonítható olyan tartalom, amely kihatna a felek bizonyítási lehetőségeire, kötelezettségeire.

A Kormányrendelet 1. § (1) bekezdésének b) pontja a fogyasztói szerződés azon rendelkezését minősíti tisztességtelennek, amely kizárólagosan jogosítja fel a fogyasztóval szerződő felet annak megállapítására, hogy teljesítése szerződésszerű-e. A Kormányrendelet hivatkozott rendelkezésének mind a nyelvtani, mind a fogyasztói irányelv 3. cikk (3) bekezdése és Mellékletének 1. m) pontja figyelembevételével történő értelmezéséből következően, az a kikötés tisztességtelen, amely a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel arra, hogy maga állapítsa meg a saját teljesítése megfelelőségét. A keresettel támadott szerződéses rendelkezés azonban nem tartalmaz az alperest a megjelölt körben megillető egyoldalú jogosítványt, nem érinti (nem vonja el) a vele szerződő fél – a felperes – kötelmi jogát arra, hogy az alperes szolgáltatásának megfelelőségét megítélje és minősítse [rPtk. 283. §], ezért nem minősült tisztességtelennek a Kormányrendelet 1. § (1) bekezdésének b) pontja szerint. Az ügy tárgyát képező kikötés az előzőekben, a bizonyítás körében kifejtettek szerint nem volt kizárólagos jellegűnek tekinthető a felperes tartozásának összegét, illetve a kölcsönügylet egyéb lényeges adatát illetően sem [Kúria Pfv.I.21.783/2016/5.].

Gf.VII.30.314/2018/2.

Tárgyalás felfüggesztése az árfolyamváltozás kockázatát a fogyasztóra telepítő szerződéses feltétel vizsgálatával összefüggésben folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárásra.

A fellebbezés érdemét tekintve abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a C-51/17. számú előzetes döntéshozatali eljárásban hozandó határozat kihathat-e a perben az érdemi döntésre, azaz az ítéletábra más bíróság által, más ügyben kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárásra tekintettel jogszerűen függesztette-e fel jelen per tárgyalását a másodfokú eljárásban az 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 152. § (2) bekezdése alapján. A Kúria irányadónak tekintette a Gpk.VII.30.335/2016/13. számú, valamint a Gfv.VII.30.402/2017/2. számú határozataiban már kifejtetteket, amelyek alapján az alábbiakat rögzíti.

Az EUMSZ 267. cikk (1) és (2) bekezdései alapján a tagállami bíróságok akkor kezdeményezhetnek előzetes döntéshozatali eljárást, ha a folyamatban lévő konkrét jogvita elbírálásához az EU intézményei által elfogadott jogi normák érvényességének vizsgálata, vagy az ilyen uniós jogi normák, valamint az alapító szerződések rendelkezéseinek értelmezése szükséges. Az Európai Unió Bírósága a vonatkozó joggyakorlatában kifejtette, hogy ezen eljárás kezdeményezése kizárólag a tagállami bíróságok hatáskörébe tartozik, az olyan nemzeti szabály, amely ezt korlátozza, lehetetlenné teszi, az EUMSZ 267. cikkébe ütközik [C-210/06. sz., Cartesio-ügy, 95-96. pontok (a továbbiakban: Cartesio-ügy)].

A Legfelsőbb Bíróság az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése körében hozott végzések elleni fellebbezések elbírálásáról és a kezdeményezési kötelezettségről szóló 1/2009.(VI.24.) PK-KK közös véleményében – az EUB Cartesio-ügyben kifejtett joggyakorlatára is figyelemmel – foglalt állást az rPp. 2010. január 1-jéig hatályos 155/A. § (3) bekezdése által a megkereső végzessel szemben biztosított fellebbezési jog kérdéskörében. Úgy ítélte, az előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményező végzés elleni fellebbezés elbírálása során a másodfokú bíróság nem mérlegelheti felül a kezdeményező végzést, sem annak szükségessége, sem az előterjesztett kérdések tartalmára vagy indokoltságára tekintettel.

A tárgyalás felfüggesztésének egyes kérdéseiről szóló 3/2005 (XI.14.) PK-KK vélemény 1. pontjában a Legfelsőbb Bíróság úgy foglalt állást, hogy ha a perben a bizonyított tények alapján olyan jogkérdés merül fel, amelynek tárgyában más polgári perben – azonos tényre alapítottnan – az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárását kezdeményezték, a bíróság az rPp. 152. § (2) bekezdése megfelelő alkalmazásával az előtte folyamatban levő per tárgyalását felfüggesztheti az előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig, ha az Európai Unió Bírósága határozata az érdemi döntésre kihat. Amennyiben az eljáró bíróság észleli, hogy a konkrét jogvitában megegyező tényállás mellett ugyanannak az uniós jogi normának az értelmezése vitás, amely egy már folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárásnak tárgya, dönthet egyrészt akként, hogy az EUMSZ 267. cikke alapján maga is előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményez, dönthet ugyanakkor akként is, hogy az rPp. 152. § (2) bekezdése alapján felfüggeszti a per tárgyalását a folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárásra. Ez utóbbi jogi lehetőséget többek között azért indokolt biztosítani a véleményben kifejtettek szerint, mivel indokolatlan, hogy azonos közösségi jogszabály értelmezésével kapcsolatosan, azonos tényekre alapítottnan, azonos jogkérdések tekintetében több előzetes döntéshozatali kérelem kerüljön előterjesztésre.

Az Európai Unió Bírósága előtt C-51/17. szám alatt indult előzetes döntéshozatali eljárásban, amelyet a Fővárosi Ítéletábra 5.Pf.21.114/2016/6/I. számú végzésével kezdeményezett, az első kérdés arra irányul, hogy az egyes fogyasztói kölcsönszerződések devizanemének módosulásával és a kamatszabályokkal kapcsolatos kérdések rendezéséről szóló 2014. évi LXXVII. törvény (a továbbiakban: DH3. tv.) hatályba lépését követően is a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv hatálya alá tartozik-e, és így vizsgálható-e az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő szerződési feltétel tisztességtelensége. További kérdéseiben pedig az ítéletábra többek között arra várt választ, hogy abban az esetben, ha az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő szerződési feltétel tisztességtelensége vizsgálható, az irányelv 4. cikk (2) bekezdésében említett világos és érthető megfogalmazás követelményének érvényesüléséhez a szerződésben, illetve a kockázattelátó nyilatkozatban rögzített általános

tájékoztatáson túl szükséges-e az is, hogy a pénzügyi intézmény a szerződéskötés időpontjában az általa ismert, illetve általa hozzáférhető és a fogyasztó kockázatát érintő adatokat is közölje a fogyasztóval.

Azok a kérdések, hogy az árfolyamváltozás kockázatát a fogyasztóra telepítő szerződéses feltétel tisztességtelensége vizsgálható-e, illetve hogyan érvényesül e feltétel esetében a világos és érthető megfogalmazás követelménye, az elsőfokú ítélet elleni fellebbezés elbírálása szempontjából előzetes kérdésnek minősülnek. Az Európai Unió Bíróságának határozata – eddigi joggyakorlatára is tekintettel (C-137/08. sz., VB Pénzügyi Lízing-ügy, 44. pont) – a jelen perbeli jogvita érdemi döntésére is kihat, kihathat.

A Kúria a kifejtettekre tekintettel az Ítélet tábla fellebbezéssel támadott végzését az rPp. 259. §-a szerint irányadó 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

1. Lakatos Magyarország elleni ügye (21.786/15. sz. ügy)³⁵

A kérelmezőt 2011 februárjában emberölés gyanújával őrizetbe vették, mivel gyanúsították, minthogy azzal gyanúsították, hogy megmérgezte az áldozatot. Ezt követően fogva tartották, amíg a bíróság 2014 októberében el nem ítélte.

A hazai bíróságok a fogva tartás fő indokaként a szökés és a tanúk megfélemlítésének a veszélyére hivatkoztak, és elutasították a házi őrizetben helyezéseére irányuló kérelmét. E megállapításaik igazolására kiemelték, hogy anyagi helyzete instabil, nincs állandó lakcíme, és hogy súlyos büntetéssel szembesül, ha bűnösnek találják. Azt is megtagadták, hogy házi őrizetet engedélyezzen egy kezességvállalás alapján, hogy részt vesz a tárgyaláson.

A Fővárosi Törvényszék 2013-ban kétszer is elrendelte az előzetes letartóztatásból való szabadlábra helyezését, de a Fővárosi Ítéltábla mindkét határozatot megváltoztatta. Előzetes letartóztatását a Kúria 2014 szeptemberében felülvizsgálta. A Kúria úgy találta, hogy előzetes letartóztatása szükséges és arányos, és hogy kevésbé korlátozó intézkedés nem elegendő a büntetőeljárás céljának biztosításához. 2014 októberében 18 év szabadságvesztésre ítélték, miután emberölés minősített esetében bűnösnek találták.

A kérelmező – az Egyezmény 5. cikkének 3. bekezdésére hivatkozással – azt sérelmezte, hogy az előzetes letartóztatást többször meghosszabbították anélkül, hogy ésszerű gyanú merült volna fel vele szemben, a bíróságok a formális indokolást alkalmazták, és elmulasztották figyelembe venni személyes körülményeit, és fogva tartása észszerűtlenül hosszú is volt.

A Bíróság észlelte, hogy a kérelmezőt három évig és nyolc hónapig tartották előzetes letartóztatásban.

Bár nyilvánvaló volt, hogy alapos gyanú merült fel arra, hogy elkövette az állítólagos bűncselekményt, az ilyen gyanú nem volt elegendő ahhoz, hogy valakit fogva tartsanak. A bíróságoknak más indokokat is meg kellett jelölniük, amely ebben az esetben az a félelem volt, hogy a kérelmező megszökik, vagy a tanúkat befolyásolja. A Bíróság azonban úgy találta, hogy bíróságok nem vizsgálták megfelelően a további indokot, hanem inkább sztereotipizált és elvont indokokra hivatkoztak. A tanúk befolyásolásától való félelem például azon alapult, hogy letartóztatását megelőzően megfenyegette a tanúkat, de a bíróságok nem mutatták, hogy ez a félelem a fogvatartás egész tartama alatt fennállt. Meg kellett volna vizsgálni a nyomozás előrehaladását, a jellemét, és ennek az aggodalomnak minden egyéb különleges indokát. A szökés esélyét az állandó munkahely hiányára és az a tényre alapították, hogy őrizetbe vételekor nem volt elérhető az állandó lakcímén. Ezek az okok érdemi lehetnek, de nem voltak elégségesek. Konkrétan, a bíróságok nem bizonyították, hogy miért nem lehetett biztosítani a bírósági tárgyaláson való megjelenést más intézkedések, például házi őrizet vagy óvadék alkalmazásával. A Bíróságot sem győzték meg a hatóságok azon indokai, amelyre alapítottan megtagadták a családtagja által nyújtott garancia elfogadását, és észlelte, hogy az ítéltábla nem magyarázta meg, miért változtatta meg a házi őrizetet elrendelő elsőfokú határozatokat.

Összességében a hazai bíróságok nem adták érdemi és elégséges indokát a kérelmező előzetes letartóztatása ilyen hosszú ideig történő meghosszabbításának, és ez által megsértették az Egyezmény 5. cikkének 3. bekezdésében foglalt jogait.

A Bíróság megjegyezte: megvizsgálta, hogy hozzon-e iránymutató döntést a magyarországi előzetes letartóztatások ügyében, de úgy döntött, hogy ebben a pillanatban erre nincs szükség. Ezt az eszközt akkor alkalmazzák, ha strukturális problémák merülnek fel a jogok megsértése miatt, és oda vezethet, hogy a Bíróság konkrét ajánlásokat tesz annak érdekében, hogy a helyzetet összhangba hozzák az

³⁵ Az ítélet 2018. szeptember 26-án vált véglegessé.

Egyezményel.

A Kormányzat azt állította, hogy jelenleg 3,600 ember van az előzetes letartóztatásban, de megjegyezte, hogy a Bíróság csak néhány esetben állapította meg az Egyezmény 5. cikke 3. bekezdésének sérelmét. Ezeket inkább az egyéni hibák okozták, mintsem strukturális okok. Másfelől az ügy harmadik fél beavatkozói, a Magyar Helsinki Bizottság és a Human Rights Litigation Foundation, azt állították, hogy a magyar bíróságok általában túl hosszú időre helyeznek embereket előzetes letartóztatásba, formális és ismétlődő indokok alapján, és nem fontolják meg az alternatív intézkedéseket. Az összes fogvatartott mintegy 20%-a az előzetes letartóztatásban lévő személy.

A Bíróság észlelte, hogy míg jelenleg 60 előzetes letartóztatással kapcsolatos Magyarország elleni panaszt vizsgál, ezek öt év alatt érkeztek. Azt is kiemelte, hogy az előzetes letartóztatás nagy száma nem feltétlenül tükröz az Egyezménynek nem megfelelő gyakorlatot. Magyarország lépéseket tett az előzetes letartóztatással kapcsolatban, és erőfeszítéseket tett annak érdekében, hogy jogszabályait összhangba hozza az Egyezmény követelményeivel. Emellett figyelembe vette a Kúria 2017-es joggyakorlat-elemzését is. Sürgette Magyarországot, hogy folytassa a munkát az előzetes letartóztatással kapcsolatban, különös tekintettel az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának ajánlásaira. Ha a Kormányzat erőfeszítései az alapul szolgáló egyezményi problémával kapcsolatban nem lesznek elégségesek, a Bíróság a jövőben újra megvizsgálja az iránymutató döntés meghozatalának szükségességét.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának kiemelten fontos ítéletei

1. Írország Nagy Britannia elleni ügye (5.310/71. sz. ügy)³⁶

Az ügyben hozott 1978. évi ítélet úgy találta, hogy az ún. öt technika brit hatóságok általi alkalmazása a szükségállapot alatt fogva tartott férfiak esetében embertelen és megalázó bánásmódnak minősül, de nem minősül kínzásnak. Ezzel szemben az Emberi Jogok Európai Bizottsága ezt a bánásmódot kínzásnak is minősítette.

2014 decemberében Írország a Bíróság eredeti ítéletének felülvizsgálatát kérte az EJEB eljárási szabályzata 80. cikke alapján. A szabály kimondja, hogy felülvizsgálatra kerülhet sor, ha olyan tények merülnek fel, amelyek döntő befolyást gyakoroltak egy korábbi döntésre, de abban az időben nem voltak ismertek.

Az ír Kormányzat állította, hogy az ilyen új tények merültek fel egy ír televíziós dokumentum-filmben 2014. júniusában. A Kormányzat később archívum dokumentumokat szerzett be, és azt előadta, hogy az eredeti eljárásban az Egyesült Királyság kormányának egyik szakértőjeként meghallgatott Dr. L. pszichiáter félrevezette a Bizottságot azzal, hogy a bántalmazás hatásai rövidtávúak voltak. Valójában tudta, hogy az öt technika alkalmazása hosszú távú és súlyos hatásokkal jár. Az ír Kormányzat hivatkozott az archívumokról kiadott egyéb iratokra is, amelyekből kiderült, hogy a brit Kormányzat megpróbálta megakadályozni a Bíróságot abban, hogy megtudja az öt módszerrel kapcsolatos teljes igazságot. Ha a Bíróság tudatában lett volna ennek az információnak, a kínzást is megállapította volna.

Az Egyesült Királyság Kormánya ellenezte a felülvizsgálati kérelmet. Az anyagban semmi sem bizonyította, hogy Dr. L. tanúvallomása félrevezető lett volna, míg az irattári dokumentumok ismerete nem változtatta meg az ítéletet. Az ítélet felülvizsgálata sem szolgálna semmilyen hasznos célra, mivel a Bíróságnak a kínzásról szóló ítélezési gyakorlata mindenképpen 1978 óta alakult ki.

A Bíróság kiemelte, hogy az ítéletek 80. cikk szerinti felülvizsgálatának lehetősége kivételes eljárás, amely olyan jelentős új tények felmerülésén alapul, amelyek akkoriban nem voltak ismertek.

Írország két felülvizsgálati indokkal érvelt, és az ezeket megalapozó okiratokat csatolt. Először, utalt arra a bizonyítékra, hogy Dr. L. véleményt nyilvánított néhány észak-írországi férfi kártérítési ügyében, miszerint a kihallgatási módszerek hosszú távú pszichiátriai hatásokkal jártak, míg a strasbourgi eljárás során csak rövid távú és kisebb hatásokra utalt. Másodszor, okiratokat csatolt,

³⁶ A felülvizsgálat iránti kérelem tárgyában hozott határozat 2018. szeptember 11-én vált véglegessé.

amelyek állítólag igazolták, hogy az Egyesült Királyság mennyiben kívánja eltitkolni a Bíróság elől a kihallgatás módszereire vonatkozó legfontosabb tényeket, ideértve azt a tényt is, hogy felhasználásukat miniszteri szinten engedélyezték.

A Bíróság azonban kétségbe vonta, hogy a Dr. L.-ről szóló iratok elegendő *prima facie* bizonyítékot szolgáltatottak a félrevezető bizonyítékokról. Különösen, a kihallgatási módszerek hosszú távú hatásairól szóló megállapításai egy olyan férfihoz kapcsolódtak, aki nem volt részese a nagyobb csoportból kiválasztott két ügynek, amelyekkel a bántalmazás hatásait illusztrálták a Bizottságnak. Az Írország által benyújtott egyéb dokumentumok nem utaltak Dr L. véleményére, hanem kifejezetten az ilyen hosszú távú egészségügyi kérdésekről szóló általános orvosi véleményre. Ez utóbbi azt mutatta, hogy abban az időben nem voltak elfogadott tudományos ismeretek ebben a kérdésben.

A Bíróság kiemelte, hogy a többi irattári dokumentum mind belső angol kormányzati dokumentum volt. Egyesek bebizonyították, hogy a kihallgatás módszereik alkalmazását miniszteri szinten engedélyezték, és néhány azt mutatta, hogy a Kormányzat törekedett belföldi kártérítési megállapodásokat kötni, hogy a zavart és hírneve csorbulását elkerülje. Összességében a Bíróság úgy találta, hogy a dokumentumok nem mutattak be olyan tényeket, amelyek akkoriban ismeretlenek lettek volna. Mind Bíróság, mind a Bizottság rámutatott az Egyesült Királyság segítségnyújtásának hiányára, amely azt is elismerte, hogy a technikák engedélyezése "magas szinten" történt.

Végül a Bíróság úgy ítélte, hogy még ha bizonyítani lehetett is, hogy Dr. L. megtévesztő bizonyítékokat szolgáltatott a férfiakra gyakorolt hosszú távú pszichiátriai hatások tekintetében, nem lehet azt mondani, hogy ennek ismerete meghatározó befolyást gyakorolhatott volna, amely elvezetett volna a kínzás megállapításához. Az eredeti ítélet nem utalt az ilyen hosszú távú hatások kérdésére, és nehéz volt azt állítani, hogy a Bíróság különösebb jelentőséget tulajdonított volna az ügy e vetületének. Az eredeti ítélet kimondta, hogy a „kínzás” és az „embertelen és megalázó” bánásmód közötti különbség a szenvedés intenzitásától függ, ami viszont számos tényezőtől függ. Nem volt világos, hogy a hosszú távú pszichiátriai szenvedés egyetlen elemként a kínzás megállapítására befolyásolta volna a Bíróságot.

2. Anatolij Alekszjovics Gyenyiszov Ukrajna elleni ügye (76.639/11. sz. kérelem)³⁷

A kérelmező a Kijevi Közigazgatási Fellebbviteli Bíróság elnöke volt, akit az ukrán Igazságszolgáltatási Főtanács 2011-ben e tisztségéből elmozdított – bár tárgyaló bíróként azonban továbbra is ott szolgált. Az Igazságszolgáltatási Főtanács megállapította, hogy a bíróságon az igazságszolgáltatás nem volt megfelelően megszervezve, mivel a kérelmező elnöki kötelezettségeinek nem megfelelően tett eleget. A kérelmező a határozatot a Közigazgatási Felsőbíróság előtt megtámadta, de kérelmét alaptalanként elutasították. Miután lemondó nyilatkozatot tett, bírói szolgálati jogviszonyát 2013 júniusában a parlament megszüntette.

A kérelmező – az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdésére hivatkozva – azt állította, hogy a két felügyeleti szerv előtt folyamatban volt eljárások nem tettek eleget a függetlenség és pártatlanság követelményének; állította továbbá, hogy a második szerv nem vizsgálta felül megfelelően az ügyét, ami sértette a bírósághoz forduláshoz való jogát; továbbá – az Egyezmény 8. cikkére hivatkozva – sérelmezte elnöki tisztségéből való elmozdítását is.

A Bíróság kiemelte, hogy a jelen ügyben érintett szervezetek ugyanazok, mint az Alekszander Volkov-ügyben, amelyben megállapította az Egyezmény megsértését, miután Volkov bírói szolgálati jogviszonyát megszüntették.

Jelen ügyben a Bíróság megállapította, hogy az ukrán Igazságszolgáltatási Főtanács, amely a kérelmezőt elsőként a Kijevi Közigazgatási Fellebbviteli Bíróság elnökeként elkövetett vezetési hibái miatt bocsátotta el, nem volt kellően független és pártatlan. A döntéshozók soraiban a bírák kisebbségben voltak, és a Tanácsnak olyan tagjai, akik anyagi és karrierszempontból bizonyos módon függték az államszervezet más részeitől. Ráadásul az egyik bíró vezette azt az előzetes vizsgálatot,

---

³⁷Az ítéletet a Nagykamara hozta 2018. szeptember 25-én; az ítélet végleges.

amelynek eredményeként a kérelmező elbocsátását javasolták.

A Közigazgatási Felsőbíróság, amelyhez a kérelmező fellebbezett, szintén nem vizsgálta felül megfelelően az ügyet. Például azt állította, hogy a kérelmező az elbocsátását megalapozó tényeket nem támadta, ez azonban nem így történt. Ténylegesen nem vette figyelembe a kérelmezőnek az első szerv pártatlanságának hiányával kapcsolatos előadásait sem.

Ezen túlmenően a Közigazgatási Felsőbíróság feletti fegyelmi jogkört az Igazságszolgáltatási Főtanács gyakorolja, vagyis annak bírái – jelen ügy körülményei között – nem tanúsíthatják az Egyezmény által megkövetelt függetlenséget és pártatlanságot.

A Bíróság megállapította, hogy a munkahelyi jogvitákkal érintettek bizonyos körülmények között kérhetik a magánéletük tiszteletben tartásához való joguk érvényesítését. Ilyen eset pl. az, ha valakit egy bizonyos tisztségből szexuális irányultsága vagy más, a magánéletük részeként meghozott személyes döntés miatt zárnak ki. Jogorvoslatot kérhetnek továbbá a kérelmezők amiatt, hogy egy ilyen munkahelyi vita folytán hátrányt szenvedtek, ideértve a másokkal való kapcsolatra gyakorolt negatív hatást és a jóhírnév elvesztését is. A kérelmezőknek kétséget kizáróan bizonyítaniuk kell, hogy e hátrányok eléri a 8. cikk alkalmazhatóságának megállapításához szükséges küszöbértéket.

A Bíróság kiemelte, hogy a kérelmezőt ugyan elnöki tisztségéből elmozdították, bírói hivatását azonban lemondásáig továbbra is gyakorolhatta. Nem bizonyította, hogy az elnöki tisztségének elvesztése miatt a havi illetményében bekövetkezett csökkenés jelentősen kihatott volna a magánéletére, és az a képessége, hogy másokkal kapcsolatot teremtsen, illetve azt fenntartsa, nem szenvedett jelentős sérelmet. Sőt, szakmai hírneve sem csorbult jelentősen, mivel bíróként végzett munkáját sosem kérdőjelezték meg. Az intézkedés nem vetett fel a kérelmező személyiségével és jellemével kapcsolatos általánosabb etikai kérdéseket sem. A Bíróság összességében úgy találta, hogy az elbocsátásnak a kérelmező magánéletére gyakorolt hatásai nem olyan súlyosak, hogy a 8. cikk alapján kérdéseket vetne fel, így a kérelem e része elfogadhatatlan.

A Bíróság a kérelmező javára 3.000,-Euro nemvagyoni kártérítést ítélt meg.

3. M. L. és W. W. Németország elleni ügye (60.798/10. és 65.599/10. sz. ügy)³⁸

A hazai bíróságok 1993 májusában a kérelmezőket bűnösnek találták egy igen népszerű színész megölésében, és életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntették őket. 2007 augusztusában és 2008 januárjában feltételeken szabaddá helyezték őket.

A kérelmezők 2007-ben a Hamburgi Tartományi Bíróságon eljárást indítottak a Deutschlandradio rádióállomás ellen, kérve a személyes adataik törlését a róluk szóló tudósításokból, amelyek az állomás internetes oldalán jelentek meg. A Hamburgi Tartományi Bíróság 2008. február 29-ei két ítéletében a kérelmezők keresetének helyt adott, különös tekintettel arra, hogy az az érdekük, hogy többé ne szembesüljenek múltbeli cselekedeteikkel, fontosabb, mint a tájékoztatáshoz fűződő közérdek. A fellebbviteli bíróság helybenhagyta ezeket az ítéleteket. A Szövetségi Bíróság hatályon kívül helyezte a határozatokat azzal az indokkal, hogy a fellebbviteli bíróság nem vette eléggé figyelembe a rádióállomás szólásszabadsághoz való jogát, és – küldetésére tekintettel – a tájékoztatáshoz fűződő közérdeket. 2010 júliusában a Szövetségi Alkotmánybíróság úgy döntött, hogy a kérelmezők alkotmányjogi panaszának nem ad helyt.

A Der Spiegel magazinnal és a Mannheimer Morgen napilappal szemben hasonló indokok alapján indított második és harmadik eljárást ugyanazon eljárás alapján bírálták el, és a bíróságok ugyanezen következtetésre jutottak.

A kérelmezők – az Egyezmény 8. cikkére hivatkozva – azt sérelmezték, hogy a Szövetségi Bíróság megtagadta annak megtiltását az alperes médiumoknak, hogy az internetes portáljukon szerepeltessék a Deutschlandfunk azon rádióadásainak és a Der Spiegel vagy a Mannheimer Morgen azon cikkeinek átiratát, amelyek a büntetőtárgyalásukról és emberölésért való elítélésükről szóltak.

---

³⁸ Az ítélet 2018. szeptember 28-án vált véglegessé.

A Bíróság kiemelte, hogy a kérelmek megkövetelik a tisztességes egyensúly megvizsgálását, amelyet meg kell teremteni a kérelmezők magánéletük tiszteletben tartásához való, az Egyezmény 8. cikke által biztosított joga, valamint a rádióállomás és a sajtó szólásszabadsághoz, valamint a közvéleménynek a tájékoztatáshoz való, az Egyezmény 10. cikkében biztosított joga között.

A Bíróság kiemelte: elsősorban a keresőmotorok az okai annak, hogy a média által hozzáférhetővé tett információk könnyen elérhetők az internethasználók számára. Mindazonáltal a kérelmezők által kifogásolt beavatkozás az érintett médiumoknak az ezen anyag honlapjukon való közzétételére és megőrzésére vonatkozó döntésén alapult; a keresőmotorok csak a beavatkozás hatóságát növelték.

A Bíróság észlelte, hogy a Szövetségi Bíróság, noha elismert, hogy a kérelmezőknek figyelemreméltó érdekük fűződik ahhoz, hogy többé ne szembesüljenek elítélésükkel, hangsúlyozta, hogy a közvéleménynek érdeke fűződik ahhoz, hogy tájékozódjon egy aktuális eseményről, és hogy képes legyen kutatásokat végezni a múltbeli események tárgyában. A Szövetségi Bíróság arra is emlékeztetett, hogy a média egyik feladata az, hogy részt vegyen a demokratikus álláspont kialakításában, azáltal, hogy hozzáférhetővé teszi a nyilvánosság számára az archívumában megőrzött régi híreket. A Bíróság teljes mértékben egyetértett ezzel a következtetéssel.

A Szövetségi Bíróság ezért hivatkozott arra a veszélyre, hogy az azonosító adatok riportokból való eltávolítása iránti kérelemnek helyt adó határozat dermesztő hatást gyakorolhat a sajtó véleménynyilvánítási szabadságára. Egy adott hírről szóló beszámoló jogszerűségének az érintett személy kérésére történő megvizsgálására vonatkozó kötelezettség azzal a veszéllyel jár, hogy a sajtó tartózkodni fog archívumai online hozzáférhetővé tételétől, vagy elkerüli az olyan egyedi adatok közzétételét a hírről szóló beszámolóknak, amelyek később ilyen kérelmeket vethetnek fel. Egy internetes közlemény tárgyát képező személy jogait ki kellett egyensúlyozni a nyilvánosság azon jogával, hogy tájékoztatást kapjanak a múltbeli eseményekről és a kortárs történelemről, különösen a digitális sajtóarchívumokat használva. Annnyiban, amennyiben a kérelmezők nem kérik a szóban forgó beszámolók törlését, hanem csak azok anonimizálását, a Bíróság kiemelte, hogy a sajtószabadság szempontjából kevésbé korlátozó intézkedés az anonimizálás, mint egy teljes cikk eltávolítása.

Ugyanakkor emlékeztetett: az adott témakör ismertetésének a módja az újságírói szabadság körébe tartozik, és az Egyezmény 10. cikke az újságírókra bízta annak eldöntését, hogy milyen részleteket kell közzétenni, feltéve, hogy ezek a döntések megfelelnek a szakma etikai és szakmai normáinak. Következésképpen a Bíróság úgy ítélte, hogy egy olyan személyes adat feltüntetése a hírösszefoglalóban, mint az érintett teljes neve, a sajtó munkájának fontos vetülete, különösen akkor, amikor egy olyan büntetőeljárásról tudósítanak, amely számottevő érdeklődést kelt.

A Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a vitatott beszámolók hozzáférhetővé tétele a médiumok weboldalain a kérelmezők kérelmeinek benyújtásakor továbbra is hozzájárult a közérdekű vitához, amely az idő múlásával sem csitult.

Ami a kérelmezők ismertségét illeti, a Bíróság észlelte, hogy nem egyszerűen magánszemélyek voltak, akik az anonimizálás iránti kérelmük idején ismeretlenek voltak a nyilvánosság számára. A szóban forgó beszámolók vagy a büntetőeljárás lefolytatását vagy az egyik perújítási kérelmüket érintették, és így olyan információkat tartalmaztak, amelyek hozzájárulhatnak egy demokratikus társadalomban folyó vitához.

Ami kérelmezők elítélésüket követő magatartását illeti, a Bíróság észlelte, hogy a kérelmezők minden lehetséges bírósági kérelmet előterjesztettek, hogy az ellenük lefolytatott büntetőeljárást megismételjék. A legújabb, 2004-es perújítási kérelmük elbírálása során a kérelmezők kapcsolatba léptek a sajtóval, több dokumentumot továbbítottak, miközben újságírókat hívtak fel a nyilvánosság tájékoztatására. A Bíróság kiemelte, hogy a kérelmezőknek a sajtóval szembeni magatartása miatt kisebb jelentőséget kellett tulajdonítani azon érdeküknek, hogy az interneten található archivált anyagok közvetítésével többé nem szembesüljenek elítélésükkel. Jogos várakozásuk, hogy a beszámolóknak névtelenek legyenek, vagy hogy elnyerjék akár az online felejtéshez való jogot is, ezért nagyon korlátozottak volt.

A támadott dokumentumok tartalmát és formáját illetően a Bíróság – a Szövetségi Bírósághoz hasonlóan – úgy ítélte, hogy olyan szövegekről van szó, amelyek tárgyilagosan írnak le egy bírósági

határozatot, amelynek eredendő igazságát vagy törvényességét soha nem vitatták. Ugyanígy a Der Spiegel cikkei sem tükrözik azt a vágyat, hogy a kérelmezőket becsméreljék, vagy hogy jóhírnevüket megsértsék.

A vitatott közlemények terjesztése tekintetében a Bíróság követte a Szövetségi Bíróság azon megállapításait, amelyek kiemelték, hogy a terjesztés korlátozott volt, különösen, mivel bizonyos anyagokra olyan korlátozások vonatkoztak, mint például a fizetett hozzáférés vagy az előzetes regisztráció. Végül a Bíróság kiemelte: a kérelmezők nem szolgáltatottak semmilyen adatot azon kísérleteikről, hogy kapcsolatba lépjenek a keresőmotor-üzemeltetőkkel azzal a céllal, hogy a róluk szóló információkat nehezebb nyomon követhetővé tegyék.

Következésképpen, figyelembe véve a nemzeti hatóságoknak a különböző érdekek mérlegelésekor fennálló mérlegelési mozgásterét, a jogszerűnek elismert hírek hozzáférhetősége fenntartásának fontosságát és a kérelmezők magatartását a sajtóval szemben, a Bíróság úgy ítélte meg, hogy nincs lényeges indoka annak, hogy a Szövetségi Bíróság álláspontját a magáéval helyettesítse. A Bíróság úgy ítélte meg, hogy a Szövetségi Bíróság nem mulasztotta el teljesíteni a német állam pozitív kötelezettségeit a kérelmezőknek a magánélet tiszteletben tartásához való jogának védelme érdekében, és úgy ítélte meg, hogy az Egyezmény 8. cikkét nem sértették meg.

A Kúria emberi jogi vonatkozású határozatai

Büntető ügyszak

Bpkf.I.1241/2018/2.

Személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés fenntartásának helybenhagyása.

A Kúria az ítéletábra végzésének felülbírálata kapcsán elsőként arra utal, hogy az eljárás ezen szakaszában a kényszerintézkedés alkalmazása, illetve fenntartása kapcsán hozandó döntés során nem vizsgálható sem a vád megalapozottsága, sem az egyes bizonyíték bizonyító ereje, nincs helye azok mérlegelésének, valamint az eljáró hatóságok, bíróságok tevékenységének értékelésére.

Mindezen túl az Alaptörvényből, a nemzetközi egyezményekből, a Be. kommentárjaiból, az EJEB gyakorlatából és a közzétett bírósági határozatokból az a következtetés vonható le, hogy a legsúlyosabb, szabadságelvonás alkalmazásával járó kényszerintézkedés tárgyában hozandó döntés során is a bíróságoknak körültekintően, a büntetőeljárás alapvető elveit szem előtt tartva, valamennyi körülményt gondosan figyelembe véve, az ügyekben egyedileg és személyre szabottan kell a határozatát meghoznia, és azt megindokolnia.

Az ítéletábra a sérelmezett határozat meghozatala során e követelményeknek eleget tett annak ellenére is, hogy a fellebbezők annak tartalmát és formáját kifogásolták, illetve azzal nem értettek egyet.

Az I. rendű és II. rendű terheltekkel mint különös visszaesőkkel, valamennyi terhelttel szemben többes halmazat és életfogytig tartó szabadságvesztéssel is fenyegetett, személy- és vagyon elleni, valamint közbiztonság elleni bűncselekmények miatt folyik a büntetőeljárás, amely már – részben a terhelteknek is felróható okok miatt – rendkívül elhúzódott, ám jelenleg befejezéséhez közeledik.

A tárgyi oldali körülmények súlyossága mellett lényegében csekély jelentőségűek a személyi körülményekre történő hivatkozások. Azon érvelés, mely szerint a büntetőeljárás korábbi szakaszában a házi őrizet szabályait betartották, nem elegendő annak alátámasztására, hogy a kényszerintézkedés célja jelenleg velük szemben más módon is elérhető lenne.

Az ítéletábra végzésének indoklásában helytálló, mely szerint mindhárom terhelt esetében megalapozottan lehet tartani attól, hogy szabadságra kerülésük esetén a büntetőeljárásban elérhetetlenné válnának, megszöknének, elrejtőznének. Az I. rendű és II. rendű terhelt esetében a különös visszaesői minőségük, míg az I. rendű és VI. rendű terheltek esetében a nagyszámú halmazat utal a bűnisméltés veszélyére.

A Kúria álláspontja szerint is a terheltekkel szemben a legsúlyosabb személyi szabadságot érintő bírói

engedélyes kényszerintézkedés fenntartása a Be. 271. § (2) bekezdésére és a 276. § (1) bekezdés b) pontjára figyelemmel továbbra is indokolt, mert kizárólag letartóztatással biztosítható a kényszerintézkedéssel elérni kívánt cél, így enyhébb kényszerintézkedés alkalmazására nincs törvényes lehetőség.

Közigazgatási ügyszak

Kfv.III.37.545/2017/9.

I. A kötelező védőoltás alóli mentesítés iránti eljárás kérelemre indul, melyben a bizonyítási teher a kérelmezőre esik. A kérelemhez csatolni kell a kezelőorvos által adott azon szakvéleményt, amely a mentesítés indokoltságát alátámasztja. A szakvéleménynek teljes körűen meg kell felelni a szakvéleménnyel szemben elvárt jogszabályi követelményeknek, alátámasztottnak, megalapozottnak, objektívnek kell lennie. Nem tekinthető tárgyilagosságnak a vélemény, ha abban maga a szakértő vagy közeli hozzátartozója érintett.

II. Jogszabályi előírás hiányában az alperesnek nem áll fenn kötelezettsége un."előszűrő" vizsgálatok lefolytatására.

III. A kötelező védőoltás elrendelése nem jár alapjogsérelemmel, mentesülni alóla kizárólag a törvényi feltételek teljesülése esetén lehet.

A Kúria ezt követően a felperes nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos érveit vizsgálta, és megállapította, hogy az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezését nem tartja indokoltnak. A felperes elsődlegesen az Emberi Jogok Európai Egyezményének 3. cikke szerinti kényszer tilalmára hivatkozott, álláspontja szerint a védőoltás beadására kötelezés embertelen, megalázó bánásmódnak minősül. A Kúria az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlatára tekintettel megállapította, hogy a kötelező védőoltással kapcsolatos ügyek esetében a jogsérelem szintje nem éri el a 3. cikk alkalmazásához szükséges minimális szintet, a Bíróság ezeket az ügyeket jellemzően a magánszféra védelméről szóló 8. cikk alapján vizsgálja. [Salveti kontra Olaszország, no. 42197/98, 2002. július 9.] A Bíróság az ilyen kérelmek kapcsán a 8-11. cikknél irányadó háromlépcsős tesztet alkalmazza a 8. cikk sérelmének vizsgálatára, azonban a Bíróság eddigi gyakorlatában nem található olyan döntés, amely jelen ügy tényállásával analógiát mutatna, és a Bíróság megállapította volna a 8. cikk sérelmét. Így például a kötelező védőoltással kapcsolatos Solomakhin kontra Ukrajna ügyben a Bíróság bár megállapította, hogy a kötelező védőoltás – mint nem önkéntes alapú orvosi kezelés – a magánélethez való jogba történő beavatkozásnak minősül, azonban kiemelte, hogy ez a beavatkozás egyértelműen jog által előírt és legitim célt követ (egészségvédelem), és nem aránytalan. [Solomakhin kontra Ukrajna, no. 24429/03, 2012. március 15.]

A Kúria a felperesnek a 2002. évi VI. törvénnyel kihirdetett Oviedo-i Egyezményvel kapcsolatos érvei alapján sem tartotta szükségesnek az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezését, hiszen az Oviedo-i Egyezmény 26. cikke alapján egyértelmű, hogy az 5-6. cikk szerinti, egészségügyi beavatkozással kapcsolatos beleegyezéshez való jog nem korlátozhatatlan. A korlátozások megfogalmazása teljes analógiát mutat a Emberi Jogok Európai Egyezményének 8-11. cikkében alkalmazott technikával, vagyis azt a logikát követi, amit a magánélethez való jog kapcsán az Emberi Jogok Európai Bírósága vizsgált a Solomakhim ügyben. Ennek alapján a korlátozásnak jogilag meghatározottnak, egyértelműnek kell lennie, követve az egyik felsorolt célt – jelen esetben a közegészség védelme – és arányban kell állnia a védett céllal.

A Kúria ennek kapcsán hangsúlyozta, hogy az Alkotmánybíróság 39/2007. (VI. 20.) AB határozatában mélyrehatóan vizsgálta a kötelező védőoltások szükségességét és arányosságát, és kifejtette, hogy az életkorhoz kötött védőoltások alkalmas és szükséges eszköznek minősülnek egyfelől a gyermekek megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődésének biztosításához, másfelől az egész társadalom fertőző betegségekkel, járványokkal szembeni védelméhez. A Kúria e határozatot jelen ügy vizsgálata során is irányadónak tartotta, nem osztotta a felperes azon érveit, hogy az Alkotmánybíróság érvelése ne lenne alkalmazható vagy meghaladottá vált volna.

Végezetül a Kúria a felperes által támadott védőoltás módszertani útmutató kapcsán sem tárt fel alkotmányossági aggályokat, hiszen éppen az Alkotmánybíróság 39/2007. (VI. 20.) AB határozata

nyomán vizsgálta felül a jogalkotó a korábbi szabályozási megoldást, és alkotta meg a jelenleg hatályos NM rendelet 5. §-át, amely meghatározza, hogy mely kötelező védőoltásokat milyen életkorban kell beadni. Ehhez képest a minisztérium által kiadott módszertani útmutató a miniszteri rendelet szabályait csak megismétli, valamint megjelöli a lehetséges kontraindikációkat. A módszertani útmutatónak nincs olyan önálló normatív tartalma, amely a védőoltásra kötelezettekre állapítana meg jogokat vagy kötelezettségeket, kizárólag a védőoltásokat beadó orvosoknak nyújt szakmai tájékoztatást.

Munkaügyi ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Polgári ügyszak

Pfv.IV.20.773/2016/5.

A sajtószerv jogosult beszámolni a folyamatban levő büntetőeljárás aktuális állásáról. Ezzel szemben az a követelmény, hogy összhangban kell állnia az aktuális helyzettel és nem fejezhet ki előzetes ítéletmondást, tiszteletben kell tartani az ártatlanság véelmét is. A megyéspüspök közéleti tevékenysége tekintetében közéleti szereplőnek minősül, így ebben a körben fokozottan köteles a kritika tűrésére.

Az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. A (2) bekezdés szerint Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit. A (4) bekezdés szerint a véleménynyilvánítás szabadságának a gyakorlása nem irányulhat mások emberi méltóságának a megsértésére. A sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (továbbiakban: Smtv.) 4. § (1) bekezdése szerint Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét. A (3) bekezdés értelmében a sajtó szabadság gyakorlása nem valósíthat meg bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást, nem sértheti a közérkölcset, valamint nem járhat mások személyiségi jogainak sérelmével. A 10. § értelmében mindenkinek joga van arra, hogy megfelelően tájékoztassák a helyi, az országos és az európai közélet ügyeiről, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről. A médiarendszer egészének feladata a hiteles, a gyors, pontos tájékoztatás ezen ügyekről és eseményekről. A 2013. évi V. törvény (új Ptk.) 2:42. § (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy törvény és mások jogainak korlátai között személyiségét szabadon érvényesíthesse, és hogy abban őt senki ne gátolja. A (2) bekezdés szerint az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. A személyiségi jogok e törvény védelme alatt állnak. A 2:43. § d) pontja szerint a személyiségi jogok sérelmét jelenti különösen a becsület és jóhírnév megsértése. A 2:44. §-a értelmében a közügyek szabad vitatását biztosító alapjogok gyakorlása a közéleti szereplő személyiségi jogainak védelmét szükséges és arányos mértékben, az emberi méltóság sérelme nélkül korlátozhatja. A 2:45. § (1) bekezdése szerint a becsület megsértését jelenti különösen a más személy társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására alkalmas, kifejezőmódjában indokolatlanul bántó véleménynyilvánítás. A (2) bekezdés szerint a jóhírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő, valótlan tény állít vagy híresztel vagy valós tény hamis színben tüntet fel.

Az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI. 24.) AB számú határozatának indokolása értelmében a szabad véleménynyilvánításhoz való jog a véleményt annak érték és igazságtartalmára tekintet nélkül védi. Az Alaptörvény a szabad kommunikációt biztosítja, s nem annak tartalmára vonatkozik a szabad véleménynyilvánítás alapjoga. Ebben a folyamatban helye van minden véleménynek, jónak és károsnak, kellemesnek és sértőnek egyaránt. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlatát elemezve az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy nincs demokratikus társadalom pluralizmus, tolerancia és nyíltság nélkül. A véleménynyilvánítás szabadsága a demokratikus társadalom egyik alapköve, fejlődésének egyik feltétele. E szabadság az olyan gondolatokat, információkat, elveket és nézeteket is megilleti, amelyek sértőek, meghökkentőek vagy aggodalmat keltenek. Külön kiemeli a strasbourgi bíróság gyakorlata alapján az Alkotmánybíróság azt, hogy a jogerős ítéletben is hivatkozott

Emberi Jogok Európai Egyezménye 10. cikk 2. pontjában meghatározott lehetséges korlátokat szűken kell értelmezni. Az ott felsorolt érdekek védelmét a köznek a politikai kérdések szabad megvitatásához fűződő érdekével együtt kell mérlegre tenni és a kettő összevetésével eldönteni, vajon az adott korlátozás sérti-e az egyezményt vagy sem. Az Alkotmánybíróság kifejti, hogy a véleménynyilvánítási szabadság alapvető célja annak a lehetőségnek a biztosítása, hogy az egyén mások véleményét formálja, meggyőzzön másokat saját álláspontjáról. A véleménynyilvánítás szabadsága ezért általában mindenféle közlés szabadságát magában foglalja, mégpedig függetlenül a közlés módjától és értékétől, erkölcsi minőségétől és többnyire valóságtartalmától is. Önmagában valamely tény közlése is véleménynek minősülhet, hiszen magának a közlésnek a körülményei is tükrözhetnek véleményt, azaz a véleménynyilvánítás alkotmányos alapjoga nem korlátozódik csupán az értékítéletekre. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint fokozott alkotmányos védelmet élveznek az olyan értékítéletek, amelyek a közügyekre vonatkozó vélemények ütközésében kapnak hangot, még akkor is, ha esetleg túlzóak és felfokozottak. Az értékítéletre, az egyén személyes véleményére a véleménynyilvánítási szabadság minden esetben kiterjed, függetlenül attól, hogy az értékes vagy értéktelen, igaz vagy hamis, érzelmen vagy észérveken alapul. Szintén alkotmányos oltalom alatt álló emberi méltóság, becsület, jóhírnév az értékítéletben megnyilvánuló véleménynyilvánítási szabadság külső korlátja lehet. Az Alkotmánybíróság szerint a véleménynyilvánítási szabadság nem ilyen feltétlen a tényállítások tekintetében. A véleménynyilvánítás szabadsága nem terjed ki a becsületsértésre alkalmas valótlan tények közlésére akkor, ha a nyilatkozó személy kifejezetten tudatában van a közlés valótlanosságának vagy foglalkozása, hivatása gyakorlásának szabályai szerint elvárható lett volna tőle a tények valóságtartalmának vizsgálata, de a véleménynyilvánítási alapjog felelős gyakorlásából adódó gondosságot elmulasztotta. A véleménynyilvánítás szabadsága csak a bírálat, jellemzés, nézet és kritika szabadságát foglalja magában, de az alkotmányos védelem nem vonatkozhat a tények meghamisítására.

Az Alkotmánybíróság újabb határozatai (7/2014. AB sz. határozat, 28/2014. AB sz. határozat) is egyértelművé teszik azt, hogy alapvető érdek fűződik a közélet eseményeinek szabad vitatásához, a szabad véleménynyilvánításhoz való jog csak rendkívül szűk körűen korlátozható és minden esetben érdek-összemérés szükséges a közélet ügyeiről való szabad tájékoztatás és az egyének személyiségi jogai ütközése esetében.

Az állandó bírói gyakorlat az általános személyiségi jogi perekben is alkalmazza a Legfelsőbb Bíróság által eredetileg a sajtó-helyreigazítási eljárásokra nézve kidolgozott kollégiumi állásfoglalásaiban rögzített vizsgálati szempontokat. A PK 12. számú állásfoglalás II. pontja értelmében a sajtószervvel szemben előterjesztett igény elbírálására a sajtóközleményt a maga egészében kell vizsgálni. A kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valós tartalmuk szerint kell figyelembe venni. A sajtóközlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. A jogosult személyének megítélése szempontjából közömbös részletek, pontatlanságok, lényegtelen tévedések nem adnak alapot jogsértés megállapítására. A III. pont értelmében véleménynyilvánítás, értékelés, bírálat, valamint a társadalmi, politikai, tudományos és művészeti vita önmagában nem lehet jogsértés megállapításának alapja. A PK 14. sz. állásfoglalás II. pontja szerint nincs helye jogsértés megállapításának, ha a sajtószerv valamely büntetőeljárás jogerős befejezése előtt a valóságnak megfelelően tájékoztatta olvasóit a vádirat tartalmáról, a nyilvános tárgyalásról vagy a nem jogerős büntetőbírói ítéletről. Ha a büntetőeljárás nem vezet elmarasztalásra, a sajtószerv az érintett személy kívánságára köteles az olvasókat erről is tudósítani. Ezen állásfoglalás alkalmazása kapcsán a bírói gyakorlat úgy foglalt állást, hogy a sajtószerv jogosult beszámolni bármely nem titkosított eljárás aktuális állásáról. A tudósítással szemben megfogalmazott követelmény az, hogy annak összhangban kell állnia az adott eljárás aktuális állásával, nem fejezhet ki előzetes ítéletmondást és tiszteletben kell tartani az ártatlanság vélelmének alkotmányos alapelvét is. Mindezen alapelvek figyelembevételével végezte el a Kúria a konkrét felülvizsgálatot.

A Kúria az összes körülmény mérlegelésével alapvetően az elsőfokú bíróság által elfoglalt álláspontot osztotta. A cikk címe valóban arra utal, hogy az I. rendű felperessel szemben büntetőeljárás van folyamatban kényszerítés bűncselekményének gyanúja miatt, miközben tény az, hogy az I. rendű

felperessel szemben ilyen gyanút nem közöltek. Ugyanakkor nem volt a mérlegelés körén kívül hagyható az a körülmény, hogy a cikk akkor készült, amikor az ügyészség nyomozásra visszaadta a kényszerítés bűncselekménye miatti gyanút, a vizsgálat tárgyát az ügyészségi határozat értelmében is a felperesek magatartása képezhette. A cikk a tartalmi részében pedig közölte azt a tényt, hogy gyanúsítás közlésére még nem került sor, ez összhangban állt a nyomozás akkori állásával. A cikk egészének figyelembevételével megállapítható, hogy az alperes részéről előzetes ítéletmondás nem történt. A 2014 márciusában született cikktől nem számon kérhető az, hogy nem számolt be a nyomozás 2014 augusztusi megszüntetéséről. A Kúria figyelembe vette továbbá saját korábbi ítéletét (Pfv.IV.20.165/2016/5.), amelyben az I. rendű felperes által kezdeményezett sajtó-helyreigazítási perben már állást foglalt a jelen cikkben is érintett kérdésekben. Erre is figyelemmel véleményként értékelendő az, hogy X. a beindult folyamatokat a személye elleni támadásként értékelte, illetve hogy a II. rendű felperes ténylegesen lefoglalta a X. számítógépét és a felperesek voltak azok is, akik az ő személyében látták a különböző eljárások egyik kezdeményezőjét. Ebben a folyamatban és összefüggésben véleményként értékelhető az is, hogy munkaviszonyának megszüntetése, X. státuszának megváltoztatása összefüggésbe hozható az egyházmegyénél megindult adóhatósági vizsgálatok tényével. A véleménynyilvánítás lehetőségeinek korábban kifejtett tágabb keretei között a Kúria szerint kifejtendő olyan vélemény, hogy a X. számára kedvezőtlenebbül alakuló foglalkoztatási feltételek okozati összefüggésbe hozhatóak a felperesek és X. személyes viszonyának megromlásával, amelyben a véleménynyilvánítás szintjén szerepet játszhattak az adóhatósági vizsgálat eseményei is. A Kúria mindezek alapján a cikk első részével kapcsolatban az elsőfokú bírósággal egyezően azt állapította meg, hogy egyrészt büntetőeljárás állásáról való tudósítást tartalmaz, másrészt pedig valótlan és sértő tényállításokat nem fogalmaz meg a felperesek személyével kapcsolatban.

Teljes egészében osztotta a Kúria az elsőfokú bíróság álláspontját a „Politizáló pap” alcím alatt leírtakkal kapcsolatban. Az I. rendű felperesnek, mint közéleti szereplőnek fokozottan kell túrnie a személyével, tevékenységével kapcsolatos kritikai megnyilvánulásokat. Ebben a körben a kritika valóságtartalmának vizsgálata nélkül kifejtendő vélemény az, hogy az I. rendű felperes politikai jellegű állásfoglalásai és az egyházmegyének nyújtott kormányzati támogatás között összefüggés feltételezhető, miként az is kritika tárgya lehet, hogy miközben jelentős sportfejlesztési pénzekhez jutnak az I. rendű felperes személyével is fémjelzett intézmények, egyesületek, illetve gazdasági társaságok, addig az egyházmegye falvaiban lévő templomok, egyházi intézmények felújítására jóval kevesebb pénz jut. Ez még akkor is szabadon kifejtendő kritikai vélemény a Kúria álláspontja szerint, ha a sport tárgyú fejlesztések forrásai más célra ténylegesen nem használhatók fel. Az I. rendű felperes közéleti szerepvállalása és annak pénzügyi, anyagi vonatkozásai a szabad véleménynyilvánítás körében a cikkben leírt módon is kritizálhatóak a Kúria szerint. Összességében tehát a Kúria álláspontja szerint az eset összes körülményeit, a szövegösszefüggéseket, a cikk lényegi mondanivalóját az elsőfokú bíróság értékelte helytállóan, amikor jogalap hiányában a felperesek keresetét teljes egészében elutasította, ezért a Kúria az alperest elmarasztaló jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte és a keresetet teljes egészében elutasító elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

Pfv.IV.21.432/2017/10.

A tisztességes eljáráshoz való jog megsértése esetén csak az ahhoz kapcsolódó többlet tényállási elem, valamely személyiségi jogot sértő magatartás megvalósulása eredményezheti a személyhez fűződő jog megsértésének megállapítását és az objektív, valamint szubjektív jogkövetkezmények alkalmazását.

A tisztességes eljáráshoz való jog, mint eljárási alapjog a magyar jogrendszerben az Alaptörvényből ered. Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése értelmében mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A közigazgatási hatóság I. rendű alperes szabálysértési hatóságként járt el a felperes perben sérelmezett ügyében. A közigazgatási hatóságok eljárására a Ket.1-8. §-ai tartalmazzák az alapvető eljárási alapelveket, így közöttük az ügyfeleket megillető tisztességes ügyintézéséhez való jogot (Ket. 4. § (1) bekezdés).

Az I. rendű alperes által hivatkozott Ket. 13. § (1) bekezdése a külön törvényekben szabályozott és a Ket-ben írt eljárási rendtől eltérő eljárásokban, közöttük a szabálysértési eljárásra vonatkozóan

rendelkezik akként, hogy a Ket. hatálya ezekre az eljárásokra nem terjed ki. Ez a rendelkezés azonban nem értelmezhető úgy, hogy az egyéb közigazgatási eljárásokban a tisztességes eljáráshoz való alkotmányos alapjognak nem kell érvényesülnie. Ezért a Kúria nem értett egyet az I. rendű alperes azon felülvizsgálati álláspontjával, hogy jogszabályt sértve vizsgálta a másodfokú bíróság a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét az I. rendű alperes eljárásával összefüggésben.

Érdemben egyetértett a Kúria a másodfokú bíróság azon álláspontjával, hogy függetlenül a jogszabályi előírás hiányától a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét okozza, ha a hatóság jobb tudomása ellenére ad téves tájékoztatást. A tisztességes eljáráshoz való jog sérelmének megítélése során nem annak volt jelentősége, hogy a pénzbírság megfizetésének elmulasztása esetén az elzárásra történő átváltoztatást követően az I. rendű alperest már nem terhelte olyan kötelezettség, hogy a későbbi, határidőn túl történt befizetéseket nyomon kövesse. Ezért helytállóan állapította meg a másodfokú bíróság a tisztességes eljáráshoz fűződő jog sérelmét és helyesen foglalt állást abban a kérdésben is, hogy ez a sérelem önmagában a személyhez fűződő jog sérelmét nem alapozza meg. A tisztességes eljáráshoz való jog megsértése esetén csak az ahhoz kapcsolódó többlet tényállási elem, valamely személyiségi jogot sértő magatartás megvalósulása eredményezheti a személyhez fűződő jog megsértésének megállapítását és az objektív, valamint szubjektív jogkövetkezmények alkalmazását.

Az adott esetben a felperes az emberi méltóságának és a személyes szabadságának megsértését állította. Az emberi méltóság a személyiségvédelem anyajoga, amelyből az egyes nevesített személyiségi jogok fakadnak. A felperes nem adott elő olyan sérelmet, amely megállapíthatóvá tenné azt, hogy az alperesek kifogásolt eljárása az emberi mivoltában sértette meg. Ezért önmagában az alperesek perben sérelmezett magatartása az emberi méltóság megsértésének megállapítására nem ad alapot. A Kúria egyetértett a másodfokú bíróság azon álláspontjával, hogy a II. rendű alperes a rá irányadó jogszabályi előírások betartásával járt el, amikor a pénzbírságok befizetése Szabs. tv. 141. § (14) bekezdésében előírt igazolásának hiányában az elzárást foganatosította. A felperes a perben a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján öt terhelő bizonyítási kötelezettség ellenére nem tudta igazolni azt az állítását, hogy a II. rendű alperes nem tette lehetővé, hogy hozzátartozóját telefonon értesítve intézkedhessen a befizetések igazolásáról. A felperes előadásával szemben írásbeli bizonyítékok támasztják alá azt, hogy problémája nem volt, kapcsolatot nem kívánt tartani (befogadó adatlap és 2014. november 19-i feljegyzés). Mindenre tekintettel helytállóan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a felperes fogva tartása jogszerű volt, a személyes szabadsághoz fűződő személyiségi jog sérelme nem állapítható meg. Erre tekintettel az I. rendű alperes terhére megállapított tisztességes eljáráshoz fűződő jog megsértése sem eredményezhette a személyes szabadsághoz fűződő személyiségi jog megsértésének megállapítását.

Jogszabálysértés nélkül állapították meg az eljáró bíróságok azt is, hogy a felperes egyenlő bánásmóddhoz fűződő joga nem sérült. A felperes felülvizsgálati kérelmében újonnan adta elő, hogy az Ebtv. 8. § q) pontja alapján védett tulajdonságaként értékelhető a vagyoni helyzete, mert „érzése szerint” a II. rendű alperesnél nem nézték ki belőle, hogy be tudta fizetni a bírságot. Az eljáró bíróságok erre való hivatkozás hiányában a felperesnek ezt az előadását vizsgálni nem tudták, erre alapítottan jogszabálysértést megállapítani nem lehet. A felperes által védett tulajdonságaként az Ebtv. 8. § t) pontja alapján hivatkozott egyéb helyzete, fogvatartotti minősége pedig önmagában védett tulajdonságot nem alapoz meg. Ettől függetlenül helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes nem tett olyan előadást, amely más összehasonlítható helyzetben lévő személyhez vagy csoporthoz való viszonyítást tenne lehetővé. A felperes felülvizsgálati kérelmében újonnan hivatkozott „szabad lábon lévő” személyekhez való viszonyítás nem alkalmas a közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetés vizsgálatára (Ebtv. 8. és 9. §).

Gazdasági ügyszak

Gfv. VII.30.137/2018/10.

A felszámolóknak a közbenső mérlegidőszak változásáról kell elszámolnia a közbenső mérlegben. A felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni a jogszabálysértést és a megsértett jogszabályhelyet.

A Kúria álláspontja szerint megalapozatlanul állította a II. rendű hitelező a közbenső mérleg jóváhagyása kapcsán, hogy több hitelező nyilvántartásba vétele miatt a közbenső mérleget jóváhagyó

végzés alkotmány sértő, és sérti az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvény 13. cikkét, mely a hatékony jogorvoslathoz való jogát biztosítja minden érintett félnek. A közbenső mérlegben a felszámolónak fel kell tüntetnie, hogy ki és milyen összegben nyújtott be hitelezői igényt az adóssal szemben, és hogy ezek közül melyeket fogadott el és vett nyilvántartásba, melyeket vitat. Ha a felszámoló olyan követeléseket vett nyilvántartásba, amelyek a II. rendű hitelező álláspontja szerint nem állnak fenn az adóssal szemben, úgy az ilyen nyilvántartásba vételről való tudomásszerzést követő 8 napos határidőn belül lehetősége volt kifogás előterjesztésére. Ugyanígy kifogást kellett előterjesztenie akkor is, ha a felszámoló a bejelentett követelését ugyan vitatta és ezért nem vette nyilvántartásba, de azt a törvényben előírt határidőben nem terjesztette a bíróság elé.

A felszámoló erre irányuló köteletségének esetleges elmulasztása azonban nem befolyásolja a közbenső mérleg elbírálását, mert a felszámolónak arról kell elszámolnia a közbenső mérleg kapcsán, hogy az adott mérlegidőszakban az adós vagyona hogyan változott.

Az adós vagyonának a meghatározása a felszámoló feladata. Amennyiben úgy ítéli meg, hogy az adós követeléssel rendelkezik egy harmadik személlyel szemben, joga van e követelést a mérlegben feltüntetni mindaddig, amíg jogerős határozatban annak megalapozatlanságát nem állapítják meg, amíg azt be nem hajtja, illetve a mérlegből nem törli esetlegesen behajthatatlanság miatt. Erre tekintettel nem a közbenső mérleg jóváhagyásának vagy elutasításának a kérdése az, hogy megalapozottan tart-e nyilván követelést az ügyvezetővel szemben, s a vagyontárgyak értékének a meghatározása sem kérhető számon a felszámolótól, mert annak a valós piaci értékét majd az értékesítéskor, illetve ennek hiányában egy szakértői vélemény alapján lehet meghatározni.

Az elszámolt felszámolási költségek megalapozottsága tekintetében vizsgálva azt, hogy a jogerős végzés helyett csak azzal ellentétes határozatot lehetett volna-e hozni, a Kúria megállapította, hogy a II. rendű hitelező fellebbezésében részben az ügyvédi munkadíj elszámolhatóságát kifogásolta, mert álláspontja szerint azt a felszámolónak kell viselnie, részben pedig vitatta az eljáró jogi képviselő szakszerű munkavégzését is. A Kúria álláspontja szerint tévesen állította a II. rendű hitelező, hogy az adós vagyonának összegyűjtése érdekében igénybe vett jogi képviselőnek járó megbízási díj nem az adós vagyonát terheli felszámolási költségként. A szakszerű munkavégzés megítélése pedig nem a közbenső mérleg – a vagyonnal való elszámolás – jóváhagyásának a kérdése.

Kiadja: A Kúria Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Jogi Iroda

Felelős szerkesztő: Dr. Pomeisl András József

Szerkesztőbizottság: Dr. Csóke Andrea, Dr. Kovács András, Dr. Molnár Gábor, Dr. Osztovits András

Munkatárs: Dr. Tancsik Annamária

Figyelem! A jelen hírlevélben közölt anyagok nem tekinthetők a Kúria hivatalos állásfoglalásának, hivatalos fordításnak illetve hivatalos közlésnek, csupán a tájékoztatást és figyelemfelkeltést célozzák, ezért azokra jogokat alapítani nem lehet.